

วารสารห้องสมุด T.L.A. BULLETIN

วิชาชุดบรรณารักษศาสตร์

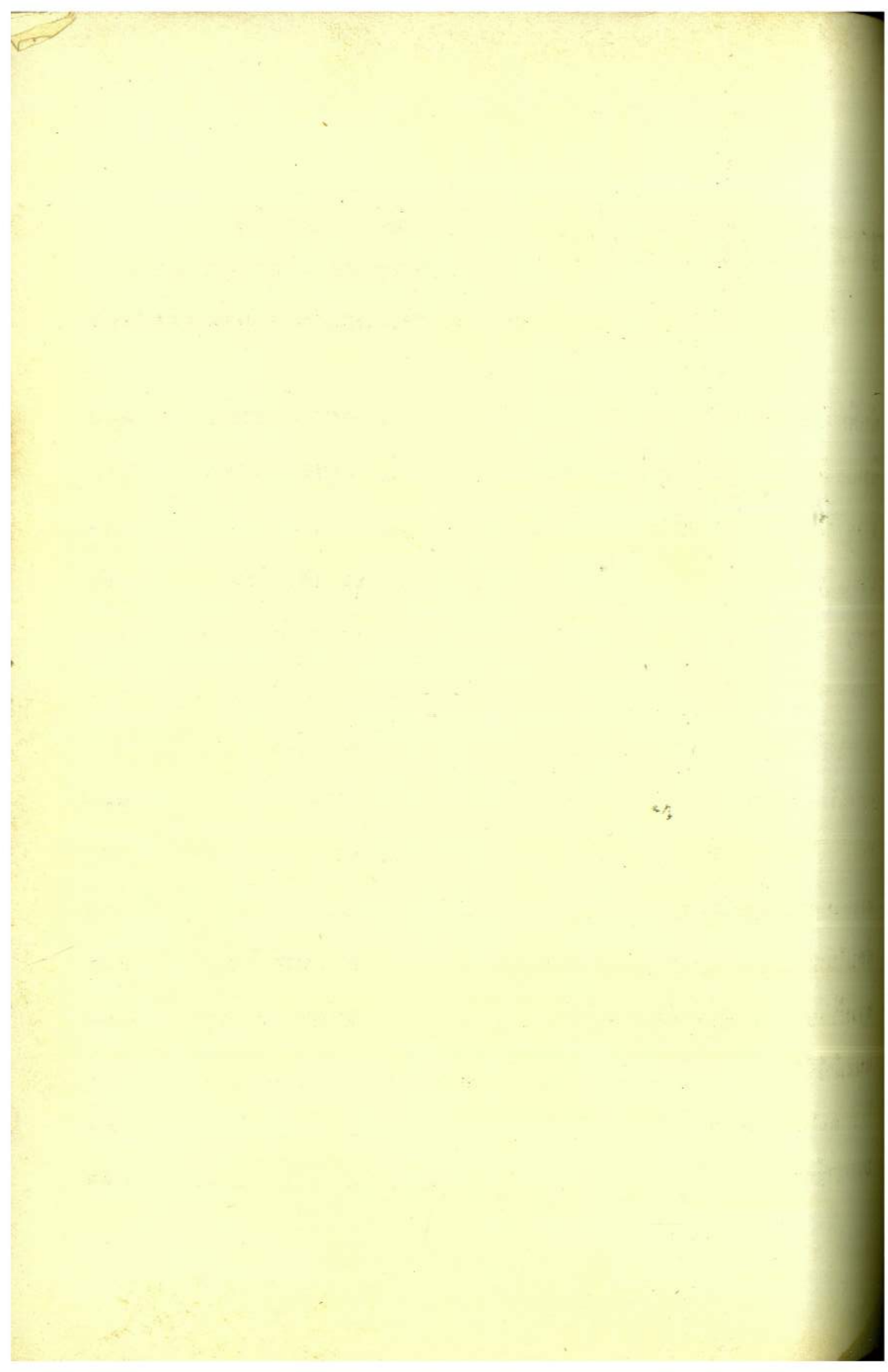
เรื่องของวรรณกรรม

นิทานเด็ก

ในวงการห้องสมุดในและนอกประเทศ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 3

พฤษภาคม-มิถุนายน 2506

วารสารห้องสมุด

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๓
พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๐๖

T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นำเที่ยวห้องสมุดประชาชน	จารุวรรณ ชาลิต	๒๔๕
ชีวประวัติของ นางามาซา ยามาดา	бахุโอะ นางาตานิ	๒๕๒
ข่าวจากเอเชีย เฟาน์เดชั่น	๒๖๑
ปรัชญาของแอริสโตเติล	ฉุน ประภาวิวัฒน์	๒๖๔
การประชาสัมพันธ์	รัฐจวน อินทรกำแหง	๒๗๑
หอสมุดดำรงราชานุภาพ	เอมอร เจริญรัก	๒๗๔
เจ้าหญิงโสกา	ลมูล รัตตการ	๒๘๑
นิทานไทย	ธราชัย	๒๘๖
เลือกหนังสือไปทำไม	ม.ร.ว. จีรวัดน์ จักรพันธ์	๒๘๐
ทางสายเหนือหรือเที่ยวไปในเจ็ดวัน	ส.ป.ส.	๒๘๔
ศิลปในการจัดป้ายนิเทศ (และนิทรรศการ)	ฉม ขรรค์เพชร	๓๐๔
ชาวบ้านชาวเมืองพร้อมที่จะร่วมมือ	พรรณศรี วิชากรกุล	๓๒๗
แนะนำให้รู้จัก	๓๓๓
ใคร อะไร ที่ไหน ?	๓๔๓
บรรณาธิการแถลง	๓๔๗

T.L.A. BULLETIN

Volume 7, No 3

May—June B. E. 2506 (1963)

CONTENTS

Introduce some public libraries	<i>Charwan Jalito</i> 245
Nagamaza Yamada, a biography	<i>Bazuo Nagatani</i> 252
News from the Asia Foundation	261
The Philosophy of Aristotle	<i>Chun Prabhavivat</i> 264
Public Relations work	<i>Runjuan Intarakumhang</i> 271
The Damrong Library	<i>Em orn Chareon rat</i> 274
Princess Sobha	<i>Lamoon Ratakorn</i> 281
A Thai Tale	<i>Thara Chaya</i> 286
Why are books Selected	<i>M.R. Chiravatana Chakrabanda</i> 290
Northern Road, or Seven Days Travelling	<i>S.P.S.</i> 294
The Art of Display-Boards	<i>Thom Kanpetch</i> 304
The People Are Ready to Help	<i>Pansri Wicha Gonrakul</i> 327
May We Introduce You to Know	333
Who ? What ? Where ?	343
Editor's Note	347

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ เพื่อ :-

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์

ส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษาและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

นายกระจ่าง แม้นญาติ

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ

น.ส. วัณจวน อินทรกำแหง

นายคุณ ประภาวิวัฒน์

น.ส. บุญเจือ อองคประดิษฐ

นายดรจน พลศิริ

นางแม่นมมาลี ชวลิต

นายถน ชรรค์เพ็ชร

น.ส. อุทัย ทุติยโพธิ

นายทวี มุขระโกษา

น.ส. จารุวรรณ ชาลิตโต

น.ส. ดมุด รัตตากร

น.ส. สุทธิลักษณ์ อัมพวงษ์

น.ส. ศรัททอง ดีหาพงษ์

นางสรินทร ช่างโซติ

นายสุข พงษ์ดีดิษฐ์

ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์

นายบุญจิตต์ ชูทรงเดช

กองบรรณาธิการฝ่ายธุรการ

นายบุญหยด พันขเพ็ง

นายประยุทธ์ สวัสดิ์มงคล

นายชุมพล สุขวิบูลย์

น.ส. นิลวรรณ อินทะเคาะห์

เจ้าของ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ผู้จัดการ, ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : นายกระจ่าง แม้นญาติ
สำนักงาน : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย บริเวณมหามกุฏราชวิทยาลัย บริเวณวัด พระนคร
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ มงคลการพิมพ์ ๑๐๑ ถนนตानी บางลำภู พระนคร

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอกข้อความตอนใดตอนหนึ่งไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต

T.L.A. Bulletin

Official Bi-monthly Journal of the Thai Library Association

Editor in Chief

Nai Krachang Manyati

Editorial Staff

Nangsao Runjuan Intarakamhang

Nangsao Boonchua Ongkapradit

Nang Maenmas Chavalit

Nangsao Uthai Thutiyapothi

Nangsao Charuwan Jhalito

Nangsao Suthilak Ampanwongs

Nang Sirin Chuangchote

M.R. Chiravadhana Chakrabandh

Nai Chun Prabhavivadhana

Nai Daroon Balasiri

Nai Thom Kanpeteh

Nai Tawee Mukatarakosa

Nangsao Lamoon Ratakorn

Nangsao Srithong Sihapongs

Nai Sook Pongsatidya

Nai Boonachit Choosongdej

Managing Staff

Nai Boonyod Panpeng

Nai Choopol Sookvibul

Nai Prayoot Sawasdimongkol

Nangsao Nilawan Indagaha

Owner : Thai Library Association, Mahamakut Rajavidyalaya
Bovoranyes, Bangkok, Thailand.

Printed at Mongkol Press, Bangkok.

รายนามคณะกรรมการประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๖

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายก	นางสาวรัญจวน อินทรกำแหง
อุปนายก	นายสุข พงษ์สถิตย์
เลขานุการ	นางสาวรสฯ วงศ์ยังอยู่
เหรัญญิก	นางสาวกัทลี สมบัติศิริ
บรรณารักษ์	นางสาวศรีทอง สีหาพงศ์
ปฏิคม	นางนิตยา จูฑามาตย์
นายทะเบียน	นางรพินทร์ มาพบพันธ์
ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์	นายฉุน ประภาวิวัฒน์
ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ	นางสาวอุทัย ทุดิยะโพธิ์
ประธานแผนกประชาสัมพันธ์	นางสาวจารุวรรณ ชาลีโต
ประธานแผนกจัดทำวารสาร	นายกระจำัง แม้นญาติ
ประธานแผนกจัดหาทุน	นางสาวรัญจวน อินทรกำแหง
ประธานแผนกจัดพิมพ์	นางสิรินทร์ ช่างโชติ
ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด	นางศศิวงศ์ ปึงตระกูล
ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ	นางสาวสุทธิลักษณ์ อำพันธ์วงศ์
ประธานแผนกศูนย์รวมบัตร	นางแม่นมาส ชาลิต
กรรมการ	นางสาวบุญเจือ องค์กรประดิษฐ์
กรรมการ	นางสาวนิลวรรณ ปันทอง
กรรมการ	ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์
กรรมการ	นายดรณ พลศิริ
กรรมการ	นายตรี อมาตยกุล
กรรมการ	นายถม ขรรค์เพชร
กรรมการ	นางวิบูลเพ็ญ จัยปานี
กรรมการ	นายบุญจิตต์ ชูทรงเดช
กรรมการ	นายเอื้อ บุษปะเกษ หงสกุล
กรรมการ	นางมาเรีย เหล่าสุนทร

Office Bearers of the T.L.A. 1963

President	:	Nangsao Runjuan Intarakumhang
Vice President	:	Nai Sook Pongsatidya
Secretary	:	Nangsao Rasa Wongyoungyu
Treasurer	:	Nangsao Katalee Sombatsiri
Librarian	:	Nangsao Srithong Srihapongsa
Chief of Reception Committee	:	Nang Nitaya Jutamart
Registrar	:	Nang Rapin Mapobpuntha
Chief of Foreign Relations	:	Nai Chun Prabhavivadhana
Chief of Library Trainings	:	Nangsao Uthai Thutiyapothi
Chief of Public Relations	:	Nangsao Charuwan Jalito
Editor of the T.L.A. Bulletin	:	Nai Krachang Manyati
Chief of Fund Raising	:	Nangsao Runjuan Intarakumhang
Chief of the Publication	:	Nang Sirin Chuangchote
Chief of Library Clinic	:	Nang Sasiwongs Puengtrakul
Chief of Bibliography	:	Nangsao Suthilak Ampanwongs
Chief of Union Catalog	:	Nang Maenmas Chavalit
Member	:	Nangsao Boonchua Ongkapradit
Member	:	Nangsao Nilwan Pinthong
Member	:	M.R. Chiravathana Chakrabandh
Member	:	Nai Daroon Balasiri
Member	:	Nai Tri Amatayakul
Member	:	Nai Thom Kanpetch
Member	:	Nang Vibulpen Chaipani
Member	:	Nai Boonchit Choosongdej
Member	:	Nai Eua Busapakes Hongsakul
Member	:	Nang Maria Laosoonthorn

กิจกรรมต่าง ๆ

ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

๑. แผนกนิเทศสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ เชื่อมความสัมพันธ์กับบรรณารักษ์ทั่วโลก ขอความร่วมมืองานด้านห้องสมุดของไทย
๒. แผนกเผยแพร่วิชาการ อบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ จัดให้มีชมรมและกิจกรรมในต่างจังหวัด
๓. แผนกประชาสัมพันธ์ จัดรายการวิทยุ โทรทัศน์ อภิปราย ปาฐกถา กิจกรรม และทำภาพยนตร์แนะนำการใช้ห้องสมุดตลอดจนติดต่อหนังสือพิมพ์
๔. แผนกจัดพิมพ์ จัดทำหนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์และพิมพ์ให้มีมากขึ้น และทำหนังสือเพื่อเสนอรายชื่อหนังสือใหม่
๕. แผนกหาทุน จัดหาทุนใช้จ่าย และทุนสะสม
๖. แผนกนิเทศห้องสมุด ส่งเสริมการจัดห้องสมุด ณ ที่ต่าง ๆ ทั้งช่วยเหลือและแนะนำ
๗. แผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ จัดทำรายชื่อหนังสือ วารสาร และเอกสารทั้งในและนอกประเทศ
๘. แผนกศูนย์รวมบัตร เพื่อรวบรวมรายชื่อบรรดาหนังสือที่มีในห้องสมุดต่าง ๆ ทั่วประเทศ
๙. แผนกบรรณารักษ์ จัดหาหนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์ และหนังสือที่ใช้ในการอบรม ค้นคว้า ตลอดจนจัดห้องสมุดของสมาคม
๑๐. แผนกปฏิคม เป็นสื่อให้สมาชิกได้พบปะสังสรรค์สนทนาระหว่างกัน
๑๑. แผนกวารสาร เผยแพร่ความรู้วิชาการ ในเรื่องหนังสือและห้องสมุดและแจ้งข่าวสาร ให้สมาชิกได้ทราบงานห้องสมุดของเพื่อนบรรณารักษ์ด้วยกัน
๑๒. แผนกทะเบียน เพื่อทราบจำนวนสมาชิกของสมาคมว่ามีผู้ใดอยู่ที่ใด

กิจกรรมพิเศษ

๑. การจัดทำหนังสือพิมพ์ เพื่อจัดพิมพ์หนังสืออ่านสำหรับเด็กให้มากขึ้น
๒. การจัดสร้างอุปกรณ์ครุภัณฑ์ห้องสมุด เพื่อให้ความสะดวกห้องสมุดต่าง ๆ ตามแบบมาตรฐานและราคาเยา
๓. การทำบัตรรายการ เพื่อสะดวกแก่บรรณารักษ์ได้ทราบจำนวน และรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือ
๔. การส่งเสริมการอ่านและห้องสมุดในภาคใต้ เพื่อช่วยส่งเสริมการอ่านและห้องสมุดใน ๕ จังหวัดภาคใต้

T.L.A. Activities

Various divisions of T.L.A. take up the following duties :--

1. **Foreign Relation Division** - to contact foreign agencies and organizations governmental and non-governmental in order to exchange opinions and experiences, to gain friendship with librarians abroad.
2. **Library Education Division** - to help library workers in acquiring and improving knowledge in library science by organizing workshop or seminars whenever needed.
3. **Public Relation Division** - to promote the use of books and libraries among the public ; to make people aware of the needs in books and libraries.
4. **Publication Division** - to publish text-books in library science, and other kind of goods which will facilitate librarians in their work such as library manuals, library directions.
5. **Fund Raising Division** - to raise fund for libraries in need.
6. **Library Clinic Division** : to help re-organize libraries already in existence but not yet systematically organized.
7. **Bibliography Division** - to compile bibliographies and book lists needed by libraries.
8. **Union Catalog Division** - to set up a union catalog of collections of materials in libraries in Bangkok.
9. **Reception Division** - to arrange, whenever it is suitable, for informal meetings among librarians ; to help foreign librarian visitors to Thailand.
10. **Library Division** - to acquire and organize books in library science and other library tools for use of the members of the association.
11. **Registration Division** - to keep record of the members of the association.
12. **Library Journal Division** - to edit and issue T.L.A. Bulletin, official journal of T.L.A., and to issue newsletters.

Other Activities

1. Promote and publish childrens' books.
2. Produce library furnitures, and equipments.
3. Produce library printed catalog cards.
4. Making survey of interest in reading Thai books among Malay-speaking Thai people in the southern provinces, and help promoting library services in the areas,

นำเที่ยวห้องสมุดประชาชน

โดย นางสาวจรรวณ ชาลีโต

ก้นยา ดัวดีค๊ะ คุณนารี

นารี ดัวดีค๊ะ คุณก้นยา ได้ทราบข่าวจากโอภาสว่า ฉันทันคุณก้นยาเตรียมจะพาชมห้องสมุดประชาชน ฉันทันจึงอยากจะขอติดตามไปด้วยค๊ะ

ก้นยา ยินดีทีเดียวก๊ะ

นารี คุณก้นยาช่วยอธิบายให้ฟังเด็กน้อยก่อนได้ไหมคะ ถึงเรื่องห้องสมุดประเภทนี้
ก้นยา ได้ค๊ะ และฉันทันอยากจะขอชวนพูดไปถึงห้องสมุดประเภทใหญ่ ๆ & ประเภทด้วยกัน
เล็กก่อน คือห้องสมุดโรงเรียนซึ่งสมาชิกก็คือคณะครูนักเรียนของโรงเรียนที่ห้อง
สมุดนั้นตั้งอยู่ ห้องสมุดวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัย สมาชิกคือนิสิตนักศึกษา
คณาจารย์ของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยนั้น ห้องสมุดเฉพาะ เช่น ห้องสมุดตาม
บริษัท ธนาคาร โรงพยาบาล เป็นต้น สมาชิกก็ได้แก่ผู้ทำงานตามสถาบันเหล่านี้
นัน ส่วนประเภทสุดท้ายซึ่งเราจะไปชมกันในฉันทันคือห้องสมุดประชาชน หมายถึง
ถึงห้องสมุดที่ประชาชนทุกคนมีสิทธิเข้าเป็นสมาชิกใช้ห้องสมุดนั้นได้ โดยไม่จำกัด
ว่า จะต้องเป็นครู อาจารย์ ข้าราชการหรือพนักงานตามสถาบันต่างๆที่ได้เอ่ยมา
แล้วในห้องสมุดประเภทอื่นๆ

นารี ถ้าเช่นนั้น สมาชิกของห้องสมุดประชาชนก็มีมากและกว้างขวางกว่าห้องสมุดประเภท
อื่น ๆ ค๊ะ

ก้นยา ถูกแล้วค๊ะ มีทั้งเด็กนักเรียนซึ่งมาอ่านหนังสืออื่น ๆ นอกไปจากหนังสือในห้องสมุด
โรงเรียน มีทั้งผู้ทำงานในบริษัทหรือนายแพทย์ เมื่อต้องการจะพักผ่อนด้วยการ
อ่านหนังสืออื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องของกบิฉาการเขาก็จะมาที่ห้องสมุดประชาชน

นารี

แสดงว่าห้องสมุดประชาชนนั้นตั้งขึ้นเพื่อประชาชนทุกคนจริงๆ คงจะต้องหาหนังสือ
 มาไว้มากที่เดียวใช้ใหม่คะ เพราะคนที่มาเป็นสมาชิกก็ล้วนแต่มาจากที่ต่าง ๆ กัน
 ว่าโดยหลักการแล้ว ดิฉันคิดว่าก็ควรจะเป็นอย่างนั้นคะ แต่ตามที่เป็นอย่างจริงแล้วเห็น
 จะเป็นไปได้ง่าย ๆ นัก สถานที่ก็คงจะต้องใหญ่โต ปัญหาต่าง ๆ ก็จะมาตาม
 ได้แก่เรื่องเจ้าหน้าที่งบประมาณหนังสือ เป็นต้น ฉะนั้นเท่าที่เป็นอยู่ขณะนี้ ห้อง
 สมุดประชาชนหลายแห่งจึงพยายามดำเนินการให้บริการต่าง ๆ ที่คิดว่าจะเป็นประ
 โยชน์และเป็นที่สนใจของสมาชิกผู้อยู่ใกล้เคียงก่อน ถ้าคุณนารีได้เคยติดตามเรื่อง
 ห้องสมุดประชาชนมาบ้าง ก็คงจะเคยได้ยินชื่อห้องสมุดประชาชน ใน จังหวัดพระนคร
 มกตั้งอยู่ในบริเวณสวนลุมพินีในวัดสุทัศน์ ห้องสมุดประชาชนวัดเวฬุราชินจังหวัด
 ชนบุรี ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนนทบุรีซึ่งส่วนหนึ่งของอาคารเป็น พิพิธภัณฑ์
 อันน่านมยง ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครปฐม มีสาขาเคลื่อนที่ที่เราเรียกว่าห้อง
 สมุดเคลื่อนที่ด้วย

นารี

เท่าที่ดิฉันได้ยินมานั้น ห้องสมุดประชาชนหลายแห่งทีเดียว ก่อตั้งขึ้นโดยประชาชน
 ในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นผู้ริเริ่มตนเอง นักเห็นจะเป็นเพราะด้วยใจรักหนังสือและรัก
 การเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ เมื่อต่างมีจุดสนใจร่วมกัน จึงรวมมือกันจัดตั้งขึ้นเป็นรูป
 ห้องสมุด หนังสือต่าง ๆ ที่มีในระยะเริ่มนั้น ก็ได้มาจากบรรดาผู้มีใจเสียสละ มอบ
 หนังสือส่วนตัวให้บ้าง บอกรับหนังสือพิมพ์หรือวารสารให้บ้าง ติดต่อบริจาค
 แห่ต่าง ๆ ให้บ้าง หรือแม้กระทั่งได้เงินให้บ้าง นอกจากนี้แล้วห้องสมุดประชา
 ชชนบางแห่งเริ่มมาจากฝ่ายคณะสงฆ์ก็เหมือนกันคะ

กนิยา

เห็นจะพอสรุปได้ว่า เหตุที่ก่อให้เกิดห้องสมุดประชาชนในท้องถิ่นหลาย ๆ แห่งนั้นก็คือ
 ความสนใจในหนังสือ ความเห็นประโยชน์อันพึงจะได้จากหนังสือ กิจกรรมห้อง
 สมุดประชาชนเหล่านี้จึงได้ดำเนินมาด้วยแรงใจแรงกายของกลุ่มประชาชนที่เห็นคุณค่า
 ค่าของหนังสือ และในขณะนั้นดิฉันได้ทราบมาว่า ทางราชการก็ได้สนับสนุนกิจการ
 ของห้องสมุดประชาชนมากยิ่งขึ้นด้วยการให้เงินงบประมาณสำหรับดำเนินการ เป็น
 ต้น ยิ่งไปกว่านั้นยังมีการสนับสนุนจากด้านอื่น ๆ เช่นสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
 จัดให้มีการอบรมบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนเป็นประจำทุกปี และในปี

นักได้หาทางสนับสนุนบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจำเริญไปอีกคนหนึ่งแล้ว คือ ได้ติดต่อขอทุนจากมูลนิธิร็อกกีเฟลเลอร์ตั้งบรรณารักษ์ไทยไปดำเนินงานกิจการห้องสมุดในประเทศสหรัฐอเมริกา ในจำนวนผู้ที่ได้รับทุนนี้ ก็มีบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนรวมอยู่ด้วยคนหนึ่งละ

นารี

นับว่าเป็นข่าวอันควรยินดียิ่งสำหรับกิจการห้องสมุดของเรา โดยเฉพาะทางด้านห้องสมุดประชาชนแล้ว ก็คงจะถือเป็นการก้าวไปได้อีกก้าวหนึ่งทีเดียว เมื่อเราพูดถึงห้องสมุดประชาชนนี้ ดิฉันถึงเกิดคำถามบางแห่งไม่เป็นแต่เพียงห้องสมุดที่มีหนังสือต่าง ๆ ไว้บริการแก่ผู้อ่านแต่อย่างเดียว แต่ยังมีห้องประชุมไว้สำหรับประชาชนในละแวกนั้นได้ใช้ในการประชุมต่างๆ บางแห่งก็จัดรายการอภิปรายโต้วาทีโดยใช้สถานที่ในห้องสมุดนั้น ๆ บางครั้งห้องสมุดก็จัดฉายภาพยนตร์ จัดรายการดนตรี เป็นต้น ดิฉันสงสัยว่างานต่างๆ เหล่านี้ถือเป็นงานของห้องสมุดประชาชนด้วยหรือคะ

กันยา

คะ ถ้าจะดูจากชื่อแล้ว ห้องสมุดประชาชนก็ควรจะมีหนังสือสำหรับให้ประชาชนอ่านและดูในด้านปริมาณงานแล้ว ก็น่าจะมีเพียงพอสำหรับบรรณารักษ์ การจัดคัดเลือกหนังสือมาให้ถูกใจและสนองความต้องการของคนเป็นจำนวนมากนั้น ไม่ใช่ของง่าย และไม่ใช่งานน้อยๆ เลย แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ยังมีอะไร ๆ อีกหลายอย่างที่เห็นว่า ควรจะต้องคัดความสนใจของประชาชน ฉะนั้นห้องสมุดประชาชนจึงได้เพิ่มเติมบริการต่างๆ ดังที่คุณนารีได้กล่าวไว้แล้วนั้นเข้าไว้ด้วย โดยพยายามจะให้ประชาชนตระหนักชัดว่า ห้องสมุดประชาชนของเขานั้นเป็นศูนย์รวมของหนังสือและวัสดุอุปกรณ์หลายอย่าง มีกิจกรรมและบริการต่างๆ เป็นที่ที่เขาจะมาใช้เวลาในทางที่เป็นประโยชน์ มาหาความรู้ และความบันเทิง มาอ่านหนังสือ มาอ่านกิจกรรมต่างๆ มาฟังความเห็น และมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องต่างๆ

นารี

นักหมายความว่า ห้องสมุดประชาชนนี้เป็นแหล่งรวมการเสริมสร้างความรู้ในด้านต่างๆ ด้วยวิธีการต่างๆ กัน เมื่อสักครู่ที่คุณกันยาได้พูดถึงห้องสมุดเคลื่อนที่ด้วยดิฉันอยากจะเดาว่า การจัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่นั้น ก็คือการช่วยนำหนังสือไปให้แก่ผู้ที่ไม่มีโอกาสได้มายังห้องสมุดใช้ใหม่คะ

กัญญา

ถูกต้องทีเดียวค่ะ อันที่จริงนั้นในการจัดตั้งห้องสมุดประชาชนนั้น จะคำนึงถึงสถานที่ตั้งเป็นสำคัญโดยพยายามจะให้ตั้งอยู่ในที่ ๆ ประชาชนจะไปถึงได้โดยสะดวก แต่จะให้สะดวกสำหรับทุก ๆ คนก็เห็นจะเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นจึงหาทางช่วยเหลือผู้ที่อยู่ไกล ๆ ออกไป ทางหนึ่งนั้นก็คือจัดรถบัสทุกหนั่งดื้อไปยังที่ต่าง ๆ เปิดให้ประชาชนได้ขึ้นไปชมและยืมหนังสือเหล่านั้นได้ เรียกว่าจัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ นับเป็นทางอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้ดียิ่งทางหนึ่งค่ะ

นารี

ถ้าไม่จัดแบบห้องสมุดเคลื่อนที่จะมีทางอื่นไหมคะ ที่ห้องสมุดจะช่วยเหลือประชาชนผู้ที่อยู่ไกลจากห้องสมุดและเดินทางมายังห้องสมุดได้ด้วยความสะดวกอย่างเช่น

กัญญา

มีคะ ทำเป็นสาขาก็ได้ เช่นห้องสมุดประชาชนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดพระนคร เปิดสาขาของห้องสมุดในจังหวัดอื่น ๆ นอกจากนี้อาจจัดหนังสือจำนวนหนึ่งไว้หีบห่อไปส่งที่ต่าง ๆ ให้ประชาชนในระแวกที่ห่างไกลจากห้องสมุดได้อ่านกันทั่วถึง ห้องสมุดศาลาวันเด็ก ที่ดิฉันได้พาโอภาสไปชมเมื่อ ๒ สัปดาห์ที่แล้วนั้น ก็กำลังจัดบริการน้อยุ่คะ โดยจัดตั้งหีบหนังสือไปยังโรงเรียนในต่างจังหวัด

นารี

ดิฉันเชื่อเหลือเกินว่า การทรมผู้พยายามอำนวยความสะดวกโดยจัดตั้งหนังสือไปให้อ่านกันจนเกือบถึงบ้านนั้น จะทำให้ผู้ที่อยู่ห่างไกลจากชุมนุมชนเห็นคุณค่าของหนังสือมากขึ้นอกเป็นทวีคูณ

กัญญา

เราได้พูดถึงเรื่องห้องสมุดประชาชนทั่ว ๆ ไปกันมาพอสมควรแล้ว ในวันนี้ฉันอยากจะขอชวนคุณนารีสันทนาถึงห้องสมุดประชาชน ๒ แห่งค่ะ คือ ห้องสมุดบริติชเคานซิด และห้องสมุดศาลาอเมริกัน

นารี

ดีทีเดียวค่ะ ดิฉันเคยผ่านห้องสมุดทั้ง ๒ แห่งนออยู่เดิมอ ตั้งแต่เห็นการจัดตกแต่งสถานที่ซึ่งเชิญชวนให้เข้าไปนั่งอ่านหนังสือ แต่ก็ไมกล้าเข้าไปเพราะดิฉันไม่ได้ทำงานเกี่ยวข้องกับบริติชเคานซิด หรือด้านกษาอสารอเมริกันซึ่งเป็นเจ้าดังกัของห้องสมุดทั้ง ๒ นเดย

กัญญา

คุณนารีหรือใคร ๆ ก็เข้าไปได้คะ เพราะห้องสมุดทั้ง ๒ แห่งนี้ขนาดค่อนข้างเล็ก กิ่งชายหญิงและเด็กผู้ใหญ่ด้วยคะ ถึงแม้คุณนารีจะยังไม่เป็นสมาชิก ก็เข้าไปนั่งอ่านหนังสือต่าง ๆ ได้ ที่ดิฉันพูดเรื่องสมาชิกนั้นก็เพราะอยากจะให้คุณนารีได้

ทราบว่า การสมัครเป็นสมาชิกของห้องสมุดทั้ง ๒ แห่งนี้ คุณนารีไม่ต้องเสียค่าสมัครเลยนะ เพียงแต่เขียนใบสมัครเป็นสมาชิกด้วยตนเอง แลวดอกไม้ก็วนคุณก็
 จะได้รับไปรษณียบัตรจากห้องสมุดแจ้งให้ไปรับบัตรสมาชิกจากห้องสมุดได้ เมื่อ
 ได้บัตรแล้ว คุณนารีก็จะมีสิทธิ์ยืมหนังสือออกจากห้องสมุดได้อีกด้วยนะ
 ดิฉันยังขี้ใจเรื่องไปรษณียบัตรนะ ก็เมื่อดิฉันไปเขียนใบสมัครเป็นสมาชิกด้วย
 ตนเองแล้ว ทำไมจะขอรับบัตรสมาชิกมาเสียเลยไม่ได้เล่าคะ ต้องรอรับไปรษณีย
 บัตร แล้วยังต้องเสียเวลาไปรับบัตรสมาชิกอีกครึ่งหนึ่ง

นารี

กัญญา

เรื่องนั้น ก็เพียงแต่แสดงให้เห็นว่า การสมัครเป็นสมาชิกห้องสมุดประชาชนนั้น มี
 วิถีดำเนินการแตกต่างจากการสมัครเป็นสมาชิกห้องสมุดประเภทอื่น ๆ การใช้
 ไปรษณียบัตรแจ้งข่าวการไปรับบัตรสมาชิกนั้น เป็นทางที่จะช่วยให้ห้องสมุด
 ดำเนินการทราบได้ว่า ตำบลบ้านที่คนนารีกรอกไว้ในใบสมัครนั้น เป็นตำบลที่ถูก
 ต้องซึ่งทางห้องสมุดจะยึดเป็นหลักฐานในเวลาที่ต้องการจะติดต่อกับคุณนารี เช่น
 อาจจะติดต่อส่งรายการพิเศษของห้องสมุด แจ้งรายชื่อหนังสือใหม่ ๆ หรือแม้แต่
 ติดต่อกับมาข่าวคราวหนังสือที่คุณนารียืมมากได้คะ

นารี

สัมมติว่า ดิฉันเป็นสมาชิกห้องสมุดก่อนอยู่แล้ว จะมาสมัครเป็นสมาชิกที่นอกได
 ไหมคะ

กัญญา

ได้คะ มีขอปลัดถอยทศควรทราบอีกเล็กน้อย สำหรับสมัครรุ่นเยาว์ทางห้องสมุด
 บริติชเคาน์ซิลนั้น ระบุว่า สมาชิกที่อายุต่ำกว่า ๒๑ ปี เวลาสมัครต้องมีผู้ใหญ่
 รับรองด้วย สำหรับห้องสมุดศาลาอเมริกัน ผู้สมัครที่ยังเป็นนักเรียนขอให้มี
 ผู้ปกครองลงนามรับรองด้วยคะ

นารี

กัญญา

ห้องสมุดทั้ง ๒ แห่งมีหนังสือหนักไปทางวิชาการไต่บ้างคะ
 ดิฉันจะขอกล่าวรวม ๆ กันไปนะคะ ที่ห้องสมุดบริติชเคาน์ซิลนั้น มีหนังสือซึ่งจัด
 พิมพ์ในประเทศอังกฤษ ห้องสมุดศาลาอเมริกันมีหนังสือที่พิมพ์ในอเมริกา สำหรับ
 ห้องสมุดศาลาอเมริกันนั้น มีหนังสือภาษาไทยเหมือนกันเป็นบางเล่ม แปรมาจาก
 หนังสือที่พิมพ์ในอเมริกา หนังสือดัดแปลงใหญ่ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศทั้ง ๒ ตาม
 ลำดับ

นารี เรื่องเกี่ยวกับประเทศทั้ง ๒๓ เป็นเรื่องทำนองโคกะ จำพวกนวนิยาย หรือนำเที่ยว หรือประวัติของประเทศคะ

กัญยา เป็นทำนองที่จะช่วยให้ผู้อ่านได้รู้จักประเทศอังกฤษและอเมริกันดียิ่งขึ้น ทั้งในประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีคะ

นารี หนังสือทางวิชาการอื่น ๆ มีบ้างไหมคะ

กัญยา มีคะ เช่น เรื่องทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี บรรณารักษศาสตร์ หรือแม้แต่หนังสือประกอบภาพสำหรับเด็กก็คะ นอกจากนี้หนังสืออ่านทั่วไปอีกก็มีหนังสืออ้างอิงเล่มสำคัญ ๆ ไว้ให้บริการตอบคำถามทั้งด้วยบุคคล และทางโทรศัพท์ด้วยคะ นับว่าช่วยให้ความสะดวกได้เป็นอย่างดี สำหรับห้องสมุดคาถาอเมริกันนั้น ยังมีจุดดาร์ และรูปภาพเป็นจำนวนมากและมีงานเลี้ยงต่าง ๆ ให้ชมด้วยคะ การจัดนิทรรศการภายในห้องสมุด ที่ห้องสมุดแห่งนี้จัดทำเป็นประจำอยู่แล้วมอมา

นารี การจัดนิทรรศการภายในและภายนอกห้องสมุดด้วยหรือคะ

กัญยา ถูกแล้วคะ การแสดงหนังสือของห้องสมุด ซึ่งบางครั้งก็มีภาพวัตถุอุปกรณ์ต่าง ๆ แสดงประกอบด้วยนั้น มักจัดแสดงในตู้ห้องสมุดเพื่อดึงดูดสมาชิกให้สนใจหนังสือ และใช้ห้องสมุด ด้านการจัดนิทรรศการนอกสถานที่ เช่น ที่ห้องสมุดบริติชเคาน์ซิลจัดทำอยู่เป็นประจำนี้ ก็เพื่อเป็นการแนะนำหนังสือ โดยออกไปจัดที่สถานที่อื่น ๆ เช่น ตามมหาวิทยาลัย โรงเรียน ทั้งในจังหวัดพระนครและต่างจังหวัดเป็นครั้งคราว เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นได้รู้จักหนังสือต่าง ๆ เหล่านี้ เมื่อแสดงแล้วก็จะมอบหนังสือเหล่านั้นให้กับห้องสมุด โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยไป

นารี ก็เห็นจะเป็นคล้าย ๆ ห้องสมุดเคลื่อนที่ หรือหีบหนังสือ เป็นแต่ว่าไม่เปิดบริการให้ยืมเท่านั้น ใช่ไหมคะ

กัญยา ถูกแล้วคะ ด้านทางห้องสมุดคาถาอเมริกัน ซึ่งจัดแสดงนิทรรศการนอกสถานที่ บางเป็นครั้งคราวนั้นบริการทางห้องสมุดเคลื่อนที่ และจัดหีบหนังสือหมุนเวียน

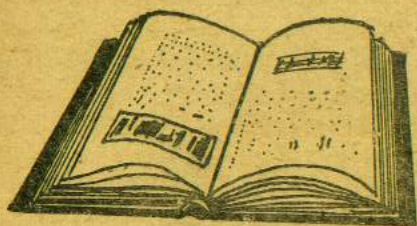
ไปตามที่ต่าง ๆ ตามแต่จะได้กำหนดกัน และมีห้องสมุดสาขาอยู่ต่างจังหวัดใหญ่ ๆ
หลายแห่ง เช่นที่ เชียงใหม่ อุดร โคราช เป็นต้น
มีบริการอื่น ๆ อีกไหมคะ นอกไปจากที่กล่าวมาแล้วนี้

มีคะ ห้องสมุดทั้ง ๒ แห่งจัดให้มีปฐกฐาเป็นประจำ บางครั้งก็เป็นการอภิปราย
บางครั้งมีรายการพิเศษเนื่องในโอกาสสำคัญ ๆ มีการแสดงภาพถ่าย แสดงภาพ
เขียนและศิลปวัตถุ มีรายการดนตรี และภาพยนตร์อีกด้วย

แสดงว่ากิจการของห้องสมุดทั้งสองนี้ เป็นไปอย่างดีและมีบริการกว้างขวางมากพอค
งเพียงคนเดียวคะ

การที่ดิฉันได้ชวนคนนำวิธีค้นหาถึงห้องสมุดบริติชเคานซิล และห้องสมุดศาลา
อเมริกัน ในวันนี้ ไม่ได้มีวัตถุประสงค์จะโฆษณากิจการห้องสมุดทั้ง ๒ แห่งนี้ หรือ
เปรียบเทียบกับห้องสมุดอื่น ๆ เพราะห้องสมุดทั้ง ๒ แห่งนี้ ดำเนินกิจการมาเป็น
เวลานานแล้ว มีหลักฐานมั่นคง ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน และทางการ
ดำเนินงานเป็นอย่างดี ฉะนั้นจึงสามารถจัดบริการต่าง ๆ ได้กว้างขวาง ดิฉันเพียง
แต่ต้องการให้คุณนารีได้รู้จักห้องสมุดประชาชนที่ได้พยายามจัดกิจการต่าง ๆ เพื่อ
ให้เป็นใต้ร่มทรงของหนังสือ และศูนย์รวมวิชาความรู้อันพึงมีประโยชน์ต่อ
ประชาชน และนำเด่นต่อประชาชนด้วยวิธีการต่าง ๆ

และดิฉันก็หวังว่า ห้องสมุดประชาชนทั่ว ๆ ไป คงจะได้สังเกตและศึกษาวิธีการ
ต่าง ๆ เหล่านี้ นำไปประกอบการพิจารณาการจัดบริการของห้องสมุดของตน
ให้เป็นประโยชน์ได้ยิ่งขึ้น ดิฉันเข้าใจว่าหนังสือว่าห้องสมุดแล้วไม่จำเป็นประเภท
ใด ใครเป็นผู้ดำเนินการ หรือได้รับการสนับสนุนโดยทางใดก็ตาม ควรจะมี
นโยบายร่วมกันใน อันที่จะจัด กิจการ อันก่อให้เกิดประโยชน์ แก่สมาชิก เป็นสำคัญ
ดิฉันขอขอบคุณคุณนารีที่ได้นำเรื่องห้องสมุดประชาชนมาสู่วงสนทนาในวันนี้
ไม่เป็นไรคะ และยินดีที่ทุกคนสนใจในเรื่องนี้ สวัสดีค่ะ ▲

ชีวประวัติของ

นางามาซา ยามาดา

โดย ยาชูโอะ นางาคาอิ

เรื่องราวโดยย่อเกี่ยวกับ นางามาซา ยามาดา เรื่องนี้ ได้ยึดถือจากการศึกษาค้นคว้าของ นายชากาเอะ มิกิ เป็นหลักสำคัญ ผู้เขียนซึ่งเป็นเพื่อนของนายมิกิ และได้ประจำทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๕-๒๔๘๘ ในฐานะผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ได้เขียนเรื่องนี้ขึ้นตามคำขอของ นายมิกิ

นางามาซา ยามาดา เป็นนามอันยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์แห่งดัมพันท์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น

เมื่อพูดถึงการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น เราจะต้องพบกับข้ออับทรวงความสำคัญยิ่งข้อหนึ่ง ซึ่งจะผ่านไปเสียมิได้ และนั่นก็คือชื่อของ นางามาซา ยามาดา ณ เมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เคยมีศาลเจ้าชินโตอยู่ศาลหนึ่ง ซึ่งถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่สถิตของดวงวิญญาณนางามาซา ในฐานะเจ้าผู้เป็นนุ้กรบกล้าหาญ นางามาซาเป็นทรูจกกันดทงในหมู่ชาวญี่ปุ่นในประเทศไทยและชาวไทยที่รัฐประวัติศาสตร์ไทย-ญี่ปุ่นดี แม้ว่าศาลเจ้าจะได้ถูกทำลายลงหมดสิ้นภายหลังการพ่ายแพ้ของญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ ๒ นามของนางามาซากะยังคงจารึกอยู่ในประวัติศาสตร์ต่อไป

นางามาซาได้สร้างตนขึ้นจนเป็นขุนนางผู้ใหญ่ และนายทหารผู้เก่งกล้าแห่งราชธานีอยุธยา ประมาณต้นศตวรรษที่ ๑๗ ได้มีเอกอัครราชทูตของญี่ปุ่นและซอตันคาบัททังได้มีพฤติกรรมอันกล้าหาญของท่านผู้นี้ ในสมัยนั้นซอตันคาได้มีการติดต่อค้าขายกับประเทศสยามและญี่ปุ่นแล้ว เป็นที่น่าเสียดายยิ่งที่ต้นฉบับบันทึกเกี่ยวกับท่านผู้นี้เป็นภาษาไทยเขียนด้วยมือผู้อื่นหายไปแล้วเป็นอันหมดสิ้น และเชื่อกันว่าส่วนใหญ่มักถูกพม่าเผาเป็นถ่านไปหมดสิ้นเมื่อครั้งศรีอยุธยาถูกพม่าตีแตกใน พ.ศ. ๒๓๓๐ อย่างไรก็ตามสำหรับผู้นี้เองนั้น นางามาซาได้นับถือในฐานะ เป็นชาวญี่ปุ่นเพียงคนเดียวที่มชอเคียงเด่น เป็นเยี่ยมใน วงการทหาร และการเมืองของต่างประเทศ ๆ หนังสือประมาณ ๓๐๐ กว่าปีแล้วมา

นามนางามาชา ยามาตา ปรากฏขึ้นเป็นครั้งแรกในบันทึกภาษาญี่ปุ่นของท่าน
คุณ-พระภิกษุในพุทธศาสนารูปหนึ่ง ซึ่งได้กล่าวถึงไว้ใน "จดหมายเหตุประจำวันของ
ต่างประเทศ" บันทึกนี้แสดงให้เห็นว่านางามาชานี้เป็น "ผู้นำของชาวญี่ปุ่นที่พำนักอยู่ในประเทศ
สยาม ซึ่งครั้งหนึ่งเคยรับใช้ชนชั้นกษัตริย์ผู้หนึ่งในตำแหน่งคนทามเสด็จ" อาจจะเป็นความจริง
ก็ได้ว่า เมื่อสมัยที่นางามาชายังหนุ่มและอยู่ในญี่ปุ่นนั้น ได้เคยมีอาชีพค้าต่อขนาคคนทาม
เสด็จให้กับ จิมอง โอกุโบ เจ้าแห่งแคว้นนุมาซุ แขวงชูรุงะ (ปัจจุบันคือมณฑลชิตตู่โอะกะ)

แม้ว่าชีวิตของท่านในประเทศสยามจะขัดแย้งพอสมควรตามบันทึกหลายฉบับ แต่
ชีวิตตอนต้นในญี่ปุ่นของท่านก็คลุมเครืออยู่ แม้แต่ที่เกิดของท่านก็ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนละเอียด
พอ บางแห่งกล่าวว่าท่านเกิดที่มณฑลไอซาวาริ (ปัจจุบันมณฑลไอซึ) แต่บางแห่งก็อ้างว่า ท่าน
เกิดที่แคว้นชูรุงะ แม้ปีเกิดของท่านก็ยังไม่แน่ชัด ถ้าเราจะต้องสมมติว่าท่านเสียชีวิตเมื่ออายุ
ได้ประมาณ ๔๐ ปี ท่านก็น่าจะเกิดในปี พ.ศ. ๒๑๓๓ หรือใกล้เคียงปีนั้น

ส่วนเรื่องราวว่างลักษณะของท่านนั้น ได้มีกล่าวไว้ในเอกสารญี่ปุ่นหลายแห่ง จาก
เอกสารเหล่านี้พอจะอนุมานได้ว่า นางามาชาเป็นชายหนุ่มที่ชอบทำอะไรตามอำเภอใจ เด็ดจ
ครไปทีไหนทีนั้นอยู่เด่มอ และใช้ชีวิตอย่างหนุ่มเจ้าสำราญ ไม่เคยมีอาชีพแน่นอนอย่างใดเลย
อย่างไรก็ตามท่านก็เป็นคนฉลาดเฉลียว เจ้าความคิด ไหวพริบดี และได้สูงมาก ชีวิตด้วยหนุ่ม
ผ่านไปด้วยความพยายามที่จะเข้าดำเนินกิจการอะไรสักอย่างหนึ่ง แต่ก็ล้มเหลวลง จนในที่สุด
ก็พบว่าตนเองกำลังอยู่บนเรือดำหนึ่งซึ่งแล่นตรงลงมาทางใต้

เมื่อสามารถพาดพิงมาถึงฝั่งประเทศสยามเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๑๖๐ หรือ ๒๑๖๑
แล้ว ท่านก็ได้เขียนฐานะของตนขึ้นโดยรวดเร็ว สมัยนั้นดูเหมือนว่าจะมีชาวญี่ปุ่นอยู่ในสยาม
หลายร้อยคนทีเดียว เพราะมีการอพยพหนีออกจากญี่ปุ่นมาตั้งหลักฐานในเมืองไทยมากขึ้น
เพื่อหลีกหนีจากความอับจนยุ่งเหยิงของสงครามกลางเมืองในญี่ปุ่น (สมัยนั้นประวัติศาสตร์
ญี่ปุ่นเรียกว่ายุคแห่งการสงคราม)

ต่อมาไม่ช้าท่านก็ได้กลายเป็นหัวหน้าของชาวญี่ปุ่นในกรุงเทพฯ พร้อมกับ
ได้รับบรรดาศักดิ์เป็นขุนในราชสำนักไทย (ขุนเป็นบรรดาศักดิ์ชั้น ๔ ใน ๖ ชั้น—สมัยนั้นเทียบ
เท่ากับหลวงในปัจจุบัน อันเป็นตำแหน่งสูงกว่าขุน) ปรากฏตามบันทึกว่า ต่อมาเมื่อพ.ศ. ๒๑๖๘
ก็ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระและเป็นถึงออกญา อันเป็นตำแหน่งสูงสุดเมื่อพ.ศ. ๒๑๗๒

ยังกวนั้น นางงามชายังเป็นพอคาทมungskดมบูรณ์มาก ท่านได้ตั้งลำเกาออกไป
 ยังญี่ปุ่นเกือบทุก ๆ ปีเพื่อนำสินค้าของไทยออกไปจำหน่าย แต่ชื่อเสียงอันกระเดื่องของท่านนี้
 มิใช่ในฐานะพอค้า แต่ในฐานะที่เป็นข้าราชการบริพารผู้ซื่อตรงจงรักต่อพระเจ้าแผ่นดินของตนเป็น
 อย่างยิ่งตราบจนวาระสุดท้ายอันน่าสลดใจของชีวิต

ในตอนปลายของชีวิต ท่านได้เข้าไปพัวพันอยู่ในระหว่งความแก่งแย่งชิงดีกันภายใน
 ในพระราชวงศ์ ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญในฐานะเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ได้รวบรวม
 รวมปราบปรามอริราชศัตรู จนในที่สุดได้รับบาดเจ็บจากการสู้รบ และถึงแก่ความตายเนื่อง
 จากบาดแผลเป็นพิษเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๓๗๓

เราารู้จักขอบคุนอย่างย้งที่ดำมารับนันทกัจฉาญ ชื่อ "เรื่องราวในอดีตของ
 สยาม" มาใช้ประโยชน์ได้ ผู้เขียนเรื่องนี้ คือ แวน วลิตต์ ซึ่งเป็นผู้จัดการบริษัทฮอลันดา
 บริษัทหนึ่งในกรุงศรีอยุธยา ระหว่ง พ.ศ. ๒๓๗๙ ถึง ๒๓๘๕ บนทกฉบับแดงรายละเอียด
 กิจกรรมของท่านนางงามาชาในประเทศสยาม และถูกบันทึกช่นไว้ภายหลังการตายของท่านเพียง
 ๒-๓ ปีเท่านั้น งานอันน่าอัศจรรย์ของนายดับบดิท. เอ. ฮาร์. ดูดี เรื่อง "ประวัติคำศัพท์
 สยาม" นั้น ต้องพึ่งพาอาศัยบันทึกของแวน วลิตต์ เป็นอันมาก นายกาซาเอมิชิ ผู้เป็นอดีต
 อาจารย์แห่งวิทยาลัยศิลปากรในประเทศไทย ก็ได้ใช้ความอุตสาหะเป็นอย่างย้งในการศึกษา
 ถึงคุณประโยชน์ที่ท่านนางงามาชาได้ประกอบไว้ต่อประเทศสยาม และได้ขจัดข้อเคลือบคลุม
 ดังดัยเกี่ยวกับท่านนางงามาชาออกไปได้หลายประการทีเดียว

ต่อไปนี้เราจะย้อนกลับไปศึกษาชีวิตของท่านนางงามาชาในประเทศสยาม ตาม
 ทบันทึกเหล่านี้แดงไว้โดยเฉพาะจากกรค้นคว้าของนาย เอส. มิชิ

พลุดิกรรมของนางงามาชาในประเทศสยาม

ระหว่งรัชสมัยของพระนเรศวร (พ.ศ. ๒๓๓๒-๒๓๓๗) และพระเอกาทศรถ (พ.ศ.
 ๒๓๓๗-๒๓๔๕) มีชาวญี่ปุ่นมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศสยามเป็นจำนวนมาก และได้รับการ
 ต้อนรับเป็นอย่างดี พระเจ้าแผ่นดินได้ทรงจัดตั้งหน่วยทหารรักษาพระอ คัญปุ่นช่น นักรบ
 ญี่ปุ่นเหล่านี้เป็นนักรบที่กล้าหาญ ยอมอุทิศชีวิตของตนเพื่อราชอาณาจักรไทย

เมื่อพระเอกาทศรถสวรรคต เจ้าฟ้าอินทราชัย พระโอรสผู้เกิดจากพระสนมได้อัน
 ครองราชสมบัติสืบต่อมา ทรงพระนามว่า พระเจ้าทรงธรรม ซึ่งแปลว่าผู้ทรงความยุติธรรม

กรณีศึกษาครั้งแรกของพระเจ้าทรงธรรมก็คือ ทรงตั้งประหารชีวิตออกญานายวัย ซึ่งพระองค์ทรงถือว่าเป็นผู้รับผิดชอบต่อการสิ้นพระชนม์ของเจ้าฟ้าสุทัศน์ มีทหารญี่ปุ่น ๒๘๐ คน อยู่ได้บังคับบัญชาของออกญานายวัย ทหารเหล่านั้นพร้อมกันแข็งข้อเป็นกบฏและได้บุกทดลองเข้าไปจนถึงพระราชวังประทับของพระเจ้าแผ่นดิน และบังคับให้พระองค์ลงพระนามตกลงตามข้อเรียกร้องต่าง ๆ อย่างเด็ดขาด โดยใช้หยาดพระโลหิตของพระองค์เองเป็นน้ำหนัก (เป็นวิธีลงนามแบบญี่ปุ่น) พระเจ้าทรงธรรมได้ยอมตามเงื่อนไขทุกข้อ รวมทั้งการส่งมอบขุนนางจีน ๘ คนซึ่งเป็นสัตว์ร้ายกาจของชาวญี่ปุ่นในสมัยนั้น

หลังจากสำเร็จโทษขุนนางจีนทั้ง ๘ แล้ว นักรบญี่ปุ่นก็ออกจากกรุงศรีอยุธยาโดยตรงไปยังเมืองเพชรบุรี ณ เมืองนี้เอง หัวหน้านักรบได้ตั้งตัวเองขึ้นเป็นใหญ่คล้ายกับกษัตริย์องค์หนึ่ง หัวหน้านักรบผู้หนึ่งเองก็ถูกเข้าใจผิดบ่อย ๆ ว่าเป็นตัวนางามาซา หรือมีฉะฉานก็เป็นชาวญี่ปุ่นออกผู้หนึ่งชื่อ เคียวมอง ชิโรอิ แต่ความจริงนั้นนางามาซา และเคียวมอง ได้ปรากฏชื่อในประวัติศาสตร์ภายหลังจากเหตุการณ์ใน พ.ศ. ๒๓๕๕ ครองชำนานมาหลายปี

ตามบันทึกของนาย เฮต. มิกิ หัวหน้ากบฏรายนี้จะต้องเป็นออกพระสุมิชิโร ผู้ได้เข้ามาอยู่ในเมืองไทยก่อนนางามาซาและเคียวมอง เนื่องจากปรากฏว่า เขาได้เขียนจดหมายติดต่อกับขุนศึกผู้หนึ่งในญี่ปุ่นระหว่าง พ.ศ. ๒๓๕๐ ถึง ๒๓๕๓ โดยขณะนั้นมิตาแห่งเป็นออกพระแล้ว

วิกฤตการณ์ซึ่งราชอาณาจักรไทยได้เผชิญอยู่โดยชาวญี่ปุ่นเป็นผู้ก่อครั้งนั้น ยังได้เป็นเหตุให้ประเทศสยามต้องถูกพระวงศ์ พระเจ้าแผ่นดินหลวงพระบาง โจมตีซ้ำเติมอีกด้วย พระเจ้าทรงธรรมได้ทรงดำริมาตรวจรวบรวมทัพใหญ่ยกไปโจมตีทัพญี่ปุ่นที่เพชรบุรีจนแตกพ่ายออกจากที่นั่นไป ต่อจากนั้นพระองค์จึงหันไปตีทัพหลวงพระบาง และทรงได้ชัยชนะเมื่อพ.ศ. ๒๓๕๕

ชาวญี่ปุ่นมิได้ถูกขับไล่ออกไปจากอาณาจักรไทยจนหมดสิ้นในครั้งนั้น และต่อมาในรัชกาลนี้ปรากฏว่า ยังมีการจ้างทหารญี่ปุ่นรักษาพระองค์ไว้ในพระราชวังภายใต้การบังคับบัญชาของนางามาซา ผู้ได้รับความไว้วางพระทัยอย่างยิ่งจากพระเจ้าแผ่นดินสำหรับความกล้าหาญของเขา และทรงพระราชทานบรรดาศักดิ์ให้เป็นออกญาเสนาภิมุข

โดยคำแนะนำของนางามาซา พระเจ้าแผ่นดินไทยและ โสภณแห่งญี่ปุ่นก็ได้เริ่มการเจริญสัมพันธไมตรีกันขึ้น ได้มีการแลกเปลี่ยนเครื่องราชบรรณาการกันหลายครั้ง ดังที่นา

สนใจในการนําคอ โขกุนมีความกระหายอยากได้เครื่องอาวุธและกระสุนดินดำจากประเทศ
สยามยิ่งนัก และได้กล่าวยกย่องว่า ดินปืนของไทยนั้น "มีคุณภาพสูงอย่างน่าอัศจรรย์
ทีเดียว"

พระเจ้าทรงธรรม ได้ดำรง สัมพันธไมตรีกับ โขกุน แห่งญี่ปุ่น ได้ อย่างดี ตลอดรัชสมัย
ของพระองค์ สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ พระองค์ทรงประสงค์จะได้ "ม้าพันธุ์ดีเยี่ยม"
จากญี่ปุ่นเป็นอย่างยิ่ง

ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าพระเจ้าทรงธรรมได้ทรงแต่งตั้งพระมหาอุปราช แต่ก็เป็นไปได้
ว่า พระอนุชาของพระองค์ทรงพระนาม พระศรีศิริศิลป์ ทรงอยู่ในตำแหน่งนี้ เพราะจากบันทึก
ทุกฉบับแสดงว่าพระศรีศิริศิลป์ทรงเป็นรัชทายาทโดยถูกต้อง อย่างไรก็ตามเมื่อปลาย พ.ศ. ๒๓๗๓
พระเจ้าทรงธรรมประชวรหนัก และปัญหาเรื่องสืบสันตติวงศ์ได้ก่อความยุ่งยากขึ้นเป็นอันมาก

พระเจ้าทรงธรรมเอง ในตอนปลายรัชกาลก็ทรงมีพระทัยอ่อนไปตามผู้ใกล้ชิดซึ่งกล่าว
จะทรงคำนึงถึงแผ่นดิน พระองค์ได้ทรงเชื่อคำแนะนำของออกญาศรีวรวงศ์ และได้ทรงตั้งพระ
โอรสของพระองค์เป็นองค์รัชทายาทแทนพระอนุชาศรีศิริศิลป์ ผู้ซึ่งสมควรจะได้ครองราชสมบัติตาม
ประเพณีไทย

ก่อนสวรรคต พระองค์ได้ทรงตั้งออกญาศรีวรวงศ์ ให้สืบไปตั้งขุนนางจีนทั้งหมด
ทันทีภายหลังการสวรรคต ให้รับมอบหมายเป็นผู้ช่วยให้พระโอรสของพระองค์ได้ขึ้นครองราช
สมบัติ ช่วยดูแลราชการและช่วยดำรงความร่มเย็นเป็นสุขในแผ่นดิน

ขุนนางอีกคณะหนึ่งซึ่งมีออกญาดาโหม เป็นหัวหน้า เป็นฝ่ายสนับสนุน พระศรีศิริ
ศิลป์ ออกญาศรีวรวงศ์ผู้เป็นพระญาติของพระเจ้าทรงธรรมนั้นสนับสนุนเจ้าฟ้าเชษฐา ผู้เป็น
พระโอรสองค์ใหญ่และมีพระชนม์เพียง ๓๕ พรรษา ทั้งต้องฝายต่างพยายามขอความร่วมมือ
สนับสนุนจากนางมาษาและทหารผู้กล้าหาญถึง ๖๐๐ คนของท่าน นางมาษาหลงเชื่อคำตวง
และการประจบประแจงของออกญาศรีวรวงศ์ จึงได้ตกลงใจหันมาเข้าข้างเจ้าฟ้าเชษฐาด้วย
ความเชื่อเรื่องการสืบสันตติวงศ์แบบญี่ปุ่น พระเจ้าทรงธรรมสวรรคตเมื่อพระชนมายุได้ ๗๗
พรรษา เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๗๓ ราชบุตรทั้งหลายต่างพากันเคঁราไคร่กเดียวใจ
อย่างยิ่ง

พระเจ้าเชษฐาธิราชผู้ประชนมายุเพียง ๑๕ พรรษา ได้กลายเป็นหุ่นให้ออกญาศรีวรวงศ์
 เกิด ออกญาตากโหมและลัทธิพรพทกทงหมตผู้ชดชวการชนครองราชย์ของพระโอรสได้
 ถูกประหารชีวิต ตัวออกญาศรีวรวงศ์เองก็ได้ออกญาตำแหน่งออกญาตากโหม และมอบ
 ตำแหน่งออกญาศรีวรวงศ์ให้แก่น้องชายของตน ออกญาตากโหมคนใหม่นี้ ลัทธิเมื่อยังหนุ่ม
 อยู่ได้ลัทธิคบคิดจะทำร้ายพระอนุชาสองพระองค์ของพระเจ้าทรงธรรม คือ เจ้าฟ้าศรีศิลป์ และ
 เจ้าฟ้าทอง หลังจากถูกจองจำอยู่ในคุกหลายปี ก็ได้ถูกปล่อยตัวออกมาเมื่อพ.ศ. ๒๑๖๕ และ
 ได้ทำชื่อเสียงเด่นในการเดินทางไปยังเขมรกับคณะทูตในปีนั้น หนึ่งปีต่อมา เขาก็ถูกจับได้ว่า
 มีความสัมพันธ์กับข้าศึกกับพระสันมคนหนึ่งของพระศรีศิลป์ จึงถูกลงโทษกักขังหนึ่ง เขา
 กลับเฟื่องฟูเป็นที่โปรดปรานของพระเจ้าทรงธรรมในระหว่างสองสามปีปลายรัชกาลนั้น

ในการค้นคว้าประวัติศาสตร์ตอนนั้น ปรากฏว่ามีเอกสารภาษาญี่ปุ่นบางฉบับได้
 กล่าวถึง พระชนนีของพระเจ้าแผ่นดินได้ลอบรักกับออกญาตากโหม และคิดจะยกชูรักขึ้นเป็น
 พระเจ้าแผ่นดิน แต่เรื่องนั้นผิดความจริงโดยสิ้นเชิง เข้าใจว่าคงเนื่องจากได้นำเอาไปปะปนกับ
 เหตุการณ์ทางอื่นซึ่งได้บังเกิดขึ้นในพระราชฐานเมื่อกรุง พ.ศ. ๒๑๙๓ หรือ ๘๐ ปีก่อนหน้านั้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า ออกญาตากโหมนั้นมิเหตุผลเพียงพอที่เลียดทชชชวามให้พระ
 ศรีศิลป์ได้ครองราชย์ เจ้าฟ้าองค์นี้ได้ทรงออกผนวชเสียเพื่อหลีกเลี่ยงความยุ่งยาก เพราะใน
 เมืองไทยนั้น ผู้ใดจะแตะต้องพระภิกษุไม่ได้ ออกญาตากโหมได้ชักชวนให้นางามาซารับหน้า
 ทกลอมเกล้าจิตใจของพระศรีศิลป์ให้เคลิบเคลิ้มยอมลัทธิออกมาให้ได้ นางามาซาจึงได้ไปเยี่ยม
 พระศรีศิลป์และชักชวนว่ากองทัพจะช่วยพระองค์ยกราชบังลังก์กลับคืนมาถวาย พระศรี
 ศิลป์หลงเชื่อจึงทรงลัทธิจากผ้ากาสาพัตร พระองค์ก็ถูกจับโดยทันทีและถูกลงตัวไปยังเพชรบุรี
 เพื่อทงในบ่อลึกให้อดอาหารตาย

คนสนิทของเจ้าฟ้าศรีศิลป์ชื่อ อลงกรณ์ มงคด (Alonhgh Mongcogh) ได้มาช่วย
 พระองค์ไว้ทัน ผู้คนซึ่งคิดว่าพระศรีศิลป์สิ้นพระชนม์แล้ว ได้กลับหลุมและตั้งรายงานมายัง
 อยุธยาว่าเจ้าฟ้าศรีศิลป์สิ้นพระชนม์และถูกฝังแล้ว เจ้าฟ้าศรีศิลป์เมื่อทรงรอดพระชนม์ชีพมาแล้ว
 ก็ได้ทรงรวบรวมผู้คนขึ้นเป็นกองทัพใหญ่ยกไปตีได้หลายหัวเมืองและทรงตั้งพระองค์เป็นกษัตริย์
 อย่างไรก็ตามในตอนสุดท้ายพระองค์ก็พ่ายแพ้และถูกจับได้ ก่อนจะทรงถูกประหารพระองค์ได้
 ทรงเตือนพระเจ้าแผ่นดินผู้เยาว์มิให้ทรงหลงใ้วางพระราชหฤทัยในออกญาตากโหม ล้วน

อดงกรณ์ มงคล ได้พยายามจะปลิดชีพออกฎากลาโหม แต่ไม่สำเร็จ จึงได้ถูกประหารชีวิตด้วย บุคคลผู้นั้นบวจากลาหยาญและเข้มแข็งยิ่งแตกต้องพ่ายแพ้โดยสิ้นเชิง

เมื่อกำจัดพระศรีคีตปออกไปได้แล้ว ออกฎากลาโหมก็เริ่มยุยงตั้งเสริมให้พระเจ้าเชษฐาทรงหลงมัวเมาเพลิดเพลินกับสิ่งเย้ายวนสนุกสนานต่าง ๆ และประพฤติพระองค์เหลวไหลจนกระทั่งทุก ๆ คนพากันเสื่อมความจงรักภักดีต่อพระองค์

ออกฎากลาโหมนั้น ได้มีแผนการฉับที่แย่งราชบัลลังก์ โดยค่อยดำเนินการเงียบ ๆ ทีละขั้น เมื่อคราวที่มารดาของออกฎากลาโหมถึงแก่กรรมนั้น เขาถึงกับตั้งานศพมารดาของตนอย่างใหญ่โต มีพิธีการเช่นเดียวกับงานศพเจ้านายชั้นสูง บรรดาขุนนางผู้ใหญ่ทั้งหลายทุกตำแหน่งต้องมาในงานทั้งหมด พระเจ้าเชษฐาทรงกรวดเป็นอันมาก และได้ทรงกล่าวคำอาฆาตออกฎากลาโหมอย่างรุนแรง ออกฎากลาโหมรู้ว่าตนอยู่ระหว่างอันตราย จึงรีบเรียกประชุมนายทหารของตนและบุกเข้าตีพระราชวังทันที พระเจ้าเชษฐาถูกจับพร้อมทั้งพระมารดาและถูกปลงพระชนม์พร้อมกัน ก่อนสวรรคต, พระองค์ได้ปรึกษาออกฎากลาโหมอย่างรุนแรงและทรงกล่าวหาว่าออกฎากลาโหมวางยาพิษพระราชบิดาของพระองค์ ออกฎากำแหง (Cap hen) ผู้มีความเหมาะสมต่อราชบัลลังก์ก็ได้ถูกประหารชีวิตด้วยในเวลาต่อมา

เมื่อได้กำจัดพระเจ้าแผ่นดินและออกฎากำแหงไปได้แล้ว ออกฎากลาโหมก็ต้องหันใจเมื่อ รู้สึกว่า นางามาชา ซึ่ง ชอบพอ กับ ออกฎากำแหง ยังเป็นชวากหนามขวางทางตนไปสู่ราชบัลลังก์ นางามาชาต้นนับสนุนออกฎากำแหง ให้ได้ครองราชบัลลังก์ และได้แสดงความรักเสียใจอย่างยิ่งต่อการตายของผู้ที่ตนสนับสนุน ท่านได้เปลี่ยนไปด้นับสนุนเจ้าฟ้าอาทิตย์วงศ์ พระโอรสองค์รองของพระเจ้าทรงธรรม ผู้มีพระชันษา ๓๐ ปี ให้ขึ้นครองราชย์ เหตุที่นางามาชาหรือออกฎาเสนาภิมุขย่นย่นเช่นนี้เพราะเขาในฐานะนักรบชาวญี่ปุ่น เชื่ออย่างมั่นคงต่อประเพณีการสืบตระกูลของญี่ปุ่นที่ว่า บุตรชายเท่านั้นที่จะเป็นทายาทโดยชอบธรรม

ออกฎากลาโหมตั้งใจจะกำจัดนางามาชาออกจากงานของตน ขณะนั้นยังมีเจ้าเมืองนคร (ปัจจุบันคือ นครศรีธรรมราช) ถูกหาว่าเป็นกบฏ ออกฎากลาโหมจึงฉวยโอกาสตั้งนางามาชาและกองทหารของเขาออกไปปราบปราม ทั้งได้รับมอบหมายให้ขึ้นครองตำแหน่งเจ้าเมืองนครแทนต่อไปด้วย

หลังจากนั้นออกญาตากาใหม่ก็ตั้งตนเองขึ้นเป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน และบังคับให้
พระเจ้าอาทิตย์วงศ์ไปผนวช และหลังจากทรงผนวชได้ไม่นานก็ถูกตั้งออกมานำไปทูลด้วยท่อน
จันทน์ขึ้นสู่พระชนม์หลังจากครองราชย์อยู่ได้เพียงเดือนเศษ

ออกญาตากาใหม่ได้ปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ ทรงพระนามว่า พระเจ้าปราสาท
ทอง (ซึ่งแปลว่าพระราชวังทองคำ) กษัตริย์พระองค์นี้ต้องทรงแย่งราชสมบัติ เพราะพระองค์
มิได้เป็นผู้สืบสันตติวงศ์ตามกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว

ฐานะของพระเจ้าแผ่นดินองค์ใหม่ในตอนต้นนั้นย่อมไม่มั่นคงเลย ทางนครศรีธรรม-
ราช นางมาษาได้ทำงานปราบปรามสำเร็จดังอย่างราบคาบด้วยความเรียบร้อยและมีได้ทราบ
รทเหตุการณ์ทางเมืองหลวงด้วย ท่านได้ส่งรายงานเข้ามายังสำนักเจ้าเงาะรายละเอียดของสถานการณ์
การณ์ในเมืองนคร พระเจ้าปราสาททองทรงทราบคิดว่า ความสำเร็จครั้งนี้จะยังทำให้นางมาษา
มีชื่อเสียงมากจนและไม่ดูพอพระทัยนัก แต่ทรงแสร้งยินดีต่อชาวน

ทางราชสำนักได้ตกลงมีมติให้นางมาษา ในฐานะเจ้าเมืองนคร ให้ตั้งบัญชา
การจงรักภักดีต่อพระเจ้าแผ่นดินองค์ใหม่ และพร้อมกันนั้นก็ให้ตั้งของขวัญอันมีค่าต่าง ๆ
รวมทั้งหญิงสาวสวยงามหลายคนเป็นของพระราชทานแก่นางมาษา สำหรับหญิงสาวเหล่านั้น
นางมาษาจะเลือกแต่งงานกับคนใดคนหนึ่งก็ได้พิธีการนั้นดำเนินไปโดยฉับพลัน และทุกคนและ
ของพระราชทานก็ถูกส่งไปยังนครศรีธรรมราช โดยด่วน

พร้อมกันนั้น พระเจ้าแผ่นดินก็ได้ส่งคำสั่งตั้งไปยังเจ้าเมืองนครคนก่อนที่ถูกนางมา-
ษาปลดออกจากตำแหน่ง ให้หาทางกำจัดเจ้าเมืองญุ่นคนนั้นและบงกชเมืองไว้ให้พ้นจาก
เงื้อมมือทหารญุ่น ถ้าทำสำเร็จก็จะทรงงดอาญาและจะได้รับตำแหน่งเจ้าเมืองคืนดังเดิม

ออกญาเสนาภิมุข (นางมาษา) ซึ่งได้เป็นออกญาจระ ปลดตามปลัดมีของพระราชทาน
เป็นอันมาก แต่ท่านก็เศร้าเสียใจกับการสวรรคตของกษัตริย์องค์น้อยและได้แสดงความไม่พอ
ใจอย่างยิ่งเมื่อทราบว่า ขุนนางจีนได้ดำเนินพิธีการปราบดาภิเษกออกญาตากาใหม่โดยมิได้แจ้ง
ให้ท่านทราบเลย ทั้งความเศร้าโศกและความโกรธแค้นได้ประดังกันจนทำให้ท่านถึงกับกล่าว
ผู้ประหารและผู้ได้รับเลือกโดยมิชอบธรรมนั้นจะต้องถูกผู้อื่นแก้แค้นตอบแทน ในที่สุด

ในระยษนั้นเอง ปราบกฐาออกญาจระได้นำทัพออกไปสู้รบกับทหารปัตตานีและ
ได้รับบาดเจ็บที่ขาบาดแผลเจ็บปวดมากและได้น้องชายของอดีตเจ้าเมืองมาเป็นผู้รักษา การ

รักษาได้ผลดีจนความเจ็บปวดบรรเทาลงและบาดแผลเกือบหายสนิท ท่านจึงได้ตกลงใจจะแต่งงานกับหญิงสาวผู้หนึ่งซึ่งพระเจ้าแผ่นดินประทานให้ในวันแต่งงานนั้นเอง ท่านได้รับการรักษาอีกครั้งหนึ่ง แต่คราวนั้นบาดแผลได้ถูกทายาพิษ จนทำให้ท่านถึงแก่ความตายภายในสองสามชั่วโมงต่อมา และจึงได้อพยพมาตั้งรกรากบนนิยายของ นางามาชา ยามาตา ก็ตั้งตุง

ภายหลังจากการตายของท่านไม่นานนัก บุตรชายหนุ่ม ชื่อ ออกซุนเด็นากิมูริ ซึ่งมีอายุเพียง ๑๘ ปี พร้อมกับทหารญี่ปุ่นสองคนใหญ่ก็ได้ถอยออกไปยังเมืองเซมร เมื่อรวบรวมกำลังกับทหารญี่ปุ่นที่ถูกขับไล่ออกมาจากอูซุรยาแล้ว พวกเขาแยกขบวนกันกลับไปยังอูซุรยาอีกเมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๓ แต่ได้ถูกกองทัพใหญ่ ไทยโจมตีแตกพ่ายไปโดยสิ้นเชิงเป็นครั้งสุดท้ายที่เหลือได้หนีรอดไปยังเซมรอย่างยบเยินทีเดียว.

(สำนักข่าวสารญี่ปุ่น)

จ. ช่างปกไทย

๒๒ ซอยตากสิน ๒ ถนนตากสิน ธนบุรี

 ๐๒๓๑๕

รับทำหนังสือ ปกแข็ง เติงทอง สมุดบัญชี ซ่อมปก
หนังสือเก่า ด้วยช่างไทยที่ชำนาญงาน มีมือประณีต

ราคาเยา

ท่านจะไม่ผิดหวัง ถ้าท่านให้ จ. ช่างปกไทย

ทำปกหนังสือให้ห้องสมุดของท่าน

ข่าวจากจากเอเชีย ฟอรัมเดชั่น

The Asia Foundation

550 Kearny Street, San Francisco 8. Yukon 2-4640

Mailing address : P.O. Box 3223, San Francisco 19, California

OFFICE OF
THE PRESIDENT

May 17, 1963

Miss Runjuan Intarakumbang

President

The Thai Library Association

141 Orathai Tebpakunya Building

Pra Sumain Road

Bangkok, Thailand

Dear Miss Runjuan :

The Asia Foundation is very grateful for your kind letter of April 22, and I assure you that the continuing development of the Thai Library Association is of deep interest to us. We are happy to have had a small part in providing assistance to the Association, but know that your success results from the dedication and ability of the members themselves.

The main purpose of this letter, of course, is to express our gratitude for the magnificent Royal Barge of Friendship which was so graciously presented last week by Miss Rasa Wongyangyu, Mr. Sook-Phongsathit, and Mr. Phan Sriya. This beautiful work of craftsmanship will remind us daily of your good wishes.

I am enclosing a copy of the May 11 edition of *The Asian Student* which contains a photograph of the presentation ceremony. You will note that Mr. Pierson is an enthusiastic participant.

Mr. Graham Lucas joins us, I know, in our appreciation and our expressions of continued goodwill toward the Thai Library Association.

Sincerely yours,

R. G. Smith

Russell G. Smith

President

Thailand's Library Work Forges Ahead

In recognition of many years of encouragement and assistance by The Asia Foundation in the development of libraries and librarianship in Thailand a delegation of the Thai Library Association, now visiting the United States on a Rockefeller Foundation grant, presented a gold-gilded wooden replica of the Thai Royal barge to Russell G. Smith, president of the Foundation, at the Foundation's headquarters in San Francisco last week.

In a letter to Mr. Smith, Miss. Runjuan Intarakunhang, president of the Association, said that the progress of her Association is the flowering of the seeds planted by the Foundation.

The Association, she added, has expanded its programs all over Thailand. It now has 19 library chapters in the provinces. It issues a bi-monthly bulletin which is popular among librarians, students and educators. Thousands of librarians have been

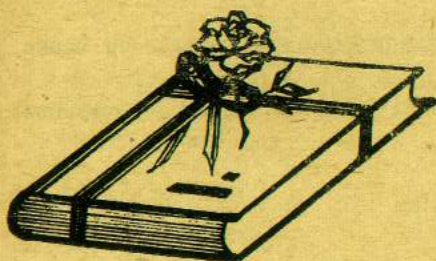
trained in the Association's workshops. Radio and television programs concerning books and library work are broadcast regularly and have received an appreciative response from the public.

Royal Barge Replica Given

Asian Student Photo

VISITING LIBRARIANS—Delegates of the Thai Library Association present a replica of the Thai Royal barge to The Asia Foundation in recognition of its encouragement and assistance. Shown (left to right) are ; Sook Phongsathit, Phan Sriya, Miss Rasa Wongyangyu, Harry Pierson, former representative of the Foundation in Thailand and Russell Smith, president of the Asia Foundation.

ปรัชญาของแอริสโตเติล

โดย นายฉุน ประภาวิวัฒน์

(กระจายเสียงทางวิทยุศึกษาในรายการ "บรรณนิทัศน์" เมื่อวันอังคารที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๐๖ เวลา ๑๘.๐๕ น.)

เจ้าหน้าที่วิทยุศึกษา สวัสดี ท่านผู้ฟังทั้งหลาย ในรายการบรรณนิทัศน์ของวิทยุศึกษาวันนี้ เราขอเสนอ คุณฉุน ประภาวิวัฒน์ ผู้อำนวยการส่วนศูนย์บริการเอกสารการวิจัยของสภาคณะวิจัยแห่งชาติ และรองนายกของสโมสรไลออนส์แห่งกรุงเทพฯ ซึ่งจะได้ทำการบรรยายต่อจากที่ได้แสดงไว้แล้ว ๒ ครั้ง

คุณ เจ้าหน้าที่ สวัสดีค่ะ คุณฉุน สวัสดีครับ ในรายการบรรณนิทัศน์วันนี้ คุณฉุนจะบรรยายอะไรให้ท่านผู้ฟังทราบคะ ?

คุณ ใน ๒ สัปดาห์ติดต่อกันมานั้น ผมได้บรรยายให้ท่านผู้ฟังทราบถึงปรัชญาของ ๒ มหาเมธีแห่งกรีกยุคดึกดำบรรพ์มาแล้ว คือ สอคราตีส และ พลาโต ฉะนั้นในรายการวันนี้ จึงใคร่ จะขอบรรยายต่อไป ถึงปรัชญาของมหาเมธีกรีกอีกท่านหนึ่งซึ่งมีเรื่องราวเกี่ยวพันเชื่อมโยงติดต่อกัน เป็นเสมือนหนึ่งไตรยางค์อันจะแยกออกจากกันเสียมิได้

เจ้าหน้าที่ แล้วก็ปรัชญาเมธีที่งานนี้คือใครคะ ?

คุณ ก็คือ แอริสโตเติลนี่ครับ

เจ้าหน้าที่ และที่คุณฉุนว่า ๓ มหาเมธีกรีก คือ สอคราตีส พลาโต และแอริสโตเติล มีลักษณะภาพเป็นเสมือนหนึ่งไตรยางค์นั้นนะ หมายความว่าอย่างไรคะ ?

คุณ หมายความว่าทั้ง ๓ บุคคลนั้นมีภาวะที่เกี่ยวของเชื่อมโยงกัน โดยจะทำการ

แยกออกจากกันเสียมิได้ เมื่อพูดถึงคนใดคนหนึ่งแล้วก็จำเป็นที่จะต้องพูดถึง
 กล่าวถึงอีก ๒ คนด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหาความ
 รู้เรื่องราวเก่าของปรัชญาตะวันตก เพราะว่า สอคราติส เป็นบรมศาสดาใน
 ทางปรัชญาของกรีก และมีพลาโตเป็นมหาอำนาจศิษย์ ส่วนพลาโตนั้นเล่าศึกษา
 เล่าเรียนได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้และความคิดอ่านจากสอคราติส แล้วก็
 มีแอริสโตเติลเป็นมหาอำนาจศิษย์อีกด้วย และย่อมเป็นที่รู้กันอยู่ทั่วไปว่า ราก
 ฐานอารยธรรม และวัฒนธรรมในทางความคิดอ่าน ของโลกตะวันตก นั้นได้มา
 จาก ๓ มหาปรัชญาเมธีเป็นที่ตั้ง ฉะนั้นชีวประวัติและความเป็นมาเป็นอยู่ของ
 ๓ บุคคลนี้จึงต้องเชื่อมโยงผูกพันกัน โดยจะจำแนกแยกออกจากกันเสียมิได้
 ดังนั้นแหละครั้นจึงมีลักษณะเป็นเล่มมีอนหนึ่งไตรยางค์ดังได้ชี้แจงมา

เจ้าหน้าที่
 คุณ

แล้วในการบรรยาย คุณคุณจะจับพูดอะไรก่อนคะ ?

เพื่อให้เป็นที่สนใจใคร่รู้ ก็จะขอพูดถึงชีวประวัติของแอริสโตเติลก่อนครับ
 เพื่อระบายนให้เป็นเรื่องเบื่องหลังที่น่ารู้มาเอาใจได้

เจ้าหน้าที่
 คุณ

แอริสโตเติลมีเรื่องเบื่องหลังมาอย่างไรคะ ?

แอริสโตเติลเป็นปรัชญาเมธีผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดของกรีกยุคดึกดำบรรพ์ โดย
 ได้ชื่อว่าเป็นบิดาจารย์แห่งวิทยาศาสตร์ปัจจุบันทั้งหลาย ท่านเป็นมหาศิษย์
 ของมหาปราชญ์พลาโต และเป็นพระอาจารย์ของพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหา
 ราช แล้วก็เรื่องราวอันเกี่ยวกับอารยธรรมของโลกเราปัจจุบันทุกวันนี้ไม่มี
 หรอกที่จะไม่พูดไม่กล่าวไม่ทำถึงชื่อของชาวกรีกผู้ยิ่งใหญ่ผู้นี้ แอริสโตเติล
 เป็นผู้รอบรู้ในวิทยาการทั้งหลาย เป็นทั้งนักคิดและนักค้นซึ่งบรรดาชนคนท้อ
 ไปในโลกถือเอาเป็นบุพพจารย์ และใช้เป็นเครื่องตลัดใจเขาเป็นแบบอย่างกัน
 ทั่วไป

แอริสโตเติลเกิดที่เมืองสแตกไจรา อันเป็นอาณานิคมของกรีกในแคว้น
 เทรซ บิดาเป็นแพทย์หลวงประจำราชสำนักของพระเจ้าอมีนแดตที่ ๒ ผู้เป็น
 กษัตริย์แห่งมาซิดอน ซึ่งมีพระราชโอรสเป็นพระเจ้าฟีลิปที่ ๒ ผู้ซึ่งทรงพิชิต
 ประเทศกรีกลงอย่างราบคาบสิ้นเชิง แล้วถ่วงทางให้ได้ปรากฏประจักษ์ถึง

ล้มบรรณและควมกล้าหาญชาญไชยแก่พระราชโอรสของพระองค์เอง ก็
พระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราชผู้ยิ่งใหญ่ ซึ่งทรงตีแคว้นต่างๆ ไปได้จนถึง
ประเทศอินเดีย

แอรัดโตคิดได้รับการศึกษาอย่างดีที่เมืองสแตกโจรานเอง และเมื่อมีอายุ
ได้ ๓๗ ก็เดินทางไปยังกรุงเอเธนส์เป็นเวลาถึง ๒๐ ปี ที่ได้พำนักพักอาศัยอยู่ใน
นครหลวงแห่งนั้น ปรัชญาอันชาญฉลาดของบุรุษผู้เพิ่มขยายชั้นเรียน
ภายใต้อิทธิพลแห่งการสอนตั้งและการขีดเขียนของมหาปราชญ์พลาโต พลา
โตเรียกศิษย์ผู้ปราชด่ามารทผู้ว่า "นักพหุทธิบัญญัติของสตาบั้น" แต่ก็ไม่
สามารถที่จะเสกสรรปั้นจิตใจของเขาได้ แอรวัดโตคิดเป็นนักคิดผู้วางหลักวาง
แนวของตนเอง โดยไม่ยอมเห็นด้วยกับทฤษฎีที่นำเดอมัสโตทั้งหลายที่พลาโต
อาจารย์ที่รักและเคารพอย่างที่สุดของเขาได้สถาปนาขึ้นไว้

หลังจากที่พลาโตสิ้นชีวิตลงไปได้ไม่นาน แอรวัดโตคิดก็เดินทางไปอยู่ ณ
สำนักของเฮอรัมิแอสต์สหายของเขา ผู้ได้นำมาว่าเป็นทรราชแห่งเมืองอดารนัส
ในภูมิภาคอาเซียน้อย อันเป็นผลให้ได้แต่งงานกับน้องสาวของผู้ครองนครนั้น
ซึ่งมีนามว่าไฟเรียด

ต่อมาอีก ๕ ปี เขาถูกเรียกให้กลับไปยังมาซิโดเนีย เพื่อคอยควบคุมดูแล
และดูวายการศึกษาแก่เจ้าชายอเล็กซานเดอร์ผู้เยาว์ ซึ่งมีพระชนมายุเพียง
๑๓ พรรษา ดังนั้นเอง ณ สมัยต่อมาเมื่อพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราชทรงชน
ปราบดาภิเษกทำการบำราบปราบเปอร์เซียได้แล้ว ได้ทรงประทานเงินจำนวน
มากมายให้กับพระอาจารย์ของพระองค์ผู้เป็น เป็นการเกื้อกอดหนุนแอรวัดโตคิด
ในกิจการวิจัยค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ แต่ก็มีครั้งหนึ่งทพระเจ้าอเล็กซาน
เดอร์มหาราชทรงรับสั่งให้ผู้คนไปช่วยในงานการค้นคว้าถึง ๑,๐๐๐ คน โดยให้
กระจัดกระจายกันทั่วไปในทวีปเอเชีย ผู้คนชนเหล่านี้ได้รับบัญชาให้ระดม
รวบรวมบันทึกรายงานการสังเกตอันเกี่ยวกับชีวิตสัตว์ประเภทต่างๆ ในลักษณะ
การอยู่ยงและเลี้ยงชีวิต

เมื่ออย่างเข้าวัยชราอายุได้ ๕๐ แอรวัดโตคิดกลับไปยังกรุงเอเธนส์อีกโดย

เปิดโรงเรียนชั้นที่กรีกที่อาถ่านอันมีชื่อว่าไอเซียม และโดยที่ปราชญ์ของโรงเรียนแห่งนี้ได้ตั้งกันบนบาทวิถีภายใต้ร่มเงาของหมู่ไม้ และโดยที่ทั้งครูบาอาจารย์และศิษยานุศิษย์ทำการศึกษารูปารายบรรยายปัญหาอันด้วยการเดินไปเดินมาบนทางเดินใต้ร่มเงาของหมู่ไม้ จึงมีผู้คนต่อมาเรียกการศึกษาดนแบบนั้นของแอริสโตเติลว่า the Peripatetic School of Philosophy คำว่า peripatetic เป็นภาษากรีก แปลว่า การเดินถ้าจะแปลเป็นไทยให้ง่าย ๆ ก็ได้โดยคำว่า ปรัชญาแบบการเดินไปเรียนไป แอริสโตเติลอยู่ในกรุงเอเธนส์จนกระทั่งพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราชเสด็จสวรรคต นี้แหละครั้นคือชีวิตประวัติโดยสังเขปของแอริสโตเติล

เจ้าหน้าที่

แต่ก็ปรัชญาของเมธีผู้มดลักษณะพิเศษอย่างไรบ้างเล่าคะ ?

ณ

ระบบปรัชญาของแอริสโตเติลต่างแตกแยกผิดกว่าปรัชญาของพลาโตผู้เป็นอาจารย์มาก โดยที่แอริสโตเติลยึดข้อเท็จจริงที่มีแล้วเกิดแล้วเป็นหลัก ส่วนพลาโตผู้อาจารย์นั้นมุ่งแต่ถึงความตั้งใจจินตนาการเป็นส่วนสำคัญ เฮต.จี. เวลด์ส นักประวัติศาสตร์นามโด่งดังชาวอังกฤษผู้หนึ่งกล่าวถึงแอริสโตเติลว่า

“แอริสโตเติลเป็นบุพพจารย์ของเบคอน และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สมัยปัจจุบัน ในการ ประจักษ์ความจริง ถึงวิทยานันจัดสรร เป็นระเบียบทั้งหลายทั่วไป แอริสโตเติลมุ่งมั่นขันแข็งในงานการรวบรวมข้อมูลแล้วนำแสดงแผ่ขยายวิทยาคำความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้น เขาเป็นนักธรรมชาติวิทยาคนแรกของโลก โดยที่บุคคลอื่น ๆ ก่อนสมัยท่านผู้นี้ได้แต่ทำการคาดคะเนสภาพของสิ่งทั้งหลายกันเท่านั้น ส่วนแอริสโตเติลนั้นได้แสดงสมรรถนะในการแบ่งหมู่และทำการเปรียบเทียบสิ่งทั้งหลายให้เห็นประจักษ์และเข้าใจได้ อาทิที่พลาโตเคยกล่าวไว้ว่ามีว่า “เราถือว่าโลกมีชีวิตและจงมาช่วยกันดูแลให้มันเกิด” ส่วนมหาศิษย์ของเมธีผู้มดความเห็นว่า “ก่อนอื่นเราควรชีวิตให้มากจนกว่า และ ณ บัดจุบัน เราจะต้อง คอยสนอง พระบรมราชโองการ แห่ง องค์พระมหากษัตริย์”

เจ้าหน้าที่

แอริสโตเติลเขียนหนังสือหนังสือหาได้เยะไหมคะ และในรายการบรรณ

นี่ที่ฉันฉัน^๕ คุณคุณใครจะชักชวนและชี้แจงให้สนใจใคร่อ่านเล่มใดเป็นพิเศษบ้าง?

คุณ

แอรัดโตคิดลิตเขียนวรรณกรรมได้มากมายหลายเรื่องด้วยกัน อันนี้^๕ ว่าเป็นมรดกตกทอดแก่ชนคนรุ่นหลังทุกวันนี้อย่างมหาศาลทีเดียว และใ^๕ กระทบจนบรรดาวรรณกรรมที่มีชื่อเสียงดังก้องก็คือ วิชชาว่าด้วยตรรกศาสตร์ วิชาว่าด้วยตรรกศาสตร์ กายาศาสตร์ พีลิกซ์ อภิปรัชญา จริยศาสตร์ จิตวิทยา รัฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ชาติ และอดุนิยมวิทยา อย่างไรก็ตาม การสั่งการสอนของพ^๕ เมธิผู้ยอมเป็นอิทธิพลอันใหญ่ยิ่งแก่หลักปรัชญาของโลก ปัจจุบันทุกวันนี้^๕ ไป หนึ่ง คงได้กล่าวแล้วว่า ปรัชญาของแอรัดโตคิดลิตจะนำแ่ดงแก่ท่าน^๕ การมาจากหนังสือหลายเล่ม แต่ในเมื่อส่วนใหญ่มามากจากหนังสือชื่อ Politie^๕ หรือรัฐศาสตร์ซึ่งแอรัดโตคิดเขียนได้ ฉะนั้น ถ้าท่านผู้ใดจะสนใจใคร่หา^๕ กิจงาน Politie ของแอรัดโตคิดอ่านเถิด

แอรัดโตคิดชั้นต้นปรัชญาของท่านอยู่เง่าหน้าใจว่า "ประชาชนคนทั้งหล^๕ ย่อมปรารถนาวิชาความรู้กันทั้งนั้น"

แอรัดโตคิดนำความเห็นให้เห็นความดีตามถ้อยคำประโยคนี้ว่า "คิดปและ^๕ ได้ตามเพื่อได้ประจักษ์ความจริง รวมทั้งกิจกรรมและการกระทำทางหล^๕ นั้น ตั้งใจให้เป็นไปเพื่อความดีหรือค^๕ จึงนี้แหละจึงยอมเป็นการถูกต้องแ่ด^๕ จะกล่าวเป็นคำปฏิญาณกันว่าอะไรทั้งหลายนั้น เราทำลงไปก็เพื่อตั้งใจให้^๕ ต่างหาก"

ปรัชญาข้อหนึ่งมีถาวรตถคำคมประทับใจยิ่ง คือ "อันคนเรานั้นจะโกร^๕ ตั้งตั้งเมื่อไรก็ได้ เพราะง่ายที่จะกระทำด^๕ แต่การที่จะไม่โกร^๕ ขงตั้งตั้ง^๕ บุคคลผู้ทำถูกโกร^๕ ให้พอเหมาะพอเจาะ โกร^๕ ให้ถูกเวลา โกร^๕ ให้ถูกค^๕ มุ่งหมาย และโกร^๕ ในทางที่ถูก นั้นแหละคนเรานั้นจะทำกันไม่ค่อยได้ เพราะ^๕ ว่ายากที่จะกระทำกัน"

แอรัดโตคิดพูดอธิบายถึงเหตุผลว่า "เมื่อการมองเห็น^๕ ในกาย^๕ ของเรา^๕ ฉะนั้นเหตุผลจึงจะต้องมาจากจิต และลักษณะอย่างหนึ่งของ^๕

นั่นคือภาวะปราศจากเหตุผล เพราะฉะนั้นคนเราจึงจะต้องมีหลักที่มีเหตุผลเป็น
เครื่องยึด”

และนี่คือปรัชญาที่มีค่าคม คือแอริสโตเติลกล่าวว่า “การที่คนเราไม่
เสียอันตรายโดยไม่จำเป็น ก็เพราะว่ายังไม่มีอะไรที่ควรรักควรถนอมพอเพียง
อย่างใดก็ดี ไม่ว่าจะในภาวะวิกฤตน้อยใหญ่แค่ไหนก็ตามที่ คนเราก็มักเต็มใจที่จะ
ยอมอุทิศให้ได้แม้กระทั่งชีวิต เพราะรู้แน่แก่ใจดีว่า ในภาวะเช่นนั้น ๆ ไม่มี
ประโยชน์หรือกตัญญูที่มีชีวิตอยู่อีกต่อไป” และว่า “คนเรานับอยู่ด้วยการตาม
ใจคนอื่นไม่ได้หรอก เงินเสียแต่ว่าคนเหล่านั้นคือเพื่อนของเรา ทั้งนี้ก็เพราะ
ว่าการตามใจคนอื่นนั้นคืออุปนิสัยของทาส”

การศึกษาปรัชญานั้น ก็เพื่อที่จะได้มาซึ่งปรัชญาอันความเฉลียวฉลาด
และปรัชญา คือไปเป็นข้อที่น่าคิด เพราะเกี่ยวข้องกับดีที่ธรรม ดังที่แอริสโต
เติลกล่าวไว้ว่า “มนุษย์นั้นถ้ามีสภาพผุดผ่องแล้ว ก็คือบรรดาดีดีของผู้ประเสริฐ
เลิศยิ่งนั่นเอง แต่ถ้ามืดมนไปก็ให้โตดเดียวเบียดเบียดแล้วก็จะ มนุษย์ก็จะ
กลายเป็นสัตว์ที่เลวร้ายที่สุด ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพราะว่า ความอยุติธรรมนั้นเป็น
ของน่ากลัวยิ่ง ถ้ามีความอยุติธรรมเป็นอาชวเมื่อถือกำเนิดเกิดมาเป็นคนแล้ว
มนุษย์ก็มีอาชวแห่งพุทธิปัญญาและนิสัยใจคอที่สูงคุณภาพติดตัวมาด้วย แต่
ลักษณะประการหนึ่งมนุษย์อาจนำใช้เพื่อจุดหมายปลายทางอย่างเลวร้ายที่สุด
ของมนุษย์เองได้ ด้วยเหตุผลดังว่ามานี้แหละ ถ้ามนุษย์ไม่มีดีที่ธรรมแล้วก็จะ
มนุษย์จะกลายเป็นสัตว์อับมงคลและโหดเหี้ยมที่สุด มีแต่ความตระกรมตระกรม
และโลกโมหะโทษณ์เป็นที่ตั้ง” และ “มนุษย์นั้นพอเกิดมาก็มีเครื่องหมายบ่ง
บอกได้เสร็จว่า ต่อไปจะเป็นผู้ครองเขาหรือจะให้เขาครองตัว”

มีตอนหนึ่งที่แอริสโตเติลกล่าวถึงมนุษย์ได้อย่างจริงแท้แน่นอน ท่านได้กล่าว
ว่า “ลักษณะอย่างหนึ่งของมนุษย์นั้นก็คือ มนุษย์เองเท่านั้นที่จะเป็นผู้รู้อา
อะไรดี อะไรชั่ว อะไรยุติธรรม อะไรอยุติธรรม และอย่างอื่น ๆ อีก ทำนอง
เดียวกันนี้และสามารถตั้งสรรเสริญของกับตั้งทงหลายที่ดำรงชีวิตอยู่ ซึ่ง
ตั้งทงหลายเหล่านั้นก็มีความรู้สึกเช่นนั้น ด้วยการตั้งสรรเสริญของตั้งฉานแหละ

ทำให้เกิดครอบครัวและรัฐขึ้นละ”

ท่านทั้งหลาย เราท่านได้ยินพูดได้ยินถกถ้างกันมามากต่อมากและบ่อยๆถึง คำว่าปรัชญา บางทีท่านผู้ฟังคงอยากจะทราบว่า แอริสโตเติลพูดอธิบายคำว่า ปรัชญาได้อย่างไรบ้าง? จากวรรณกรรมเล่ม ๑ ของท่าน แอริสโตเติลอธิบาย คำว่าปรัชญาไว้อย่างสั้น ๆ แยกกายว่า

“ปรัชญาคือศาสตร์ที่ขุดลอกความจริงเป็นสรณะ”

สัตว์ดี

ถ้าจะมีบรรณารักษ์คนใดมาขอคำแนะนำต่อข้าพเจ้าว่า จะก้าวหน้าอย่างไรดีแล้ว ข้าพเจ้าจะแนะนำว่า ข้อสำคัญที่สุด ที่บรรณารักษ์จะต้องเอาใจได้ก็คือ การเรียนภาษาอังกฤษ จงหมั่นฝึกฝนภาษาอังกฤษ ให้ใช้การได้ ทั้งในการพูด การเขียน และการแปล นั่นแหละจึงจะช่วยให้ชีวิตบรรณารักษ์ของเขาก้าวหน้า

การเรียนภาษาต่างประเทศนั้น ไม่มีทางดี การเรียนเพียงหกเดือนหรือหนึ่งปี ไม่ได้ผลดอก จะต้องใช้เวลายาวมาก จงเรียนเรื่อยไปและอย่าหยุดเลย

ก ม.

การทำประชาสัมพันธ์

รัญจวน อินทรกำแหง

การประชาสัมพันธ์ คือ การโฆษณางานหรือกิจการเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายในหมู่ประชาชนทั่วไป ทั้งนี้เพื่อบ่งหมายที่จะเรียกร้อง ความสนใจ ความเข้าใจ และความสนับสนุนจากประชาชนให้เกิดแก่กิจการนั้น ๆ

การประชาสัมพันธ์ เป็น กิจการ ที่มีความ สำคัญมาก ในการ ดำเนินงาน ทุกประเภท เพราะการประชาสัมพันธ์เท่านั้นที่จะช่วยสร้าง ความเข้าใจและการประสานงาน ให้เกิดขึ้นในระหว่าง ผู้ดำเนินงาน ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป ฉะนั้นจึงจำเป็นที่บรรณารักษ์ผู้ดำเนินงานห้องสมุด ด้มควรรู้และเข้าใจวิธีการประชาสัมพันธ์ไว้บ้างพอสมควร

การประชาสัมพันธ์ อาจแบ่งออกกว้าง ๆ ไป ๒ ประเภท คือ

ก. ประชาสัมพันธ์แก่ผู้ที่อยู่ในวงงานเดียวกัน

ข. ประชาสัมพันธ์แก่บุคคลทั่วไป

ก. การประชาสัมพันธ์แก่ผู้ที่อยู่ในวงงานเดียวกัน ควรชี้แจงในเรื่อง

๑. ลักษณะของงาน คือ เป็นห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย หรือห้องสมุดเฉพาะ

๒. วิธีการจัดและวิธีการใช้ห้องสมุด คือ จัดแบบใด ระเบียบการสถิติและหน้าที่ของผู้ใช้ห้องสมุด ฯ

๓. บริการที่จัด มีอะไรบ้าง เมื่อไร เวลาใด แต่ละชนิดให้ประโยชน์อย่างไรบ้าง เหมาะสำหรับใคร ?

๔. ความร่วมมือที่ประสงค์จะได้รับจากผู้ใช้ห้องสมุด

๕. ตัวอย่างของผลงานที่ให้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง
- ข. การประชาสัมพันธ์แก่บุคคลทั่วไป ควรชี้แจงในเรื่อง
 ๑. วัตถุประสงค์ของกิจการห้องสมุด
 ๒. ปรัชญาการทำงานของบรรณารักษ์
 ๓. ผลงานที่ปรากฏแก่สังคม
 ๔. ความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าในกิจการห้องสมุด ทั้งภายในและภายนอกประเทศ
 ๕. ผลอันจะพึงบังเกิดแก่สังคม ในการสนับสนุนกิจการห้องสมุด

วิธีการประชาสัมพันธ์

ก. ห้องสมุดโรงเรียน

๑. สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้น ในคณะครูและนักเรียน
๒. จัดนิทรรศการ แนะนำห้องสมุด แนะนำหนังสือ แนะนำวิธีใช้ห้องสมุด แสดงความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่างๆ ของโรงเรียน แสดงผลงานของห้องสมุด ฯลฯ
๓. จัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน หนังสือและห้องสมุดเป็นประจำโดยสม่ำเสมอ
๔. ให้บริการ ในการใช้ห้องสมุดและบริการอื่นๆ ให้ดีที่สุด บ่อยที่สุด และมากที่สุดเท่าที่จะทำได้
๕. จัดทำสถิติและบันทึกรายงานต่างๆ เกี่ยวกับห้องสมุด
๖. เขียนบทความ เรื่องราวเกี่ยวกับกิจการห้องสมุดลงในวารสารของโรงเรียน วารสารทางการศึกษา ฯลฯ
๗. ร่วมงานกับห้องสมุดประชาชน ชมรมห้องสมุดในท้องถิ่นและสภามหาวิทยาลัยอื่นๆ
๘. ถ้าในท้องถิ่นที่ห้องสมุดโรงเรียนตั้งอยู่ มีหอกระจายข่าว หรือสถานีวิทยุ หรือสถานีโทรทัศน์ ควรเสนอจัดรายการเพื่อจูงใจประชาชนให้เข้าใจในเรื่องห้องสมุดและหนังสือ

ข. ห้องสมุดประชาชน ใช้วิธีการประชาสัมพันธได้เช่นเดียวกับห้องสมุดโรงเรียน
ขยายวงของการประชาสัมพันธให้กว้างออกไป เนื่องจากผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน คือ
ประชาชนทุกเพศและวัยในชุมชนนั้น ฉะนั้น ก่อนจะทำกรประชาสัมพันธ บรรณารักษ์จึงควร
ได้สำรวจถึงความรู้สึก ความต้องการ ทัศนียม พื้นฐาน ความรู้ และอาชีพของประชาชน
ในท้องถิ่นให้ได้ทราบแน่นอนเสียก่อน เพื่อที่จะสามารถทำการประชาสัมพันธได้ตรงจุด

ค. ห้องสมุดมหาวิทยาลัย วิทยาลัย และห้องสมุดเฉพาะ ควรมุ่งทำการ
ประชาสัมพันธเพื่อให้อาจารย์ นิสิต และบุคคลซึ่งทำงานอยู่ในบริษัท องค์กร หรือสถาบัน
นั้นๆ ได้สนใจในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับวิชาการและวิชาเฉพาะ อันเกี่ยวกับงานของ
องค์กร หรือสถาบันนั้นๆ

วิธีการประชาสัมพันธคง ใช้วิธีการดังที่กล่าวมาแต่นั้นได้ แต่ให้เน้นหนักให้ตรง
กับผู้ใช้ห้องสมุดเฉพาะกลุ่มให้มากขึ้น

ข้อควรจำ

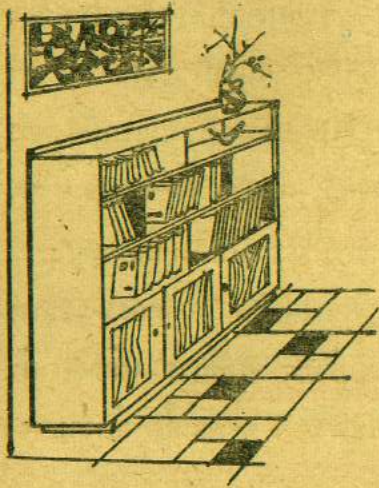
การจัดบริการที่ดีที่สุดโดยสม่ำเสมอ คือการประชาสัมพันธที่ดีที่สุด

งี่ยมไว้
หรือใครจัก
ต้องการงาน
ต้องยอมจ่าย

เมื่อใคร
ผูกจิต
หรือต้องการ
จึงสำเร็จ

ชนะรัก
มิตรสหาย
ขายง่ายตาย
เสร็จสมเอย

บทความของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
 บรรยายทางสถานีวิทยุศึกษา วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๐๖

“หอสมุดดำรงราชานุภาพ”

นางเอมอร เจริญรัต

- นารี สวัสดิกะ คุณกันยา วันนี้เราจะไปหอสมุดดำรงราชานุภาพกันใช่ไหมคะ
- กันยา สวัสดิกะ ถูกแล้วค่ะ ไหนๆ คราวที่แล้วดิฉันก็ได้พาคุณนารีชมตึกหอสมุดแห่งชาติ
 จนท้อแล้ว วันนี้จะพาข้ามไปยังตึกเล็กๆ หลังหอสมุดแห่งชาติ
- นารี คือตึกหอสมุดดำรงราชานุภาพเอง จากการสนทนากันเมื่อคราวที่แล้ว ดิฉันยัง
 พอลจำได้ว่าหอสมุดดำรงราชานุภาพนั้น ก็นับเป็นส่วนหนึ่งของหอสมุดแห่งชาติ การ
 ที่เรียกว่า หอสมุดดำรงราชานุภาพนั้น ก็เห็นจะเพื่อเป็นอนุสรณ์แด่สมเด็จพระ
 ยาดำรงราชานุภาพเสียเป็นแน่
- กันยา คุณนารีเข้าใจถูกต้องแล้วค่ะ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เมื่อครั้งยังทรง
 ดำรงพระชนมายุอยู่นั้น ได้ทรงบำเพ็ญคุณประโยชน์ต่อประเทศไทยนานาประการ
 ทั้งในด้านการปกครอง การศึกษา ตำราวรรณคดีและอื่นๆ นอกจากนี้ยังทรงเป็น
 นักศึกษา นักค้นคว้า และนักเขียน ทรงนิพนธ์หนังสือต่างๆ ได้มาก
- นารี พอลทราบใหม่คะว่า มีตึกเรื่อง
- กันยา เท่าที่คนพบเจดีย์ประมาณ ๔๘๘ เรื่องค่ะ
- นารี ส่วนมากเป็นเรื่องทำนองโศกโศก
- กันยา มีทั้งเรื่องพงศาวดาร ไคตงกลอน คำฉันท์ อธิบายแทรก ประวัติและตำนาน พระ
 องค์ทรงแต่งหนังสือต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ได้เป็นจำนวนมาก
 ทั้งสิ้นประมาณ ๘,๐๐๐ เล่ม ตระกูลภาพต่างๆ ได้หลายพันภาพ เมื่อพระองค์

พระชนม์มั่งแล้ว หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ซึ่งเป็นทายาทองค์หนึ่ง ทรงมอบหนังสือและเอกสารต่าง ๆ รูปภาพกับเครื่องใช้บางอย่างอันเป็นสมบัติส่วนพระองค์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ให้แก่รัฐบาล รัฐบาลจึงจัดสร้างเป็นหอสมุดขึ้นอีกหอหนึ่งในบริเวณหอสมุดแห่งชาติ จัดเป็นหอสมุดอนุสรณ์และชานานาม เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติว่า "หอสมุดตำรงราชานุกาฬ"

พระ
กนิยา
หอสมุดตำรงราชานุกาฬเปิดเมื่อไรคะ
หอสมุดนี้ทำพิธีเปิดตรงกับวันคล้ายวันประสูติของพระองค์ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๐

พระ
กนิยา
ดิฉันได้ทราบว่ามีผู้ถวายพระสมัญญานามว่า "พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย" ใช่ไหมคะ

กนิยา
ถูกแล้วค่ะ นอกจากนี้ พระเกียรติคุณของพระองค์มิใช่จะปรากฏแต่เพียงชาวไทยเท่านั้น ประเทศต่างๆ อีกหลายประเทศเห็นความสำคัญในผลงานที่พระองค์ทรงกระทำ โดยยกย่องถวายพระเกียรติแด่พระองค์ โดยขอให้เป็นที่มาชกักตัมศักดิ์ในองค์การ หรือสมาคมโบราณคดีหลายแห่ง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕ พระองค์ได้เป็นราชทูตพิเศษต่างพระองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ไปเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศต่างๆ ในยุโรป อียิปต์ และอินเดีย ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญต่างๆ มากมาย

พระ
กนิยา
ได้ฟังพระเกียรติคุณของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพแล้ว ทำให้ดิฉันอยากเห็นพระองค์ท่าน ผู้ทรงได้รับยกย่องว่าเป็นอัจฉริยบุรุษของโลก
ถ้าคุณนารีอยากศึกษาเรื่องเกี่ยวกับพระองค์ท่านละก็ ไปที่หอสมุดตำรงราชานุกาฬก็ได้คะ เพราะหอสมุดตำรงราชานุกาฬ มิใช่มีแต่เพียงหนังสือให้อ่านเหมือนกับหอสมุดอื่น ๆ ทั่วๆ ไป แต่จัดเป็นหอสมุดอนุสรณ์ คือมีทั้งหนังสือและสิ่งของอื่นๆ อีกด้วย จะได้เห็นพระฉายาลักษณ์ ตลอดจนสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพทรงใช้อยู่เป็นประจำ ขณะที่ยังมีพระชนม์อยู่ แม้แต่โต๊ะทรงพระอักษรและเก้าอี้หมอน ซึ่งเป็นของดั้งเดิมแต่แรกทรงงานเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๒ จน

ถึง พ.ศ. ๒๔๗๕ นับเวลาที่ทรงใช้ติดต่อกันได้ ๔๓ ปีก็เก็บไว้ บนโต๊ะมีเครื่องใช้
 เกี่ยวกับการทรงพระอักษรหลายอย่าง เช่น แฉ่นขยาย ปฏิทิน สมุดฉีก ปากก
 ดินสอ กรังเป็นรูปเต่าดำหรับกดเรียกคนใช้ หีบหมึก กดองยาฉิม จนกระทั่ง
 กระดาษฟูลด์แก่แผ่นหนังทรงเขียนด้วยดินสอเป็นร่างที่ทรงวินิจฉัยเรื่อง ดัชนี
 เรียกพระเจ้าแผ่นดินแต่โบราณ ร่างนี้เป็นลายพระหัตถ์ชั้นดีคล้ายที่ทรงเขียน
 ก่อนสิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ ก็ยังอยู่ครบบริบูรณ์ทงนั้น ที่เล่าให้ฟังเป็นเพียง
 ส່งน้อยนิดเดียวเท่านั้น ยังมีสิ่งของอนุสรณ์อื่น ๆ ที่น่าชมอีกมากมาย

นารี แหม ถ้าอย่างนั้นเมื่อคืนได้ไปดูด้วยตนเองแล้ว ก็คงจะรู้สึกเหมือนกันว่าใครที่
 พระองค์ท่านจริง ๆ ที่เดียว ดึกหอดสมุดตำรวราชานุภาพเขาทางไหนคะ

กัญยา เข้าทางเดียวกับทางเขาคอกหอดสมุดแห่งชาติคะ แต่คุณเดินผ่านบันไดขึ้นตึกหอด
 แห่งชาติเข้าไปนะคะ ไม่เสียวชนหอดสมุดแห่งชาติ ดุ๊ยบันไดจะมีทางเดินค้ำหลัง
 หอดสมุดแห่งชาติไปทางซ้าย จนถึงตึกหอดสมุดตำรวราชานุภาพคะ เราจะไป
 เดียวกันคะ

กัญยา คุณนารีเห็นพระรูปใหม่คะ ทรงแต่งพระองค์อย่างประเพณีไทย คือทรงฉิ่ง
 และทรงสวมเสื้อขนนอกคอปิด ทรงถ่ายครึ่งหลังที่สดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ และทางซ้าย
 ประคุมที่แขนเสื้อและนาฬิกาตง ทรงต้องอย่างนี้เป็นของตงประจำอยู่ในพระตำหนัก
 ของสมเด็จพระยาคำรวราชานุภาพ ขณะที่พระองค์ยังดำรงพระชนม์อยู่

นารี แล้วดูหนังสือเหล่านี้ล่ะคะ เป็นหนังสือส่่งพระองค์ทงหมดหรือคะ ช่างมากมาย
 เหลือเกิน

กัญยา เจ้าหน้าที่หอดสมุดตำรวฯ เคยอธิบายให้ดิฉันฟังว่า หนังสือเหล่านี้จัดแยกเป็นประ
 เภท ๆ รวม ๒๕ ประเภท และมีอักษรเป็นสัญลักษณ์ของแ่แต่ละประเภท
 หนังสือประวัติศาสตร์ ใช้อักษร "ป" หนังสือพุทธศาสตร์ ใช้อักษร "พ" ศาสตร์
 ที่เป็นภาษาต่างประเทศใช้อักษร R เป็นต้น

นารี ถ้าไม่เดินตรวจดูตามตู้จะมีทางทราบใหม่คะว่ามีหนังสืออะไรบ้าง

กัญยา มีบัตรไว้ให้ค้นฯ นับว่าช่วยให้ความสะดวกได้มากที่สุด

นารี ถ้าดิฉันอยากอ่านหนังสือในหอดสมุดตำรวฯบ้าง จะต้องทำอย่างไรคะ

กัญญา คุณก็ตองแจ่งชื่อ นามสกุล ที่อยู่ อาชีพ พร้อมทั้งชื่อหนังสือที่ตองการขอยืมอ่าน และเลขหมู่หนังสือ ลงในแบบฟอร์มที่หอสมุดตาง ๆ จัดไว้ให้ แล้วไปมอบให้ เจ้าหน้าที่ ๆ ก็จะไปหยิบหนังสือมาให้ เมื่ออ่านเสร็จแล้วก็นำมาคืนให้แก่เจ้าหน้าที่ ภายในวันนั้น

นารี แปลว่าให้อ่านแต่ในหอสมุดเท่านั้นนะะ ยืมออกไปข้างนอกไม่ได้ หนังสือที่จัด เป็นหมวดตาง ๆ นั้น ใครเป็นผู้คิดแยกหมวดเหล่านั้นนะะ

กัญญา สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพคะ ก็หนังสือเหล่านั้นเป็นของพระองค์ท่านมาแต่ เดิม จัดไว้ยั้งไรก็นำมาจัดไว้เหมือนเดิมทุกอย้าง

นารี ถ้าเช่นนั้นพระองค์ท่านก็ตองเข้าพระทัยเรื่องการจัดห้องสมุดอย้างดีนะะ

กัญญา คะ พระองค์ฉันพระทัยการจัดห้องสมุดมาก ในสมัยก่อนยังไม่มีการสอนวิชา บรรณารักษศาสตร์กันแพร่หลายเหมือนสมัยนี้ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงคิดค้นวิธีการจัดห้องสมุดด้วยพระองค์เอง ปรากฏว่า พระองค์ได้รับแต่งตั้งให้ เป็นบรรณารักษ์หอพระสมุดวชิรญาณรวมกันถึง ๔ ครั้ง นอกจากนั้นยังได้รับเลือก เป็นกรรมการจัดตั้งหอพุทธศาสน์ตั้งคะ และเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งหอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนครขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๘ นั้น สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพก็ได้เป็นกรรมการด้วยผู้หนึ่ง จนกระทั่งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ ก็ได้รับแต่งตั้ง เป็น ๘ ภาณนายก หอพระสมุด วชิรญาณ สำหรับพระนคร พระองค์ได้เป็นผู้วางรากฐานงานตาง ๆ ในหอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนคร ซึ่งต่อมาก็ได้วิวัฒนาการมาเป็นหอสมุดแห่งชาติได้หลายอย้าง เช่น ดำเนินการจัดหาสมุดข่อย คัมภีร์ใบลาน ตู๋ลายรดน้ำ ศิลาจารึก มาเก็บรักษาไว้ เพื่อเป็นสมบัติของชาติ ดำเนินการจัดหาเรื่องราวตาง ๆ เกี่ยวกับประเทศไทยมา ตระสมไว้ ส่งเสริมให้เกิดประเพณีพิมพ์หนังสือแจกงานศพ จัดแยกหมวดหมู่หนังสือ เป็นต้น นับว่าพระองค์เป็นผู้ริเริ่มกิจการห้องสมุดในประเทศไทยขึ้น เป็นพระองค์ แรกทีเดียวคะ

นารี การที่พระองค์ได้รับการยกย่องว่าเป็น "พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย" และ "พระบรมครูของนักปกครองแห่งประเทศไทย" นั้นก็ยังไม่เพียงพอ สมควรที่พระองค์ จะได้รับการยกย่องอีกว่าเป็น "บรรณารักษ์ไทยพระองค์แรก" ด้วยค่ะ

กัญญา ถูกแล้วค่ะ จะได้เป็นตัวอย่างแก่บรรณารักษ์รุ่นหลังที่กำลังฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ เพื่อความเจริญของกิจการห้องสมุดในประเทศไทย เพราะถ้าได้ศึกษางานที่พระองค์ ได้จัดทำในสมัยที่ทรงเป็นเสนาบดีหอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนคร จะเห็นว่าพระองค์มีพระวิริยะอุตสาหะเพื่องานห้องสมุดอย่างแท้จริง

นารี ฉากกระจกกกลางห้องนั้นอะไรคะ

กัญญา ในฉากกระจกนั้นได้ฉายพระราชหัตถ์เลขาของพระเจ้าแผ่นดิน และฉายพระหัตถ์เจ้านายต่างประเทศ ที่ทรงมีประทานสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ มีฉายพระราชหัตถ์เลขาของพระเจ้ายอร์จที่ ๕ แห่งประเทศอังกฤษ และฉายพระราชหัตถ์เลขาของพระราชินีแมรีแห่งประเทศอังกฤษ นอกจากนี้ยังมีฉายพระหัตถ์ของเจ้านายอื่น ๆ อีกหลายพระองค์

นารี ดูกลมโบเด็กใกล้กับฉากกระจกนี้ละคะ คืออะไร

กัญญา ดูได้เหรียญที่ระลึกซึ่งสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพได้รับในงานต่างๆ เป็นต้นว่า เหรียญงานโตชิงช้า พ.ศ. ๒๔๗๑ เข็มโอราพตงานพระบรมราชาภิเษกพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

นารี สิ่งของอนุสรณ์ต่างๆ เหล่านี้ ช่างมากมายเสียจริงๆ นอกจากจะนำดูแล้วยังนำศึกษาคำความรู้เพิ่มเติมด้วยนะคะ

กัญญา บนผนังก็มีอีกมากมายนะคะ ที่ผนังด้านเหนือติดประกาศนียบัตรต่างประเทศ ทั้งในทวีปยุโรปและอเมริกา ตลอดจนทางทวีปเอเชีย ซึ่งองค์การและสมาคมต่างๆ ถวายสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เพื่อให้ทรงเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ประจำในสำนักราชบัณฑิตยสถานนั้นๆ ทางผนังด้านตะวันออกติดรูปพระเจ้าแผ่นดินและเจ้านายต่างๆ ในทวีปยุโรปแทบทุกประเทศ แต่เดิรูปล้วนมีฉายพระราชหัตถ์และฉายพระหัตถ์ของพระเจ้าแผ่นดินและเจ้านายต่างๆ ส่งมาประทาน สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพทั้งสิ้น ที่ผนังตอนล่างรอบห้องมีราวไม้เท้ารูปแปลกๆ ไม้เท้าเหล่านี้

นี้ ส้มเด็จพระยาดำรงราชานุภาพทรงตั้งได้เป็นจำนวนมาก มีทั้งของทำมา
จากต่างประเทศและทำในประเทศ บางอันเป็นของที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัวทรงซื้อพระราชทานเมื่อคราวเสด็จประพาสยุโรป มีของนำชมหลาย
อย่าง รวมทั้งรูปปั้นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ (เจ้า) นายรุดอล์ฟ เวนนิง ช่างปั้นชาวอิตาลี
ปั้นถวายสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ และรูปตุ๊กตาเด็กอ่านหนังสือ ซึ่งเป็น
ฝีมือของข้าราชการกรมศึกษาธิการบดินทร ในขณะที่ยังดำรงตำแหน่ง
ทรงเป็นอธิบดีกรมศึกษาธิการ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๓

นารี แหม ยิ่งดูยิ่งเพลินคะ มีของให้ชมมากมาย เสียขายที่เรามีเวลาน้อย คิดนี่ยังดู
ไม่ค่อยพอจะต้องหาโอกาสมาชมใหม่อีกแน่ๆ อ้อ เวลาทำการของหอสมุดดำรง
ราชานุภาพจะเหมือนของหอสมุดแห่งชาติในระคะ

กนิยา ถูกแล้วคะ เปิดตามเวลาราชการทุกวัน ตั้งแต่วันอาทิตย์ถึงวันพฤหัสบดี เว้นวัน
ศุกร์วันเสาร์และวันหยุดราชการคะ

นารี คิดนี่ยู๊ดีกว่า เราน่าขอบคุณรัฐบาลเหลือเกินที่ได้จัดสร้างหอสมุดดำรงฯ ให้เป็นหอ
สมุดอนุสรณ์ เพื่อให้เยาวชนของชาติได้มีโอกาสรู้จักบุคคลสำคัญของชาติ และ
เป็นเครื่องส่งเสริมให้เกิดกำลังใจอยากประกอบความดี คุงเดียวกับสมเด็จพระ
พระยาดำรงราชานุภาพ ส้มตั้งพระนิพนธ์ของสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนวงศ์ที่ว่า

“พฤษภภาษร อิกกุญชรอันปลดปลง

โททนต์เด่นห้คง จำคัญหมายในกายมี

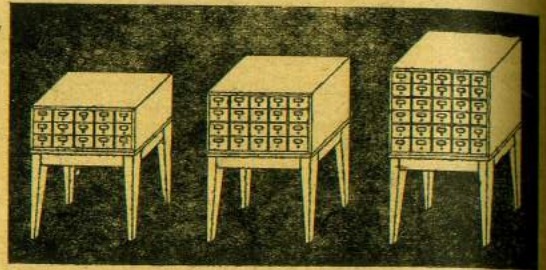
นรชาติดวงฉาย มลายด์นทงอินทรีย์

สถิตทอแต่ชวดี ประดับไว้ในโลกา”

กนิยา คิดนเห็นพ้องกับคุณนารีทุกประการคะ นอกจากนจากการชมหอสมุดดำรงราช
านุภาพ ทำให้ทราบว่าหนังสือและเอกสารบางชิ้นในหอสมุดนี้ หาไม่ได้อีกแล้วใน
เมืองไทยนับว่าเป็นของมีค่ายิ่ง ที่จะใช้ประโยชน์ในการค้นคว้าทางประวัติศาสตร์
อีกด้วย ฉะนั้นการที่องค์ทายาทได้มอบหอสมุดส่วนพระองค์มาเป็นสมบัติของชาติ
เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เห็นได้ใช้ประโยชน์ จึงนับว่าเป็นกุศลอันควรแก่การ
อนุโมทนา และเป็นกรกระทำที่ควรถือเป็นแบบอย่างจริง ๆ

ตู้บัตรรายการ	
แบบ 15	๕ ดนชัก
แบบ 20	๕ ดนชัก
แบบ 30	๕ ดนชัก

ท่านบรรณารักษ์ โปรดทราบ

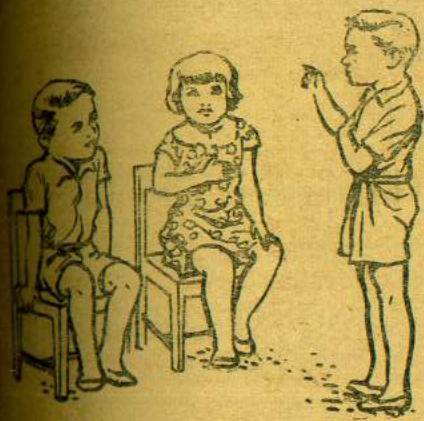
ตู้บัตรรายการ เป็นอุปกรณ์สำคัญยิ่งรองจากตู้หนังสือสำหรับการจัดห้องสมุดตามแผนใหม่ โรงงานช่างไม้จันทประสานการช่าง มีตู้บัตรรายการตามแบบและขนาดมาตรฐานของนอก เช่นขนาด 9, 12 15, 20, และ 30 ดนชักไว้รับรองท่านอยู่เสมอ ท่านที่เคยได้รับแจกแกดเด็ตจากโรงงานไว้แล้ว จะติดต่อก็ได้โดยโดยไม่ต้องเสียเวลาสอบถามก่อน ตามวิธีการซึ่งแจ้งอยู่ในเล่มนั้นแล้ว ส่วนท่านที่ยังมิได้รับไว้ หากสนใจโปรดจดหมายขอดูรายละเอียดก่อนได้

ใบสั่งที่รับไว้ก่อนสิ้นปี 2505 นี้ ทางโรงงานจะยังคงขายให้ท่านตามราคาในแกดเด็ตดอกเก่า หากสิ้นปีใหม่แล้วราคาอาจเปลี่ยนแปลงเพราะอุปกรณ์ในการทำตู้บัตรรายการมีราคาสูงกว่าเก่ามาก

นอกจากตู้บัตรรายการแล้ว ยังมีอุปกรณ์อื่น ๆ อีกที่จำเป็นแก่การจัดห้องสมุดตามแผนใหม่ เพื่อให้ถูกต้องตามแบบมาตรฐานสากล ซึ่งท่านไม่อาจหาซื้อได้ในท้องตลาดทั่วไป เช่น ชั้นวางหนังสือ ชั้นวางวารสาร โต๊ะวางหนังสือพิมพ์แบบนอก แท่นวางพจนานุกรมขนาดใหญ่หมุนได้รอบตัว ฯลฯ

โรงงานช่างไม้จันทประสานการช่าง

311/2 ถนนบ้านบาตร (ตอนด้านหลัง ร.ร. เลิศปัญญา)

เจ้าหญิงโลภา

ลมูล รัตตากร

ณ อาณาจักรห่างไกลจากประเทศไทยมาก ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเจ้าเมืองๆ หนึ่ง
มีธิดาคนหนึ่งชื่อ โลภา ต่อมาไม่นาน ภรรยาของเจ้าเมืองถึงแก่ความตาย เจ้าเมืองจึงมีภรรยา
ใหม่ทอวร้ายมากและเป็นแม่มดคืบย แม่มดมีลูกสาวมาก่อนแต่งงานกับเจ้าเมืองสามคน คนแรก
มีตาเดียว คนที่สองมีสองตา และคนที่สามมีตาสามตา ภรรยาใหม่ของเจ้าเมืองเกลียดชังโลภา
มาก ให้แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าที่ขาดกระรุ่งกระวังราวกับผ้าขจร นางใช้ให้โลภาออกไปเลี้ยงโคสัตว์
ที่ทุ่งหญ้า และให้ข้าวเย็นที่ผิดคอกเป็นอาหาร

เมื่อโลภาออกไปถึงทุ่งหญ้าแห่งนี้ เธอจึงก้มศีรษะลงที่เท้าขวาของโค ราวกับ
ปฎิหารย์ที่ตนเอง เธอก็กดนมเสื้อผัดๆ สดมเหมือนกับเจ้าหญิงในเทพนิยาย และมีทุก
อย่างทุกอย่างครบประทาน พอถึงเวลาดำ เธอก็ก้มศีรษะลงที่เท้าซ้ายของโค และกลายเป็นเด็ก
สาวสดมเครื่องแต่งตัวขาดจนเช่นเดิม แล้วจึงกลับบ้าน คืนข้าวเย็นผิดคอกนั้นให้แก่มารดาเลี้ยงไป

“แม่คนหนักอะไรของแกหนอ” นางแม่มดคิดในใจ วันรุ่งขึ้นจึงให้ข้าวเย็นที่เม
อานนี้ให้โลภาอีก และสั่งให้ลูกสาวคนโตของนางไปกับโลภาด้วย แล้วให้คอยดูว่าโลภาทำ
อะไรบ้าง

เมื่อเด็กสาวทั้งสองไปถึงทุ่งหญ้า โลภาก็พูดว่า
“น้องยา หัดบตา เดียวชนิด
หัดบสนิท จนกว่า ทิวาจร”

แม่น้องสาวก็หัดขับไป ไต่ปากก็มึนศีรษะลงที่เท้าขวาของโคดีเท้าที่รักของเธอ
 รับประทาน ^{๕๔๔๔} ทงมชวดตสบายเช่นเดียวกับเจ้าหญิงอีกครั้งหนึ่ง
 เมื่อถึงเวลาค่ำจึงปลุกน้องสาวให้ลุกขึ้น
 “อู๋” เด็กสาวตาเดียวร้องขึ้น “ข้ามฉนวนหลับตลอดคืนจึงไม่ได้เห็นอะไรเลย
 คงจะโกรธมากทีเดียว”

เมื่อถึงบ้านมารดาเลยจึงถามว่า “นางไต่ปากกินอะไร เมื่อกลางวันนี้”
 “ดูก็ไม่เห็นเรอกินอะไรเลยคะแม่”

นางแม่ตกรวยกราดกับเด็กสาวตาเดียวด้วยความไม่พอใจยิ่ง ^{๕๕๕๕} วันรุ่งขึ้นจึงให้
 ลูกสาวคนรองของนางออกไปกับไต่ปากอีกและสั่งว่า “ไปเชียวนะ แล้วดูด้วยว่าไต่ปากกิน
 บ้าง”

เมื่อเด็กสาวทั้งสองมาถึงทุ่งหญ้า ไต่ปากก็พึมพำขึ้นมา
 “น้องยา หลับตา ทงต้องคน
 หลับเดิมน้อง จนกว่า ทิวาจร”

เด็กสาวสองตาหลับสนิท ไต่ปากก็ศีรษะลงที่เท้าของโคเช่นครั้งก่อน ^{๕๖๖๖} และมชวด
 ตสบายเหมือนกับเจ้าหญิงผู้ทรงศักดิ์ตลอดคืน ถึงเวลาพลบค่ำ จึงปลุกน้องสาวสองตาของนาง
 และครั้งก่อนตาแม่เลยเคยโกรธมากในความผิดหวังของลูกสาวของนางนั้นแท้ไหน ^{๕๗๗๗} ครั้งนี้
 โกรธมากขึ้นอย่างแน่นอน

ดังนั้นในวันต่อมานางจึงให้ลูกสาวสามตาไปด้วย ไต่ปากก็ล่อมให้หลับโดยวิธี
 กัน แต่ลืมที่จะล่อมรายมนต์สะกดตาที่สามให้หลับลงด้วย ดวงตาที่สามจึงลืมโพลงดูว่า ไต่
 ทำอะไรบ้างได้อย่างสบาย ก็ได้เห็นไต่ปากตรงไปยังโคดีเท้าก็มึนศีรษะลงต่ำ ^{๕๘๘๘} กินและดื่มและ
 ตัวเหมือนกับเจ้าหญิงในฝัน

พอกลับถึงบ้าน ไต่ปากก็วางข้าวเย็นซึ่งขณะนั้นกึ่งแห่งเป็นข้าวตาก ^{๕๙๙๙} ลงบนโต๊ะ
 นางแม่ตจึงถามลูกสาวของนางว่า ไต่ปากกินอะไรบ้างในตอนกลางคืน เด็กสาวสามตาจึงเล่า
 แม่ฟังอย่างละเอียด นางแม่ตจึงสั่งให้เอาโคตัวนั้นไปฆ่าเสียทันที

“เธอคงจะเสียดิไปเสียแล้วแม่นาง” เจ้าเมืองค่านชน “โคตวณึ่งหนุ่มมากนั

และยังด้วยคดีด้วย”

“ข้าขอยืนยัน ว่าจะต้องปฏิบัติไปตามนั้น” นางแม่มดผู้ชวร้ายพูด ดังนั้นเจ้าเมือง

ผู้ราชจึงจำต้องยอมตาม โสภาก้อ่อนขอตอบบิดาว่า

“พ่อจ๋า อย่างน้อยที่สุดก็ขอให้ลูกได้เนื้อโคชนเล็ก ๆ ดักชนหนึ่งเกิด”

เจ้าเมืองผู้ราชจึงให้เนื้อโคชนเล็ก ๆ แก่ลูกสาว โสภาก็นำออกไปฝังไว้อย่าง

ธรรมดา ต่อมาก็ดปรากฏมีต้นพุทชะพุ่มใหญ่ขึ้น ณ ที่นั้น และมีผลหวานกรอบเต็มต้นตลอดฤดู

ตลอด นกน้อยจับอยู่บนพุ่มไม้ ร้องเพลงไพเราะอันเป็นที่ถูกใจตั้งแต่เจ้าเมือง จนถึงชาวนา

ผู้ยากจนในละแวกนั้น

ต่อมาเมื่อชายของคหิง ชื่อ อานนท์ ได้ยินข่าวเล่าลือเกี่ยวกับโสภาและต้นพุทชะ

พุ่มดักชน วันหนึ่งในฤดูหนาว เจ้าชายจึงไปหา มารดาเตยของโสภา ทวงวางขันเงินใหญ่ใบ

หนึ่งลงบนโต๊ะ และตรัสว่า “ถ้าลูกสาวของนางคนใดก็ตาม นำผลพุทชะมาได้เต็มขันใบนี้

เราจะแต่งงานกับหญิงคนนั้น”

ดังนั้นผู้เป็นแม่จึงให้ลูกสาวตาเตยออกไปเก็บผลพุทชะ แต่บรรดานกก็ได้โลจิก

นางออกมาให้พันต้นไม่พิเศษ และหูดหิดจะถูกนกจิกตาข้างเดียวของนางอีกด้วย เมื่อ

ลูกสาวผู้ต้องตาและส่ามตาของนางแม่ค้อออกไป ก็ได้รับผลเช่นกัน โสภาก็ออกไปบ้าง เธอ

ถือขันไว้ในมือ และลงมือเก็บพุทชะ นกน้อยทั้งหลายก็มาช่วยกันเก็บผลพุทชะให้โสภาด้วย

มือถึงบ้าน เธอจึงตั้งขันใบนี้ให้แก่เจ้าชายอานนท์ เจ้าชายจึงรับตัวโสภาไปเป็นชายา ทั้งสอง

สามีภรรยาอภิเษกสมรสและเลี้ยงฉลองอย่างสนุกสนาน

ต่อมาไม่นาน เจ้าหญิงโสภาก็ให้กำเนิดโอรสสององค์ วันหนึ่งเจ้าหญิงก็กลับไป

บ้านของพระนาง เพื่อเยี่ยมเยียนและอดใจอดส่ามตาของพระนาง ตอนนั้นเองนางแม่มด

ผู้เป็นแม่เลี้ยงของเจ้าหญิงก็ล่่าปเจ้าหญิงให้กลายเป็นห่านป่าดีเทา และแปลงตัวลูกสาวคนโต

ของนางให้เหมือนชายาของเจ้าชายอานนท์

เจ้าเมืองผู้ราชทางทรงตั้งเจ้าชายของคหิงผู้เป็นหลาน พ่อเข้าตรูก็อุมเจ้าชาย

ของนางไปยังต้นไม้อพิเศษ ซึ่งซ่อนอยู่ในทุ่งหญ้า ขณะนั้นห่านดีเทาผู้หนึ่งบินผ่านมา

“ ห่านเจ้า ทงฝูงน มดีเทา
อยู่ไหนเล่า แม่ของเด็ก เด็กคนน ”

“ ในฝูงถัดไปโน้นแน่ ”

ห่านฝูงถัดไปก็บินผ่านมา

“ ห่านเจ้า ทงฝูงน มดีเทา
อยู่ไหนเล่า แม่ของเด็ก เด็กคนน ”

ห่านผู้เป็นมารดาของเจ้าชายน้อย จึงถลาลงมาหาคนทั้งสอง มันดับคชนออกแล้ว
ให้ลูกน้อยของมันคมนม พลางร้องไห้ครวญครวญว่า

“ ฉันทนกับพรุ้งนเท่านั้นที่จะมาทันได้ ด่วนวันต่อๆ ไป แม่จะบินจากไปดู่ป่าใหญ่
และเทือกเขาใหญ่น้อยโน้น ”

ในขณะที่เดียวกัน เจ้าชายอานนทกรูด้กตั้งด้อยเป็นกำลัง ว่าเพราะเหตุใด พระองค์
ของพระองค์ จึงยังไม่กลับดวง คังนเขาตรูของฉนวนรุงชน เจ้าชายก็ตรงไปยังบ้านของเจ้าเมือง
ผู้ชรา ด้กทรอยตามเจ้าเมืองและลูกน้อยของพระองค์ไป ซ่อนตัวอยู่ในระหว่งพุ่มไม้ ในไม้
ฝูงห่านดีเทาที่บินผ่านมา เจ้าเมืองผู้ชราจึงร้องถามเสียงเครือว่า

“ ห่านเจ้า ทงฝูงน มดีเทา
อยู่ไหนเล่า แม่ของเด็ก เด็กคนน ”

“ ในฝูงถัดไปโน้นแน่ ”

เมื่อห่านฝูงถัดไปบินผ่านมา เจ้าเมืองผู้เฒ่าจึงร้องถามอีกว่า

“ ห่านเจ้า ทงฝูงน มดีเทา
อยู่ไหนเล่า แม่ของเด็ก เด็กคนน ”

ห่านผู้เป็นมารดาของทารกก็บินมาหาคนทั้งสอง มันด้ดดับคชนออก แล้วให้ลูกน้อย
ของมันคมนม พลางร้องไห้ครวญครวญราวหัวใจระชาด

“ ฉันทนคนเดียวเท่านั้นที่จะมาทันได้ พรุ้งนแม่จะต้องบินจากไปดู่ป่าใหญ่และเทือกเขา
ใหญ่น้อยโน้น แต่เอะ! แม่ได้ก่ดินชนห่านใหม่ใหม่ ”

ถูกแล้ว เจ้าชายอานนท์กำลังเผาชนห่าน และแล้วจากคำดำปของแม่มด เจ้าหญิงโสภาได้กลายเป็นนก จากนกกลายเป็นจิ้งจก แต่เมื่อเจ้าชายอานนท์ได้กล่าวคาถาอาคมขึ้น ชายาสาวรูปงามของเจ้าชายก็กลับปรากฏตรงหน้าตนเอง แล้วต่างก็ชดนกันกลับบ้านของเจ้าเมืองด้วยความร่าเริงใจ

ลูกสาวของนางแม่มดซึ่งแปลงตัวเป็นเจ้าหญิงโสภา พอเห็นเขากวกรงชนเลี้ยงดังว่า “นางใจซื่อมาเดินกับสัตว์มีของข้าทำไม”

แต่เจ้าชายอานนท์กลับพูดว่า “ใครวิ่งไปที่ประตูเร็วที่สุด คนนั้นเป็นชายาของเรา”

เมื่อได้ฟังดังนั้น ลูกสาวของแม่มดก็วิ่งตรงไปยังประตูทันที แต่เจ้าหญิงโสภายังคงคอยเคลียอยู่กับสัตว์มีขอมห่าน เจ้าเมืองจึงให้ไล่ทั้งนางแม่มดและลูกสาวทั้งสามออกจากวังไปตั้งแต่นั้นมา ทุกคนก็อยู่เย็นเป็นสุขสืบมา

อันดีชั่ว	ตัวเรา	ดอกไม้สร้าง
อย่าก่อนอ้าง	คนอื่น	ให้ชื่นชม
คิดนก่อน	สอนคนไว้	ใคร่ปรารมภ์
ที่ปมปม	สัจจะหด	ลดไปเอง.

นิทานไทย

“บวชก็เสียผ้าเหลือง สีกก็เปลืองผ้าลาย”

โดย ราชันย์

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายคนหนึ่งชื่อ นายดี เป็นลูกกำพร้าทั้งพ่อและแม่ อาศัยอยู่กับญาติห่างๆ ของแม่ แต่เนื่องจากตนเป็นคนนิสัยไม่ดี เกียจคร้าน และชอบเป็นนักเลงหัวไม้ ญาติจึงระอาเต็มที เคยเรียกมาว่ากล่าวตักเตือนหลายครั้งหลายคราวแล้ว แต่นายดีทำใจได้เชื่อฟังไม่ ยิ่งประพฤติตนเป็นพวกเกเรหนักขึ้น เมื่อถูกว่ากล่าวตักเตือนก็มักเถียงไปข้างๆ คุๆ เอาตัวรอดไปเป็นครั้งคราว

ต่อมา นายดีไปมั่วสุมกับเพื่อนซึ่งเป็นหัวระโมย และได้รวมกันตักเด็กชะโมยนั้น ในตะแอกบ้านนั้นเป็นนิจดิน โดยที่ผู้ปกครองก็ไม่ทราบความจริง ครั้งสุดท้ายได้นัดกับเพื่อนหัวระโมยเหล่านั้นเข้าทำการชะโมยของที่บ้านญาติของตน แต่บังเอิญโชคไม่ดีตัวเองถูกจับได้ แต่เพื่อนๆ หนีไปได้หมด ญาติพี่น้องเห็นว่านายดีกำลังจะเป็นคนชั่ว ครั้นจะเอาไว้อบรมตั้งสอน ก็หมกมั่วปัญญาเพราะนายดีไม่เชื่อฟัง จึงคิดจะเอานายดีไปฝากไว้กับพระที่วัดให้ท่านช่วยอบรมตั้งสอน อันเป็นหนทางสุดท้ายที่จะช่วยให้นายดีเป็นคนดี ถ้าหากพระอบรมให้นายดีเป็นคนดีไม่ได้ ก็เห็นจะต้องให้ทางบ้านเมืองอบรมให้เป็นแน่

เมื่อกัดโตดงนี้ จึงได้พานายดีไปฝากไว้กับพระทวดซึ่งเป็นท่านพระครู และเล่าความจริงทุกอย่างให้ท่านฟัง โดยไม่ปิดบัง และขอความกรุณาให้ท่านช่วยอบรมนายดีให้เป็นคนดีกับเขาดีกคนหนึ่ง ท่านพระครูก็รับปาก ด่วนนายดีรู้สึกเคียดแค้นญาติของตนมากที่ไม่เลี้ยงดูคน แถมยังเขาไปปล่อยวัดเสียด้วย แต่ก็ไม่วู้อะไรทำอย่างไรเพียงแต่คิดอยู่ในใจและแแต่ดงทำที่ไม่พอใจอย่างยิ่ง

เมื่อพวกญาติพี่น้องของนายดีกลับไปหมดแล้ว ท่านพระครูก็เรียกนายดีเข้าไปหา และถามว่าอบรมให้รู้จักทำอะไรผิดอะไรถูก อะไรควรอะไรไม่ควร และการปฏิบัติตนเมื่ออยู่วัด นายดีก็รับคำอย่างเฉยๆไม่ได้ ท่านพระครูเห็นกริยาของนายดีเช่นนั้นก็นึกในใจว่า เด็กคนนี้เห็นทีจะเอาดีได้ยาก แต่ก็จะต้องพยายามอบรมดูแลจนดังที่สุด เพราะไหนๆเขาก็ปากหนักมาพียงแล้ว ถ้าไม่ช่วยก็ดูกระไรอยู่

เมื่อนายดีมาอยู่วัดใหม่ๆ ก็ชมเขาไปพักหนึ่ง เพราะยังไม่รู้จักเด็กทวดนั้น ครั้นอยู่มาถึงต้องอาทิตย์ก็คอยคนเคียบกับศิษย์วัดมากขึ้น จึงชวนกันเล่นสนุกสนานต่าง ๆ ทำให้ลืมความหลังเสียสิ้น และคิดว่าอยู่วัดก็ดีเหมือนกัน ดูกวดก็ดูอยู่บ้านเสียอีก เพื่อนฝูงก็มากกว่าอยู่บ้าน

ครั้นเมื่อมีเพื่อนฝูงมากเข้า นายดีก็เริ่มประพฤติตนไปในทางไม่ดีออก เช่นรังแกเด็กเล็กเด็กว่า แกล้งเด็ก ๆ เวลากินข้าวบ้าง ะโมยของชาวบ้านใกล้ ๆ วัดบ้าง ะโมดผลไม้ต่าง ๆ ของวัดกินบ้าง ทำให้ชาวบ้านมาฟ้องท่านพระครูบ่อย ๆ จนท่านอดรนทนไม่ได้ จะเขียนตักไม้ตีลง เพราะนายดีไม่กลัวเจ็บ และไม่กลัวบ่น

ในที่สุดท่านพระครูก็เห็นว่า มีหนทางเดียวที่จะแก้ไขไม่ให้นายดีเลวไปก็ว่านคอตอง ฉายพระธรรมเป็นเครื่องกล่อมเกลาคิดใจของนายดี พอถึงขณะนั้นนายดีอายุครบบวช ท่านพระครูจึงเรียกนายดีมาบอกว่าจะจัดการบวชให้ นายดีก็บอกว่าเขาเองไม่ขัดข้อง ท่านพระครูก็ใจอย่างยิ่ง นึกว่านายดีคงจะกลับตัวกลับใจได้ จึงได้เรียกญาติของนายดีมาพบ แล้วกำหนดวันที่จะทำการอุปสมบทให้นายดี ญาติพี่น้องดีใจอย่างยิ่ง ก็คิดว่านายดีคงกลับตัวเป็นคนดีแล้ว จึงมาร่วมอนุโมทนากันมากมาย แต่นายดีหาดีใจเช่นคนอื่นไม่ เขาคิดแต่เพียงว่าบวชแล้ว ก็ต่อไปเนเราครองผ้าเหลืองคงจะไม่มีใครมาว่าอะไรเราได้ เราจะได้ทำอะไรได้ตามใจชอบ

ครั้นเมื่อบวชเป็นพระใหม่ ๆ พระสีห์หมั่นศึกษาในพระธรรมวินัยได้พอสมควร และก็ทำไปได้ไม่นานนัก เพราะตนเป็นคนเกียจคร้านไม่ชอบทำงาน ดังนั้นต่อมาเมื่อฉันเพลแล้วแทนที่พระสีห์จะไปศึกษาพระธรรมวินัย และสดุดมนต์ตามกิจวัตรของสงฆ์ พระสีห์มักจะหลบไปจำวัด และถ่างก้นไปหาความรู้ทางหมอขี้บ้าง การไม่หอย ก.ข. บ้าง ตามที่ตนเห็นว่าจำเป็นดีก็การจากชาวบ้านได้

อยู่มาวันหนึ่ง ชาวบ้านแถบนั้นถูกหอย ก.ข. แล้วมาทำบุญทอด โดยถวายภัตตาหารเพลแก่พระภิกษุและสามเณร ครั้นเมื่อพระฉันเพลเสร็จแล้วก็กลับไปยังกุฏิ พอดีชาวบ้านเดินผ่านกุฏิพระสีห์มาและได้ยินพระสีห์พูดว่า "ตุ๊กแกเผือก" ชาวบ้านได้ยินดังนั้นก็คิดใจ คิดว่าพระท่านไม่หอยให้ กลับบ้านก็รีบไปแทงหอยกันเป็นการใหญ่ โดยแทงตัว ต. และ ผ. นับว่าเป็นการบังเอิญเหลือเกินที่ฉนวนนหอย ก.ข. ก็ออกตัว ต. และ ผ. ตรงกับที่ชาวบ้านหมั่นแทงพอดี จึงได้แก่กันเอาของมาถวายพระสีห์เป็นการใหญ่ พระสีห์ยินดีอย่างยิ่งที่ลาภลอยมาโดยไม่คาดหมาย ครั้นแล้วชาวบ้านก็มดงกราบพระสีห์แล้วพูดว่า

"ท่านอาจารย์ครับ ขอความกรุณาอีกสักครั้งเถอะครับ คืนนี้จะออกตัวอะไรครับ" พระสีห์ยิ้มเล็กน้อยแล้วกล่าว "จะบอกให้ตรงๆ ไม่ได้หรอกโยม อาตมาจะไม่

โทษแกพวกนี้"

"ก็ยังดีครับ" ชาวบ้านพวกนั้นพูดเป็นเสียงเดียวกัน

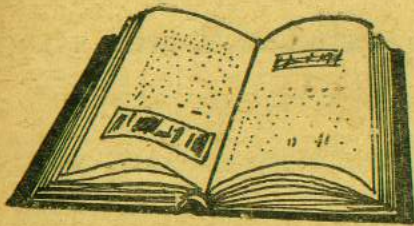
"คอยฟังให้ทะโยม" ฉะนั้นแล้วพระสีห์ก็กล่าวเป็นปริศนาว่า "แจวเรือทวนน้ำ ตก

คากอง .."

ชาวบ้านหมั่นมองหน้ากันด้วยความงุนงง เพราะไม่เข้าใจในปริศนานั้น พระสีห์จึงกล่าวต่อไปว่า "โยม ไปคิดดูให้ลึกแล้วกัน ใครมีลาภก็งกก็ตอก ถ้าไม่มีลาภก็คิดไม่ออก อาตมาพูดมากก็ว่าไม่ได้หรอก" ฉะนั้นแล้วพระสีห์ก็เดินเข้ากุฏิปิดประตูจำวัด

ชาวบ้านหมั่นต่างก็กลับไปบ้าน ไปนั่งคิดนอนคิดปริศนานั้นด้วยความหวังรวย แต่ก็กับว่าเป็นการบังเอิญอย่างประหลาด เพราะปรากฏว่าหอย ก.ข. ในคืนวันนั้นออกตัว จ. กับ ต. และ ผ. และมีคนถูกกันมากเหมือนกัน

ด้วยเหตุนี้เอง กิตติศัพท์ของพระสีห์หรืออาจารย์สีห์จึงว่าลือไปทั่วตำบล ชาวบ้านที่นั่นต่างก็พากันหาข่าวของมาถวายมากมาย และไม่ทราบว่าเป็นด้วยเหตุผลกลใด ปรากฏว่า

เลือกหนังสือทำไม ?

จำนวนหนังสือ มักจะ ถูก นำ มา ใช้ เป็น
 มาตรฐานวัดคุณภาพของห้องสมุด ถ้าห้อง
 สมุดใด มีหนังสือมาก ก็นับว่าเป็น ห้องสมุด ทด
 ด่วน ห้องสมุดเล็ก มีหนังสือ น้อย ก็นับเป็นห้อง
 สมุดที่ ใช้ไม่ได้ อย่างไรก็ตามความคิดเห็นเช่น
 นี้ ไม่เป็นการถูกต้องทีเดียวนัก ทั้งนี้เพราะห้อง
 สมุดเล็กที่มีหนังสือเพียงไม่กี่ร้อยเล่มก็อาจเป็น
 ห้องสมุดที่ดีเหมือนกัน ถ้าหากห้องสมุดนั้น
 สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ ใน
 ทางตรงกันข้ามห้องสมุด บางแห่งที่มีหนังสือเป็น
 หมื่นเป็นแสนเล่มอาจเป็นห้องสมุดที่เลวก็ได้แต่
 เมื่อจะใช้ จำนวนหนังสือเป็น เครื่องวัด ความดี
 เลวของห้องสมุดแล้วก็น่าจะกล่าว ให้ชัดเจนขึ้น
 ว่า “จำนวนหนังสือ ซึ่งได้รับการคัดเลือกมา
 อย่างดีแล้ว อาจใช้เป็นมาตรฐานวัดคุณภาพ
 ของห้องสมุดได้” ซึ่งหมายความว่าความ
 สำคัญมิใช่อยู่ที่จำนวนประการเดียว แต่ต้อง
 คัดกรองชนิดของหนังสือที่ห้องสมุดมีอยู่ด้วย การ
 ที่ห้องสมุดจะมีหนังสือชนิดใดบ้างย่อมขึ้นอยู่กับ
 การตัดสินใจเลือกของบรรณารักษ์ บัญชีรายชื่อ
 ไปจึงอยู่ที่ว่าทำไม่จึงต้องคัดเลือกหนังสือ

ถึงแม้ว่าห้องสมุดจะรวบรวมวัสดุการศึกษา
 ไว้มากชนิด แต่ไม่มีวัสดุชนิดใดที่จะมีความ
 สำคัญเท่าหนังสือ วัสดุการศึกษาชนิดอื่น ๆ
 เป็นเพียง ส่วน ประกอบ เพื่อ ชักจูง ให้ คน อ่าน
 หนังสือกันมากขึ้นเท่านั้น การวัดคุณภาพของ
 ห้องสมุดจึงมักจะ ใช้จำนวนหนังสือที่ห้องสมุดมี
 อยู่เป็นมาตรฐาน ทั้งนี้เพราะถ้ามีหนังสือมาก
 ก็ย่อมมี โอกาสชักจูงให้คนอ่านได้มาก เมื่อ
 กล่าวเช่นนั้นบางทีจะเคยทำให้เข้าใจผิดไปว่า ก็
 เมื่อจำนวนหนังสือเป็นมาตรฐานสำคัญแล้วจะ
 ต้องคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดกันทำไมเพราะ
 จะทำให้ห้องสมุดมีหนังสือน้อยลงลงเสียเปล่า
 ผู้ไม่คัดเลือกละเลยสักแต่ว่าห้องสมุดจะได้หนังสือ
 อะไรมาก็เก็บเอาไว้ให้ ได้จำนวนมากจะมีดีกว่า
 หรือ แต่ในความจริงแล้วหาได้เป็นเช่นนั้นไม่
 เพราะหนังสือของห้องสมุด จะต้องได้รับการคัด
 เลือกเป็นอย่างดีจากบรรณารักษ์เสียก่อนทั้งนี้
 เพราะห้องสมุด นั้น มิได้มีหน้าที่ เพียง แต่จัดหา
 หนังสือเท่านั้น แต่จะต้องหาหนังสือที่เหมาะสม
 กับผู้อ่านด้วย คำว่า “เหมาะสม” นั้นก็มีความ
 หมายกว้างขวางมากต้องตี ความหมาย ออกไป
 มากมายหลายประการ เหมาะกับวัย เหมาะ

กับระดับการศึกษา เหมาะกับเวลา เหมาะกับอาชีพ เหมาะกับความสนใจ เป็นต้น

ความนิยม และความสามารถในการอ่านหนังสือของผู้อ่านเป็นเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดความจำเป็นในการเลือกหนังสือ ในขณะที่บางคนอาจติดคือนอ่านหนังสือ ออกของเราค่อนข้างยุ่งๆ แต่ทงหนังสือได้หมายความว่าเรา

พบเมืองที่เป็นนักอ่านมากมายตามไปด้วย ความจริงปรากฏว่าเรายังมีนักอ่านอยู่น้อยมาก เมื่อทุกคนหลายคนอาจคิดว่าไม่จริง เพราะคนทุกคนที่อ่านหนังสือออกย่อมต้องเคยอ่านหนังสือกันทุกคนและกันกันทุกวันไม่ หนังสือชนิดใดก็ตามที่ทุกคนจึงเป็นนักอ่านทั้งนั้น ฉะนั้นเพื่อทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้ง จะต้องขอกล่าว คำว่า "นักอ่าน" ในที่นี้หมายความว่าเฉพาะถึงผู้ที่ย่านหนังสือที่ชัดเจนเมื่ออ่านแล้วเกิดประโยชน์ด้วยเท่านั้น เรามักจะพบเล่มอ่านหนังสือที่คนคนหนึ่งไม่ค่อยอ่าน ส่วนหนังสือที่คนนิยมอ่านกันมากก็ไม่สู้มีคุณค่า ถ้าจะพูดอีกอย่างหนึ่ง "นักอ่าน" ในที่นี้ย่อมหมายถึงผู้ที่นิยมอ่านหนังสือในห้องสมุดซึ่งมีความมุ่งหมายจะส่งเสริมความสามารถและระดับนิยมในการอ่านของผู้อ่านอยู่แล้ว แต่ด้วยเหตุที่บางคนยังไม่นิยมอ่านหนังสือในห้องสมุดกันมากนัก เพราะค่าหนังสือในห้องสมุดนั้น มักจะมีแต่เรื่องที่ไม่น่าให้อ่าน จึงเกิดความจำเป็นที่ห้องสมุดจะ

ต้องคัดเลือกหนังสือ และในการคัดเลือกนั้น ในระดับต้น จะต้องเลือก หนังสือที่อยู่ในระดับกลางๆ กล่าวคือต้องเป็นไปตามระดับนิยมของผู้อ่านด้วยและต้องมีคุณค่าพอสมควรด้วย และในระยะหลังเมื่อซกจูงให้เกิดนักอ่านได้พอสมควรแล้ว ก็ต้องพยายามค่อยๆ เลือกลงมาตามระดับคุณค่าสูงขึ้นเรื่อยๆ

ผู้อ่าน หนังสือออก ยังไม่นับว่ามีความสามารถในการอ่านและยังไม่ใช่นักอ่าน ตามปกติความสามารถในการอ่านก็เหมือนกับความสามารถในด้านอื่น ๆ กล่าวคือจะต้องมีการเรียนรู้ และฝึกฝนอยู่ได้เมื่อจึงจะอ่านได้เร็วและเข้าใจความหมายของเรื่องราวที่อ่าน อนึ่งผู้ที่อ่านหนังสือช่าย่อมเกิดความเบื่อหน่าย ส่วนผู้มีความสามารถในการอ่าน ยิ่งมีมากเท่าใดก็จะยิ่งชอบอ่านมากขึ้นเท่านั้น ห้องสมุดต้องการส่งเสริมให้คนชอบ อ่านหนังสือ แตกมอุปสรรคเพราะความสามารถในการ อ่านของผู้ใช้ห้องสมุดมีอยู่เท่าเทียมกัน บางคนอ่านหนังสือได้ทุกชนิดรวมทั้งหนังสือต่างประเทศบางภาษาดูด้วย บางคนอ่านได้แต่นวนิยาย บางคนอ่านแต่หนังสือพิมพ์เท่านั้น บรรณารักษ์จึงมีหน้าที่ที่จะต้องคอย สืบดูให้รู้ว่า ผู้อ่านในห้องสมุดของตนส่วนใหญ่นี้ มีความสามารถในการอ่านระดับใด เมื่อรู้แล้วก็จะต้องพยายามหาหนังสือที่อยู่ในระดับความสามารถในการอ่าน

ของเขา ทั้งนเพราะหนังสือทมีความยากง่าย
 เหมาะสมกับความสามารถในการอ่านของผู้อ่าน
 เท่านั้นที่จะมีเส้นหักงูให้คนอ่าน หนังสือที่
 อ่านยากเกินไป หรือง่ายเกินไปย่อมไม่มีใคร
 อ่านเป็นเหตุให้หนังสือเหล่านั้นไม่เกิดประโยชน์
 แก่ผู้ใด ด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่าความสามารถ
 ในการอ่านของผู้ใช้ ห้องสมุด เป็นเหตุ สำคัญ
 ประการหนึ่งที่ทำให้เกิดมีการเลือกหนังสือ

ถ้าเหตุอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดมีการคัดเลือก
 หนังสือยังมีอีก เช่นปัญหางบประมาณ ด้วย
 เหตุที่ไม่เคยปรากฏว่ามี ห้องสมุดใด ด้รับงบ-
 ปรมาณเหลือเพื่อจใช้จ่ายไม่หมด ตามปกติ
 แล้วห้องสมุดด้รับงบประมาณไม่พอ ดังจะ
 เห็นได้ว่าห้องสมุดแทบ ทุก แห่ง ต้องติด ต่อ ขอ
 หนังสือได้เปล่าจากบุคคล และองค์ การต่าง ๆ
 เพื่อให้ทุนรายจ่ายในการซื้อ หนังสือเข้า ห้อง
 สมุด การที่ต้องใช้จ่ายงบประมาณอันอยู่ใน
 วงจำกัดเช่นนี้ เป็นเหตุให้บรรณารักษ์ต้อง
 พยายามหาหนทางซื้อหนังสือให้ได้มากที่สุด
 โดยเสียเงินน้อยที่สุด เพื่อให้เป็นไปตามหลัก
 การนจึงต้องมีการคัดเลือกหนังสือ

ความขาดแคลน อาคาร สถานที่ ก็เป็นอีก
 เหตุหนึ่งที่ทำให้มีการคัดเลือกหนังสือ โดย
 ปกติห้องสมุดมีอาคารสถานที่คับแคบ จึงเก็บ
 หนังสือได้จำนวนจำกัด โดยปกติห้องสมุด
 ไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ ย่อมต้องการเนื้อที่สำหรับ

เป็นทั้งงานหนังสือ บริเวณทำงานของ
 บรรณารักษ์ และบริเวณเก็บหนังสือ บรร
 ณารักษ์ไม่สามารจจะใช้เนื้อที่ทุกตารางนิ้ว
 ที่เก็บหนังสือได้ เพราะฉะนั้นสภาพความขาด
 แคลนอาคารสถานที่ห้องสมุดจึงเป็นที่ ประจักษ์
 อยู่โดยทั่วไป จนกลายเป็น โทกตึงเก็บหนังสือ
 ซึ่งไม่มีคนอ่านไปในที่สุด

จำนวนและคุณภาพของ หนังสือ ที่มี ขย
 อยู่ในตลาดก็เป็นอีกเหตุหนึ่ง ที่ทำให้เกิดความ
 จำเป็นต้องเลือกหนังสือ ในขณะนั้นจำนวน
 หนังสือที่โรงพิมพ์และสำนักต่าง ๆ พิมพ์ออก
 จำหน่ายมีอยู่มาก ทั้งชนิดและระดับวิชาที่แตกต่างกัน
 ต่างกัน แม้แต่หนังสือวิชาเดียวกันและระดับ
 เดียวกันก็อาจมีคุณภาพแตกต่างกันได้มาก ถ้า
 หรับห้องสมุด โรงเรียนบรรณารักษ์จะต้องเลือก
 หนังสือให้ตรงกับ หลักสูตรของ โรงเรียนด้วย
 ฉะนั้น บรรณารักษ์ จึง จำ เป็น ที่จะ ต้อง เลือก
 หนังสือเดิมที่ดีที่สุด แต่งโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
 ในวิชานั้น ๆ และต้องให้ได้ประโยชน์แก่นัก
 เรียนด้วย สำหรับนวนิยายนิมพิมพ์จำหน่าย
 มากมายจนห้องสมุดไม่มงบประมาณพอที่จะซื้อ
 ได้หมด บรรณารักษ์จึงต้องเลือกซื้อแต่นวนิ
 นิยายของนัก ประพันธ์ที่มีชื่อเสียง ความ
 ประพันธ์ดีและจำนวนไวหาว อันใช้เป็นแบบ
 ฉบับได้ ถึงกระนั้นก้จำนวนนักประพันธ์ที่
 ด้มอยู่มากด้วยกันและ แต่ละคน ก็เขียน หนังสือ

กันคนละหลายฉบับเล่ม ห้องสมุดจึงไม่สามาร
ยซื้อหนังสือทุกเล่มของนักประพันธ์ทุกคนได้ ด้วย
เหตุนี้จึงต้องมีการเลือกหนังสือชน

สรุปได้ว่าสาเหตุที่ทำให้เกิด ความจำเป็น
ในการเลือกหนังสือขึ้น ก็เพราะห้องสมุดต้อง
รับผิดชอบที่จะต้องจัดหาหนังสือที่มีคุณค่า และ
เป็นที่สนใจของผู้อ่าน เช่นในห้องสมุดโรงเรียน
ก็จะต้องเลือกหนังสือที่ นักเรียน จะ อ่านเข้าใจ

พร้อมกับต้องเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาตรงกับหลัก
สูตรของโรงเรียนด้วย การคัดเลือกเพื่อให้ได้
หนังสือที่มีคุณค่า และ มีความเหมาะสม กับบรร
ณิคม ทักษะและระดับความรู้ของผู้อ่านเป็น
ความสำคัญประการแรก นอกจากนั้นความ
คับแคบของสถานที่ เงินงบประมาณที่ห้อง
สมุดได้รับก็มีความสำคัญที่ทำให้เกิดมีการเลือก
หนังสือด้วย

จะใช้เรื่องที่ มีอคติ โง่เข่า แต่งให้เป็นประโยชน์ได้อย่างไร ?

จงใช้ภาษาบิดข้อความด้านที่เป็นภาษาไทย แล้วจงแปลข้อความจากภาษา
อังกฤษออกเป็นภาษาไทย ใช้ถ้อยคำที่สั้นและกระชับที่สุดแต่จะหน้า ดองเปรียบเทียบข้อความ
ที่ท่านแปลกับที่ได้แปลไว้แล้ว จะช่วยให้ท่านมีความสามารถในการแปลดีขึ้น

ก.ม.

ทางสายเหนือ หรือ เทียวไปในเจ็ดวัน

ส.ป.ส.

ประดัมมาปรารภกับข้าพเจ้าว่าเธอกำลังมีเรื่องกลุ้มใจเห็นจะต้องเทียวไปให้พอค้อย
 ฝั่งขว้าง เธอบอกวาพุต ของข้าพเจ้ามีบ้านอยู่เชียงใหม่ตามลำพังคนเดียว ควรที่เราจะไปพัก
 ดัก ๒-๓ วันพอให้บ้านหายกว้าง ข้าพเจ้าก็บอกกับเธอว่าเธอควรจะไปบักซ์ไต้มากกว่า จะได้
 ช่วยแก้ปัญหาคือเธอกำลังกลุ้มอยู่บักซ์ไต้ เธอก็ว่าไม่ไต้ ดูขบระจิบไปทางเหนือไม่ได้ เธอ
 เป็นผู้หญิงก็ขบได้ เธอมีคนเชียงใหม่เคยทางขบเก่ง และจะมาอาธาขบให้เพราะจะกลับไปเยี่ยม
 บ้านคอย เธอวาพุตเองกำลังมาพักรอนกรุงเทพฯ ควรจะขบระจิบนักขบเชียงใหม่เสียที
 ไต้ไม่เสียค่ารถไฟ แล้วค้อยขบกลับม้างเรา แล้วจึงค้อยให้ขบรถไฟไปอีกทีหนึ่ง ดังนั้น
 เป็นการประหยัดค่ารถไฟไต้ถึง ๒ เทียด ข้าพเจ้าก็เห็นคอยและพุต ก็หัวเราะแหยๆแปลว่าเห็นค้อย

ประดัมเป็นผู้หญิงที่สามารถ เธอบอกว่าเราจะออกเดินทางก่อนวันที่ ๓๐ ไม่ได้ เพราะ
 เธอจะต้องจ่ายเงินเดือนในวั้นนั้น และเราจะกลับถึงกรุงเทพฯ หลังวันที่ ๘ ไม่ได้ เพราะเธอ
 ต้องเข้าประชุมเรื่องงบประมาณในวั้นที่ ๘ และจะต้องไปราชการที่ยะลาในวั้นที่ ๑๐ ฯลฯ คอย
 ในเย็นวันอังคารที่ ๓๐ เราจึงออกเดินทาง ว่าจะออก ๕ โมงเย็น แต่เข้าไปชิวโมงหนึ่งเพราะ
 ประดัมจ่ายเงินแล้วปีตงบไม่ตง มัวหาเงินที่จ่ายเกินไป ๓ บาท ๕๐ สตางค์ ถึงจะไม่เสียคายน
 บาทเศษ แต่เธอก็ไม่ยอมเสียชื่อว่าทำงานหลง จึงหาจนพบแล้วรีบปีตบญชขบระจิบของ
 กลับบ้าน อามน่าอย่างเร่งด่วน ครู่หนึ่งก็ตงบันไดมาในชุดกางเกงขายาว เซิร์ตแขนยาวพัน
 คอก คนขบระจิบนมเบอร์วั้นที่ประดัมว่าขบเก่งวางใจได้คือคุณลิตทิชาวเชียงใหม่ผู้มาอยู่กรุงเทพฯ
 คุณลิตทิเห็นว้ตคนระจิบเล็ดนหดมไป จึงชวนน้องสาวไปด้วยอีกคนหนึ่ง และดูหญิงคน
 ชีตเด็กอายุ ๘ ขวบไปด้วยอีกคนหนึ่ง เด็กตัวเล็กไต้นั่งกลางข้างหน้าระหว่างคนขบนมเบอร์วั้น
 นมเบอร์ทุ ด่วนข เพเจ้าขบไม่เป็นจึงนั่งข้างหลังคู้กับประดัม ผู้ขบเก่ง มีตงน้องสาวคุณลิตทิ
 เขยียดขาไปบนพนักข้างๆ ตอนออกเดินทางก็ถูกระดมกระแดงตทุกคน

พอชนรถคันดีที่ซบเร็วปรอรวาอกบเหาะ หลบหลัดกรดยนคคณอื่นๆไปอย่างคล่องแคล่ว มองข้างหลังเห็นขอศอกกดดเฉยยืนไปมา ข้าพเจ้าว่าอ้อฮ้อซบเร็วจัง ประดับยมอย่างทางใจ คุณดีที่พูดว่า ตอนนั้นทางยังงัด ต้องรีบไปหน่อยครับ เดียวทางจะไม่ดีแล้ว

เมื่อแรกจะว่าจะไปกินข้าวเย็นที่สระบุรี แต่พอรถซบปรัดปรัดเลยวิ่งดีไปได้หน่อยนึง ทุกคนก็บอกว่าหิวและตะวันตกก็จะต้องกินไปเสียก่อน ประดับบอกว่าเมื่อเราหิวข้าวมากก็ไม่ควรจะกินตามร้านให้ใครๆมามองจงจำนำพริกต้มมะขามของเราเปล่าๆ จึ่งจอตรดแฉะรับประทานอาหารกลางท้องนา ตะวันกำลังจะตกดิน ท้องฟ้าเป็นสีแดง นำพริกต้มมะขาม ผักสด ถั่วฝักยาว ฯลฯ ปลาแห้งทอดกรอบ ไข่ต้ม ไข่ทอด คลุกกับข้าวในกระทง อร่อยที่สุด นี่แหละความรักของแม่ผู้คอยเป็นห่วงเป็นใยทำให้ได้กระเช้าไปให้ทั้งๆที่ลูกก็ไม่ค่อยจะรู้จัก บอกแต่ว่าไม่ต้องหรอกคะคุณแม่มีชายถมไป พอรับประทานเสร็จ คินนาคคนละแก้วกระต๊าะ น้าเย็นเจิบเพราะมีกระต๊อชนิดไม่แตกที่คุ้นเคยเคยเชิญยศเยศให้ข้าพเจ้าขอยืมไปจนได้ ทั้งๆที่ข้าพเจ้าบอกว่าไม่ต้องหรอกน้า มีร้านถมไป ชายน้าแข็งแรงมดเถ เธอกล่าว ฮือ แฉะตามทางละ เดียวหิวน้าเขาไปเทอน้า ของเราคินะไม่แตก ฯลฯ ข้าพเจ้าก็ชอบคนเธอและเอาติดไปโดยที่ยังไม่รู้ค่าของกระต๊อที่กินเท่าใดนัก ผัดกับตอนทหอดกลับมาดังเธอเป็นอันมาก

ขณะรับประทานข้าวอยู่กลางนาเวลาโพล้เพล้ คุณดีที่ซบกับเอาผ้าใบผูกติดข้างรถเพราะกลัวน้องสาวจะหล่นดับหายไปตามทาง คนอื่นๆก็เคียดอาหารเรื่อยไปอย่างเอร็ดอร่อย ประดับบอกว่า "มาแล้ว!" ดึงคนหนึ่งเดินเซแต่ๆ บัดซ้ายบัดขวา แฉะถลาพริตไปข้างหน้าแทบหน้าจะคว่ำ แต่แกกยังหยุดไว้ได้เป็นอย่างดี ไม่ยักจะคว่ำไปจริงๆ แฉะเอียงถลาพริตไปทางซ้าย บ่ากตั้งเตี้ยดำดินขรมไม่ทราบว่ามีใคร แกเองก็คงไม่ทราบว่ามีใคร แฉะถลาพริตๆเข้ามาหาเรา ตาซกจะขวางๆ ข้าพเจ้ากระซิบบอกพี่ว่า อ๋อหัวเราะสิ และเราก็ไม่พยายามดับตาแก แกก็เดินถลาพริตๆ บัดซ้ายบัดขวาดูเฉยเฉยไป ฝ่ายคุณดีที่ซบก็เดินไปขลุกอยู่ ตามดูว่า "เด็ก เอาไฟฉายไว้ไหน?" พี่ก็ว่า "เออ จริงขึ้นะเราดีมีไฟฉาย" เด็กก็ว่า "อยู่ในถุง" พี่ก็ว่า "มากินเถอะครับ เดียวค่อยคิดเถอะครับ" พอดีพลบค่ำ คุณดีที่ซบก็รีบข้างเสร็จกับรับประทานข้าว แล้วออกรถเดินทางต่อไป

คราวนี้พบเป็นคนซบลงไปไม่เร็วนัก ผ่านคนงานกำลังเร่งทำถนนทั้งกลางดึกกลางคืน ถนนที่ทำแล้วเรียบกว้าง แฉะดับเบย สะพานยังเพิ่งรอไปกำลังจะสร้าง โครงการมิตราภาพ

ไทย—อเมริกันร่วมกันสร้าง ถนนนั้นนับว่าเป็นโครงการที่ให้ประโยชน์โดยตรงแก่ประชาชนชาว
ท้องถิ่นและในกรุงโตเกียว น่าจะมีอีกหลายถนนในเวลาต่อไป

ถึงวงนอย และเดิมนามนเซลด เดิมนากถน นา และนามนเครอง พอเดมิไม้
ดิน เมื่อแรกข้าพเจ้าตั้งใจจะไปค้างชั้ยนาทหนึ่งคน แต่ประสงค์ว่าคุณดีทชิจะบุกตลอดคืนจะไป
ไปสว่างตอนถึงถิ่น—ล ซึ่งเป็นภูเขาและหุบเหว พดุกัยอม ตั้งหน้าขับต่อไปเรื่อยๆ ผ่านพื้น
กองเห็นรถโกดังที่แดนชนหน้าเรามา พวกนี้มาจากตอยุทนเป็นแถวยาว คนขับคงจะหยุดพัก
ประทานอาหาร จีบของเราเดินผ่านสวนพฤกษชาติ ผ่านภูเขาเยอมๆ ถึงพระพุทธรูปท่าสระบุรี
สนิท จากสระบุรีเข้าเขตลพบุรี มีต้นไม้ใหญ่ครมสองข้างทางบดบังแสงจันทร์มืดมิด ข้าพเจ้า
ชอบต้นไม้ต้นไม้ใหญ่แผ่กิ่งก้านสาขาเป็นเงาดำน่าคิด คุไปตุมากชั้งวง หลับตาได้ไม่นานก็ตื่น
คุณดีทชิพูดว่า “หลบไปทางขวาครับ” ตมตาชนดูก็เห็นไม้ขอนตองต้นวางขวางถนนอยู่ พด
ขับเบี่ยงหลบไปทางซ้ายสุดพอดีพื้นและบอกว่า “รถเราเล็กไม่เป็นไร” ประสบกำลังหลับ ตม
ตาชนเบ็ดกระเป่าบอกว่า “ดีทชิเขาอายุไป” พร้อมกับตั้งปืนคอดตอนเด็กยื่นให้พลางพูด
“มีอายุนิดคืออายุนิด”

พด “มีใบอนุญาตหรือเปล่า?”

ประสบ “มีชีคะ เป็นเจ้าหน้าที่คลังไปไหนตองมีอายุนิดตกระเป่าเสมอ”

ข้าพเจ้า “เอ เขาเอาไม้มาขวางทางทำไมนะ คนก็ไม่เห็นมี”

ประสบพูดเบาๆ หน้าเคร่งขรึม “มันอาจจะอยู่หลังพุ่มไม้ก็ได้”

ข้าพเจ้า “ฮือ ตันเด็น! ตันเด็น!”

คนอื่นๆ หวัหระ แต่ข้าพเจ้ายิ่งสงสัย “เอ ยังหัวค้ำอยู่แท้ๆ แดงก็ไม่เห็นเปลือ
ตักนิด”

คุณดีทชิ “ผมว่าเด็กมันเอามาขวางทางเล่น”

รถแล่นต่อไปในความมืด ถึงทางแยก คุณดีทชิบอกว่าเลี้ยวขวา พด บอกว่าซ้าย
คุณดีทชิว่าขวา ซ้ายเขาเมืองลพบุรีต่างหาก พดก็เลี้ยวขวาเลยสวนกับรถบรรทุก พด ร้องว่า
ฮือ! นมม่วงเวียน เราแล่นทวนลูกศรเสียแล้ว ทหารยามตรงทางแยกก็คงจะมองค้อนอยู่ใน
ความมืด รถแล่นมุ่งหน้าไปโคกดำโรง ดวงจันทร์ข้างซน คำทอแสงนวล เห็นทิวทุ่งกว้างและ
บ้ำละเมาะเยอมๆ ประสบบอกว่า “แปลกไปเยะ ก่อนหน้าแฉนเป็นบ้ำ เดียนเป็นไร่หน้าไป

ข้าฯ นาน ๆ ก็มีกระต่ายโตโตแฉอด ๆ เข้าข้างทางไป พอถึงโคกดำโรง พุด กชขจรถยนต์ตรง
 เรื่อยไปตามทางที่คนดีทักบอกว่าไปชัชนาท พอดผ่านแม่ค้าตั้งร้านขายขนมอยู่กลางแจ้ง ประดับ
 บันว่าอยากรับประทานอะไรหวาน ๆ เย็น ๆ ขอให้จอดสัก ๕ นาที พุด เบรครถตรงหน้าร้านแม่
 คำสาว ๆ ๒-๓ คนนั้น "โอเลี้ยงมีไหม" "ไม่มีคะ มีแต่ลูกชิต ลอดช่องนากะทิ" ประดับสั่งลูก
 ชิตด้วยหนึ่ง พุด กับข้าพเจ้าก็เลยไปหาร้านขายโอเลี้ยง เมื่อเดินกลับถึงรถประดับบอกว่า ทาง
 ไปชัชนาทต้องเลี้ยวทางซ้ายมือโน้น เราเลยมาแล้ว แม่ค้าบอกว่าทางตรงไปด้านารายณ์
 เควาะหัดทประดับเกิดอยากรับประทานหวาน ๆ เย็น ๆ ไม่เช่นนั้นเราคงขับตรงไปด้านารายณ์
 แล้ว ข้าพเจ้าบอกเธอว่าต้องขอบใจเธอ ประดับอมยิ้มอย่างภาคภูมิใจ ด้านารายณ์นั้นแหละเจอ
 ชุม "เสื้อจริง ๆ นะหรือ" "อ้อ" แต่เราก็ไม่มีโอกาสดูเสื้อจริง ๆ จึงมาหาที่รถตอนดึก เพราะ
 เราอดยรถกลับ เลยไปชัชนาท

รถแล่นต่อไปจากโคกดำโรงมาตาคดี จากตาคดีมาชัชนาท ๒๖ กิโลเมตร ทางที่
 ตลอดมีเลย ๒๐ กิโลเมตรเพราะหน้าทวม นอกถนนทางดีแล่นเรียบ ดึงแถวและทางก็เปลี่ยว แต่
 มีชาวบ้านเดินข้างถนนไปงานวัดที่อยู่ไกล ๆ บางคนก็เดินกลับจากงาน แห่งหนึ่งมีหนังโฆษณา
 ขายยามาตงจอฉาย คนดูแน่นชนิด คนหนึ่งนอนสบายอยู่กับพนักดินเอาศีรษะพาดถนนแทนหมอน
 รถเราเกือบแล่นไปทับเขา พุด ขบรถหลบได้ทันและพูดว่านอนอย่างนี้ไม่ดีแน่ๆ ประดับบอกว่า
 นอนดูหนัง รถแล่นต่อไปไม่นานก็ถึงชัชนาท แต่ไม่มีใครอ่านป้ายตามถนน เพราะมองงง
 ตามป้ายนามันทราบบว่าเลยทางแยกเขาเขอนชัชนาทมาเล็กน้อย เราจึงย้อนกลับ มีทางแยกจาก
 ถนนใหญ่เข้าสู่เขอนเจ้าพระยา ระยะทางเพียง ๖ กิโลเมตรจากถนนใหญ่ ทุกคนเต็มใจและ
 เขอนเจ้าพระยาหรือเขอนชัชนาทเสียก่อน ถนนกรมชลประทานเรียบดีมาก แล่น ๆ ไปถนนหาย
 ไปในควมมืด คือยប់ดวงตาแล้วจึงกลับสู่ชุมชนท่าระดับเดิมอีก โกล้จะถึงเขอนเห็นแสงไฟฟ้
 นวลสว่าง คุณดีทักข่มอไปทางซ้ายข้างทางบอกว่า ตรงทางนาเดิม รถแล่นเลียบไปตาม
 ถนนจนข้ามเขอน อากาศเย็นสบาย ขณะนั้นประมาณสองยาม ร้านขนมกำลังปิดร้าน ทัก
 งานมองดูเป็นระเบียบน่าดู เงียบสงบ ไฟสว่าง เราลงจากรถเดินดูเขอน มองลงไปเห็นช่องที่
 เบ็ดบีตให้เรือแพผ่านได้เป็นช่องๆ พุด อธิบายให้เด็กฟังและข้าพเจ้าก็พลอยฟังด้วย เขอนนี้ไม่
 ได้สร้างข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา สร้างบนพนักดิน ในพนักดิน แล้วจึงขุดดินออก และขุดทางให้แม่น้ำ
 ไหลผ่านมาจากถนนแทนทางนาเดิม ทางเดิมก็แห้งไป ทุกคนมองดูเขอนด้วยความพอใจ เพราะ

ยังไม่เคยเห็นเลยทั้งๆที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ แคนเอง การทำคดองและคั่วเป็นทางตั้งนำระบายน้ำ
ไปจากเขื่อนกักน้ำมักจะช่วยการเกษตร ของชาวไร่ ชาวนา ให้ได้ผลดี สัมความตั้งใจ ของกรมชล
ประทานในอนาคตอันใกล้

ในบริเวณเขื่อนชัยนาทมีโรงแรมเล็กๆ สระอากาศ ทันสมัย นำพักค้างคืน แต่เรา
ตกลงกันว่าจะบุกตลอด จึงขจรถุด คุณลลิตทิศาธำเปลี่ยนเป็นผู้ขับต่อไป ถึงตอนนั้นคนอื่นๆหลับ
กันหมด รถแล่นไปนานเท่าใดไม่ทราบ ข้าพเจ้าตื่นชนเพราะรถจอด ต้องข้างทางเป็นป่ามืด
คุณลลิตทิศาธำ ฝมหลับไปต้องจอดรถก่อนครบ พุดุรบเปลี่ยนเป็นผู้ขับต่อไป และบอกข้าพเจ้า
ว่าคุณลลิตทิศาธำจะหลับ เพราะรถจอดออกนอกทาง ข้าพเจ้าตาสว่าง จึงบอกให้คุณลลิตทิศาธำเข้าไป
นั่งตอนหลัง เพราะนั่งหน้าอาจหลับพลัดตกจากรถได้สบาย

ถึงนครสวรรค์ เศษ เมืองนเป็นชุมทาง รถด่วนสายเหนือเพิ่งมาถึง คนไม่หลับ
ไม่นอนยังดูหูดคา มีทหารนั่งตามร้าน มีตำรวจนั่งในรถยนต์ เราถามหาบ้านชาวมอญ แล้วพา
กันแวะรับประทานอาหารชาวมอญกัน มีหมูพะโล้ ไช้พะโล้ เต้าหู้ ลูกหน่าเคียบไม่มี มีแต่ผักกาดคดอง
เครื่องในและกุ้งแห้งเปรี้ยวๆเค็มๆ อร่อย ร้านนคงจะเปิดตลอดคืน ในครัวมีเตาไฟตั้งเป็น
แถว ตมชาวมอญคนดูได้หม้อทองเหลืองสูงๆใส่ใบเรียงแถว ในกะละมังแช่ข้าวได้เตรียมต้ม
ต่อไปอีก อาหารทั้งหมดกินอิ่มราคาเพียง ๑๔ บาท เจกไม่มีผ้าขนหนูซับน้ำเย็นแจกเหมือนตาม
ร้านอาหารทั่วไป พุดุ กับคุณลลิตทิศาธำเอาผ้าขนหนูผืนเล็กๆซับน้ำแข็งเซ็ดหน้าแกงดวง เด็วจแล้ว
จะเติมน้ำมันให้เต็มถึงก่อนออกเดินทางต่อไป อ่านป้ายบอกว่าจากนครสวรรค์ถึงกำแพงเพชร
๑๑๘ กิโลเมตร ตาก ๘๓ กิโลเมตร รวม ๑๙๑ กิโลเมตร ประดับพูดว่าทางตอนนแหละเขาจัด
กันนัก ว่าแล้วเธอก็นั่งหลับและหลับไปตลอดทางเลยทีเดียว

ออกจากรถนครสวรรค์ ไม่มีรถบรรทุกหรือรถยนต์ใดๆ แล่นตามเรามาเลย ที่แล่น
ออกหน้าเรามากไม่มี รถเราแล่นไปตามดำฟังในความเงียบ แล่นไป แล่นไป ก็มีคน ๒ คน
คนหนึ่งยืนฝั่งขวา คนหนึ่งยืนฝั่งซ้าย โบกมืออยู่ข้างถนน ขอขจรถุดด้วย เราก้เหมือนใจจิตรีบ
แล่นต่อไป ตัวนอนเหยียดขาหลับสบายอยู่บนพนักด้านข้าง ประดับนั่งดับประหงกไม่คุยอีกต่อ
ไปแล้ว คุณลลิตทิศาธำก็ง่วงโยกเยกอยู่ข้างหลัง เด็กหญิงเล็ก ๘ ขวบนั่งหลับอยู่ระหว่างกลางใน
รถนอน แล้วเลยซบลงนอนตกขาพเจ้า เด็กหญิงผู้นอนนอนเก่งและควรจะหลับเสียมานานแล้ว
กันไม่ข้างทางเป็นต้นไม้ใหญ่ต้นสูงๆ บางแห่งเป็นนา บางแห่งเป็นป่าทึบ มีภูเขายู่ข้างทาง

ถนนเปลี่ยวมากจน ตามธรรมดาข้าพเจ้าเคยไม่ชอบหน้ารถโกดังเลย หากว่าคันโตแล่นเกาะถนน และแล่นเร็วเพราะถือว่ามีมาดถึงตอนนั้นชกคิดถึง แต่ก็ไม่เมื่อย ตลอดทางช่วงนั้นรถโกดังแล่นสวนมาเพียงหนเดียว และแล่นตามกันมาเหมือนพองดองคันซ้อน ข้าพเจ้าคอยถามโน้นถามนี้พูดไว้อะไรๆ เพราะไม่ทราบว่ามันขบตาได้อยู่ในหลับใหลหรือเปล่า อากาศเย็นเยือกเข้าทุกที และไม่คอยมีหมู่บ้าน ทางช่วงนี้ข้างเขียบเขียบและยาวนานทีเดียวจริงๆ พอถึงกำแพงเพชร เห็นบ้านช่องมีตึกเขียบหมด อากาศหนาวจัด ข้าพเจ้าขอให้จอดตรงไฟฟ้าที่เบียดอยู่ตรงหนทางนั้น หยิบผ้าเช็ดตัวออกมาแจกให้ใช้คลุมๆ ไปแทนผ้าห่มแล้วจึงแล่นต่อไป ประเด็นนั้นถามว่าถึงไหนแล้ว ตอบว่ากำแพงเพชร ประเด็นก็ดำทับอีกว่าทางไปตากนั้นชกจากตัวกันนั้นแล้วหลับต่อไปอีก

ก่อนออกจากกำแพงเพชรมีด่านตรวจรถติดป้ายว่าห้ามขนส่งสิ่งดินค้ำฝักกฎหมาย มียามครึ่งหลังครึ่งต้นเฝ้าอยู่แต่ลำพังในกุฎีเล็กๆ ทางขวามือ มีไม้ขวางถนนห้อยโคมไฟไว้ตรงกลาง พุ่ม และคุณศัพท์จึงไปบอกเลขทะเบียนรถและหมายเลขใบขับขี่ ได้อนุญาตให้เดินทางต่อไป มีสถานีตำรวจอยู่ทางซ้ายมือห่างจากกุฎี จากกำแพงเพชรมาตาก อากาศยิ่งเย็นมากขึ้น บางแห่งมีซุงเรียงรายและมีป่าเขาตระมึนอยู่ในความมืด แล่นๆ ไปก็มีชายฉกรรจ์ดำดำนดำมคนยืนโบกมืออยู่ข้างรถดำมดอ แล่นต่อไปอีกก็มีผู้ชายสวมหมวกปีกใหญ่ ๒ คนคดคล้ายๆ อ้ายหัวโต ยืนถืออย่างรถยนต์โบกมือเรียกให้แวะช่วยเหลือ คนในรถก็หลับสบาย พด ก็เร่งนามนขับปรดเลยไปไม่แวะรับ เงียบดังค หนักจริงข้าพเจ้าก็นกชอบใจคน ๒-๓ คนจะนนทมาช่วยโบกมืออยู่กลางป้ายยามวิกาล ทำให้พด หายง่วงนอน และหนักจริงเขาก็มีได้เรียกรอขอความเห็นใจอะไรมากไปก็จ่ายโบกมือเฉยๆ เราก็แล่นต่อไปโดยเร็ว โกลดจรวงดังแล้ว เข้าเขตเมืองตาก พอรถลงจากเนินเขาก็เป็นทางเดี่ยวปรดไปทางขวา คุณศัพท์ก็ตนขนบนจนามนจะหมดเดียวละมึงมองดูเขนามนก็คิดว่าหมดแล้ว ขอซื้อรานตรงเนินเขานนั้นเขาก็บอกว่าไม่มี มีแต่ข้าวแกง ให้นักอดดูยังมีนามนอยู่ในดังเพียงพอ คุณศัพท์จึงเปลี่ยนเป็นคนขับต่อไปเพื่อให้ถึงเมืองตากเสียโดยเร็ว ผ่านบมนามนตำมทหารเราก็ดแวะเติม ถึงบมเอสโซเราก็ดแวะเติม หกโมงเช้าแล้ว เราตั้งหน้าตาจาดำบายกันทวทุกคนทบบมนามนเอสโซเรั่นเอง ฝ่ายคุณศัพท์พูดภาษากรุงเทพมาตลอดทาง พอเขาวนนเขาเขตถิ่นไทยเดิมก็ดูค้ำเมืองกับบองดำเดี่ยวยยาว คงจะรู้สึกอบอุ่นใจที่ได้กลับบ้าน

จากเมืองตากไปอำเภอเดิมเป็นระยะที่กาดังดำบาย อากาศตอนเช้าสดชื่น รถเราแล่น

ไปโนป่าโปร่ง ตะวันทอแสงเรืองรองแจ่มใส ได้ยินเสียงนกร้องเบาๆ มีป่าไม้เบญจพรรณ
ใบเขียวชอุ่ม ต้นตะแบกออกดอกเต็มต้นเป็นดั่งม่วงแก่ม่วงอ่อนแกมชมพูน่าดูยิ่ง ถนนดินแดงตัด
ผ่านเข้าไปโนป่าเป็นลูกคลื่น คุณลี้ทวิชัยรีบวิ่งบอกว่าต้องแล่นตัดยอดคลื่น และอ้างว่าไม่
ควรจะไกลออกนอกทาง ไม่ช้าก็ถึงทางแยกไปเขื่อนภูมิพล บอกระยะทาง ๕๓ กิโลเมตร เรา
เห็นว่าไกลนักและคาดว่าคงเหมือนกับเขื่อนรัชชประภาที่แล่นเลยไปไม่ได้แะ แล่นต่อไปอีกนาน
ถึงทางแยกไปเดิน อีกทางหนึ่งบอกว่าไปเขื่อนภูมิพล ๓๗ กิโลเมตร ข้าพเจ้าขอให้แวะเพราะ
ผ่านทางที่แดงก็ควรแวะ แวะดูเห็นด้วยและยิ้มละมัย ส่วนประสับและคุณลี้ทวิชัยไม่ค่อยเต็มใจนัก
แต่ก็ไม่ขัด ตกลงเราจึงเดี่ยวไปตามทางแยกเข้าเขื่อนภูมิพล เป็นทางแล่นเข้าป่ามุ่งตรงไปสู่ภูเขา
ใหญ่ข้างหน้าดูคล้ายๆทางจรด้น แต่ไม่ช้าก็ถึงป้ายของกรมชลประทานมีอักษรทั้งไทยและ
อังกฤษเป็นใจความว่า ยินดีต้อนรับ ทำให้ใจชื้น และที่ป้ายก็ได้รับอนุญาตโดยความยินดี
ยิ้มแย้มจาก เจ้าหน้าที่ชลประทาน เราแล่นต่อไปช้าๆตามป้ายจำกัดความเร็ว ผ่านพระตำหนัก
ที่ประทับ ผ่านหมู่บ้านคนงาน มีโรงเรียนและบริการการรักษายาบาล ดูทันสมัยและเจริญ
ก้าวหน้า คุณลี้ทวิชัยร้องว่า "นี่คืออำเภอ!" (ทั้งๆที่น้ำจะทราบดีว่าไม่ใช่) มีต้นหนยกยื่นออก
คอยดีดขวางนำรถวิ่งอยู่หลายต้น ถัดไปเป็นโรงเตาปูนทำซีเมนต์เอง มีทางแยกสำหรับผู้เข้าชม
เป็นทางวกขวา มีป้ายจราจรชี้ขั้วใจไว้เป็นอย่างดีเป็นระยะๆแทบทุกลมหายใจ เช่นว่า

ทางคือยาประมาท

โค้งอันตราย
Danger !

ชิตชัย

๓๐
ก.ม.

๒๐
ก.ม.

ให้ทำตามสัญญาณจราจร
โดยเคร่งครัด

คนขับก็อ่านป้ายต่างๆและตั้งใจขับ คนนั่งก็ชะเง้อคอมองลงไปเบื้องล่าง ร้องว่า
"โอโฮ่ สดขี้จิ้ง" "อ้อฮ้อ ยังกับเราหลงมาอยู่เมืองอะไรก็ไม่รู้" ฯลฯ คนขับไม่ได้
เพราะมัวแต่ขับ มีภูเขาใหญ่อยู่ฝั่งตรงข้าม เห็นถนนตัดตัดเดียวอยู่บนไหล่เขาฝั่งตรง
ข้ามนั้นดูดิบๆเป็นเส้นเล็กๆ ขณะนั้นเราอยู่บนเขาอีกลูกหนึ่ง สูงทัดเทียมกับยอดเขาใหญ่ที่
เห็นเบื้องหน้า มีลำน้ำและหาดทรายอยู่ระหว่างภูเขา มีเขื่อนใหญ่มีหิมะเชื่อมระหว่างภูเขาทั้ง

ต้องพัก คนงานกำลังทำงานอย่างขมกั้เขม่น บ้างก็ตายอยู่บนยอดคันทักของเครื่องจักรสูง ๆ
 นน คุณคล้าย ๆ ตักตาแฉอนโตงเตงอยู่บนนน บ้างก็กำลังทำไฟอยู่ทุกถางเขอนเห็นไฟสปาร์คเป็น
 ประกายแวบ ๆ บ้างก็ ลังเคาะ กำลังทุบ กำลังแบกหาม เราจ้อครตเดินลงไปชะโงกดูหุบผา
 เบื้องล่าง เห็นรถบรรทุกเหมือนรถเด็กเล่นคันเล็ก ๆ แฉ่นอยู่ในถนนกลางแม่น้ำ คอเขอนทงสูง
 ทงใหญ่่นามห้ศรรย นแหะความดำมารถของมนุษย์ในการพยายามเอาชนะธรรมชาติ และ
 คัดแปลงทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นประโยชน์ ข้าพเจ้าถามหัวหน้าคนงานว่า “ย่นฮ่นช้ออะไร
 ค่ะ?” เขายมและตอบว่า “ช้อภูเขาดูกันนครับ” พดางชมอเปียงเทอกเขาใหญ่ผ่งตรงชาม
 “แรกทีเดยวว่าจะสร้างเขอนเชื่อมกับเขายนฮ่น แต่ตอนหลังเปลยนเป็นเชื่อมกับภูเขาก้อดูกัน”
 เขาชมอเปียงภูเขาก้อดูกันทงผ่งตรงชาม ข้าพเจ้าถาม “ถ้า่านถ้า่านอะไรคะ” “แม่
 บิ่งครับ” เขาตอบเดยยฮ่นถามว่า “คุณมาจากไหน” ประสบและข้าพเจ้าหัวเราะ “มาจาก
 กรุงเทว นเืองแหะคะ แต่ไม่ค้อยรูเรื่อง” ถ้า่านบิ่งส่งบิ่ง ดีเขยวกรรม แต่ค้อฮ่นยามเข้า
 ล้องตองพินนาเป็นประกาย หุบผาดุ่มนาคอนนกวางพอจะชงนำได้มากมาย และเขอนกสูงเทียม
 ยอดเขา มีทางเจาะช่องไว้เปิดปิดบังคับนำได้ตามต้องการ และยังเจาะภูเขาให้เป็นรูเล็ก ๆ เพื่อ
 ใหลทางน้ำเข้าไหลผ่าน กันมิให้กระแ่นน้ำทะลายเขอนด้วย ทางน้ำไหลจากภูเขาดังกล่าว
 มองคไม่ผัดอะไรกับน้ำตกเล็ก ๆ หากเขอนเดีจบริบูรณ์และกักน้ำได้เต็มทีเมื่อใด ทงน้ำตกและ
 กนหมเบองล่างเหล่านักจะจมอยู่ในระดับน้ำทางดิน แต่ถนนมให้ลเขาทงล้องฟากจะคงอยู่ ผ่ง
 วจีควกรอเมริกนค้อฮ่นใหญ่หน้าแดงขบรดจากเบองล่างชนมานให้ลเขาที่เรายนฮ่น เห็นเรายน
 ฮ่นชอนอย่างทง นายผ่งก้อว่าค่อนจะขบรดลงไปก็ได แต่เรากไม่ย่นดิ่งไปน้กเพราะเกรงจะชน
 ล่าบัก เด็กชว่นพ้อเดินลงไป พ้อตอบว่า “เด็กตรถย่นต้นนช้อดู เท้ารถของเล่นที่วางชยคาน
 ล่นามหลวงเท่านั้นแหะ อย่าเดินลงไปเลยดูค เดยวไม่ได้ไปเขยงใหม่ถ่นน” เราแะกนช้อ
 แงทวานเดยจนน มีแม่ค้อ ๒ คนช้อยกันชยและเป็นคนละเจ้กัน มาจากนครนายกคนทง มา
 จากชยนาทคนทง เวดานชยได้ราว ๆ ถ่นละ ๒๐๐ บาท เพราะชณะนค่นงานเหลือน้อยแล้ว
 เขอนกำลังจะเดีจใน ๒-๓ เดือนนเดย แม่ค้อว่า แถมเด้าเรองให้พวงว่า เมอชานนกมค่นงาน
 ตายเพราะลมพัดเอาคกตลงมา ฯลฯ เรากินแกงเนื้อคกช้อและพ้งน้กช้อหญิงเด่นอรายง น พ้อ
 วจีควกรเรียนจุพาทวัน ๆ เดยวกับข้าพเจ้าขบรดผ่านไป แม่ค้อกชมอชานชยชกนนทงงานทงถ่น
 ทงคนเลยทีเดยว เก่งมาก ล้อนแม่ค้อค่นฮ่นย่นยังไม่ช่านาญการล้อช้อ น่งเฉย ๆ ไม่พ้อว่า

กระไร ดึกครู่หนึ่งก็มีคนงานหมู่ใหญ่เดินมา คนหนึ่งร้องว่า "ฉันทง! ฉันทง!" พดาง
ตรงเข้าเปิดฝาหม้อแกงดูด้วยความหิว แดงชกกล้าแล้วเราจึงออกกรวดเดินทางกลับ

ดาก่อน กรรมกรไทย...ทำงานกันไปเถิด ที่เคราะห์ร้ายมีอุบัติเหตุก็ตายไป เขื่อน
นี้สำเร็จได้ก็เพราะพวกท่านได้ยอมสละหยาดเหงื่อ แรงงาน และแม่แต่ชีวิต

ข้าพเจ้ากำลังฟังฝันเหมือนอยู่ในหมู่เมฆ ... นึกถึงความดีความงามของมนุษย์เหนือ
ธรรมชาติ นึกถึงประโยชน์อันใหญ่ยิ่งของเขื่อนอันดงงามนี้ เดียงพด พมพมว่า "สร้างได้ก็
จริง ๆ อีกหน่อยเราจะได้มีกำลังไฟฟ้าใช้กันทั่ว ๆ ทำการอุตสาหกรรมได้สบาย ขออย่าให้จุดดีดี
ปริมาณน่าฝืนผิดก็แล้วกัน" พด ชอบพูดอะไรที่ทำให้ความฝันของข้าพเจ้าจางหายไปและทำ
ให้ข้าพเจ้าหล่นตบลงมายืนอยู่กับพื้นดินได้จริง ๆ เช่นนั้นเสมอ ข้าพเจ้ารู้สึกใจหายรีบคิดคำนึง
แจ้งว่า ดงทันท่าอย่างวิเศษเช่นนั้นแล้วจ ผิดไปไม่ได้แน่นอน พด ก็หัวเราะเหาะ ๆ ตามเคย และ
ข้าพเจ้าก็คิดว่าได้เห็นด้วยกับข้าพเจ้าแล้ว.

การปฏิบัติธรรมะ คือการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งจะได้อะไรเงิน และได้ทั้งบุญ
พุทธศาสนิกชน พึงปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อหน้าที่ พึงทำงานเพื่องาน และจงให้ธรรมะอยู่ที่เนื้อที่ตัว
อยู่กับเนื้อกับตัวของท่านทุกขณะ

จาก คำบรรยายของท่าน พุทธทาสภิกขุ
ในวันอาสาฬหบูชา พ.ศ. ๒๕๐๖

ศิลป์ในการจัดป้ายนิเทศ (และนิทรรศการ)

ฉม บรรคัเพ็ชร

เรื่องศิลป์ในการจัดป้ายนิเทศ (และนิทรรศการ) นี้เป็นหลักวิชาซึ่งผู้เขียนเรื่องนี้ได้ศึกษาเล่าเรียนมาตามหลักสูตรชั้นปริญญาโททางสัตตทัศนศึกษา M.A. in Audio Visual Education ท่านผู้อ่านที่สนใจในวิชาสัตตทัศนศึกษา โปรดหาอ่านตั้งแต่ตอนอารัมภบท ซึ่งลงในหนังสือวารสารห้องสมุดปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ แล้วโปรดอ่านต่อตอนที่ ๑ ว่าด้วยการเตรียมจัดป้ายนิเทศ (และนิทรรศการ) ซึ่งลงในหนังสือวารสารห้องสมุดปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ แล้วโปรดอ่านต่อตอนที่ ๒ ว่าด้วยวัสดุสำหรับจัดป้ายนิเทศ (และนิทรรศการ) ซึ่งลงในหนังสือวารสารห้องสมุดปีที่ ๖ ตั้งแต่ฉบับที่ ๕ เป็นต้นไป ในตอนที่ ๒ นี้ได้แบ่งออกเป็น ๖ บทด้วยกัน คือ-

- บทที่ ๑ หลักการใช้ของจริงและหลักการใช้หุ่นจำลองแทนของจริง
- บทที่ ๒ หลักการใช้ภาพสามมิติและภาพที่สวยสดงดงาม
- บทที่ ๓ ภาพที่ท่านเขียนเองก็ใช้ได้
- บทที่ ๔ กราฟ แผนภูมิ แผนผัง แผนที่ และลูกโลก
- บทที่ ๕ การคัดลอก และการใช้ตัวอักษร
- บทที่ ๖ กฤตภาค (การตัดภาพและการตัดเรื่องราวต่าง ๆ เอามารวบรวมไว้)

บทที่ ๔

กราฟ แผนภูมิ แผนผัง แผนที่ และลูกโลก

สิ่งที่จะนำมาจัดทำในบททั้งหมดรวมเรียกว่า "วัสดุเชิงกราฟ (Graphic Materials)" ในตำราเรื่องสัตตทัศนวัสดุ (Audio-Visual Materials) ของวิททิชกับชูลเลอร์ (Wittich and Tehuller) ได้กล่าวไว้ว่า วัสดุเชิงกราฟ (Graphic Materials) ได้แก่แผนภูมิ (Charts) แผนผัง (Diagrams) กราฟ (Graphs) โปสเตอร์ (Posters) ภาพล้อ (Cartoons) และภาพตลก (Comics)

การที่เราใช้วัสดุเชิงกราฟเหล่านี้เป็นวัสดุสำหรับประกอบป้ายนิเทศ และนิทรรศการ เพราะเรามีความเชื่อในวัตถุประสงค์ใหญ่ ๓ ประการ คือ

(๑) เชื่อกันว่าวัสดุเชิงกราฟนี้ สามารถเปรียบเทียบปริมาณได้ To Compare

Quantities

(๒) เชื่อกันว่าวัสดุเชิงกราฟนี้ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ To Explain

Relationships

(๓) เชื่อกันว่าวัสดุเชิงกราฟนี้สามารถแสดงโครงสร้างได้ To Show Structure แต่

อย่างไรก็ตาม การใช้วัสดุเชิงกราฟเหล่านี้ประกอบป้ายนิเทศหรือนิทรรศการจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม ความยากง่าย ความถูกต้อง เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นแต่เพียงสัญลักษณ์ซึ่งจำเป็นจะต้องตีความหมาย ผู้ดูจะต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับเครื่องหมายต่างๆ สามารถอ่านและเข้าใจความหมายได้ จึงจะเกิดประโยชน์

คำแนะนำในการใช้ วัสดุ เชิงกราฟ ประกอบ ป้ายนิเทศ หรือจัด นิทรรศการได้ เน้นหนักไว้ในเรื่องต่อไปนี้ คือ

(๑) ต้องคัดเลือกเอาแต่ชนิดที่ง่าย ๆ ดำเนินจนทั่วไปอ่านรู้เรื่อง เข้าใจความหมาย ถ้าเกรงว่าจะไม่เข้าใจ ต้องเขียนภาพหรือคำอธิบายประกอบด้วย Simplicity

(๒) ต้องขยายส่วนให้ใหญ่กว่าธรรมดา สามารถมองเห็นและอ่านรู้เรื่องได้ในระยะไกลพอสมควร Visibility

(๓) ต้องประกอบด้วยการใช้สี เพื่อให้อ่านง่าย เห็นได้ชัดเจน ต้องไม่ทำให้ผู้ดูไร้ประจักษ์ตามากเกินไป Color

(๔) ต้องตรวจสอบกับต้นฉบับให้ถูกต้องแน่นอน และทันสมัย ต้องไม่เอาสิ่งที่ไม่ทันสมัยมาประกอบป้ายนิเทศหรือนิทรรศการเป็นอันขาด Accuracy

ต่อไปนี้จะได้อธิบายถึงลักษณะสำคัญของวัสดุเชิงกราฟแต่ละอย่างตามลำดับ

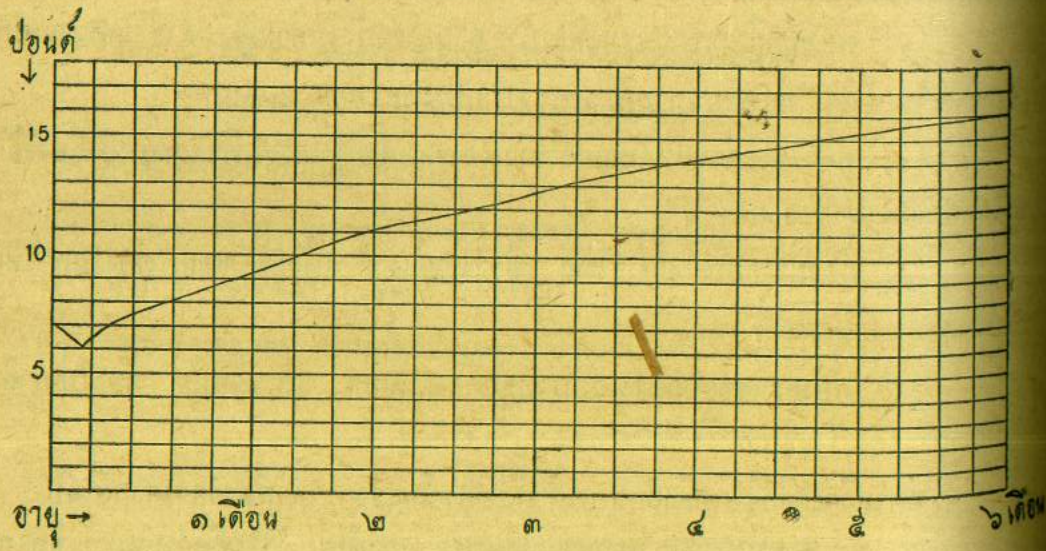
ก. กราฟ GRAPHS คือการขีดเส้นหรือเขียนเส้น โดยมีความหมายเพื่อแสดง ความเปลี่ยนแปลง ความโน้มเอียง ความผันแปร ความเจริญ ความเสื่อม โดยการยกข้อมูล (data) ขึ้นอ้างอิง เป็นการรายงานข้อมูลที่เกิดขึ้นระหว่างจำนวนตั้งแต่สองจำนวนขึ้นไปซึ่งมีจุดสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ถ้าจะเขียนเป็นบัญชีรายการหรือตัวอักษรอธิบายก็จะต้องหมดเปลืองทั้งหน้ากระดาษและเวลาอ่าน เมื่อทำเป็นกราฟเพียงหน้าเดียวหรือเพียงครึ่งหน้าก็สามารถรวบรวม

ข้อมูล (data) ได้ทั้งหมดครบถ้วน อ่านเข้าใจตลอดโดยง่าย รวดเร็ว และสมบูรณ์ ทุกกระบวน
 ที่ต้องการ คำว่า ง่าย รวดเร็ว สมบูรณ์ ทุกกระบวน นี้แหละเป็นวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของการ
 การเขียนกราฟต้องมีความมุ่งหมายแต่เพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเดียวนั้น ถ้าคิดจะเขียน
 กราฟให้รวมความหมายได้หลาย ๆ อย่างก็อาจทำได้ แต่คุณค่าในการใช้ประกอบป้ายนิเทศ
 หรือจัดนิทรรศการจะเสียไป เราจะไม่ใช้กราฟชนิดนี้เลยเป็นอันขาด ถ้าจำเป็นจะต้องใช้เรา
 ยอมใช้หลายแผ่นมาประกอบกันดีกว่าใช้แผ่นเดียวรวมความหมายได้หลาย ๆ อย่าง

ชนิดและคุณประโยชน์ของกราฟ

กราฟมีหลายชนิด แต่แบ่งออกได้ตามลักษณะที่สำคัญๆและที่ใช้กันอยู่ทั่วไปดังนี้

(๑) กราฟเชิงเส้น Line Graphs มีประโยชน์ในการเปรียบเทียบ แสดงความ
 สัมพันธ์และความผันแปรซึ่งมีข้อมูลเป็นระยะ ๆ สืบต่อเนื่องกัน เช่น แสดงระดับน้ำทุกๆ ปีหรือ
 ทุกๆ เดือน แสดงอุณหภูมิของคนไข้ทุกๆ ชั่วโมง แสดงการขึ้นลงของราคาของในตลาดทุก
 วัน แสดงน้ำหนักของทารกตั้งแต่วแรกเกิดทุกๆ เดือน ฯลฯ

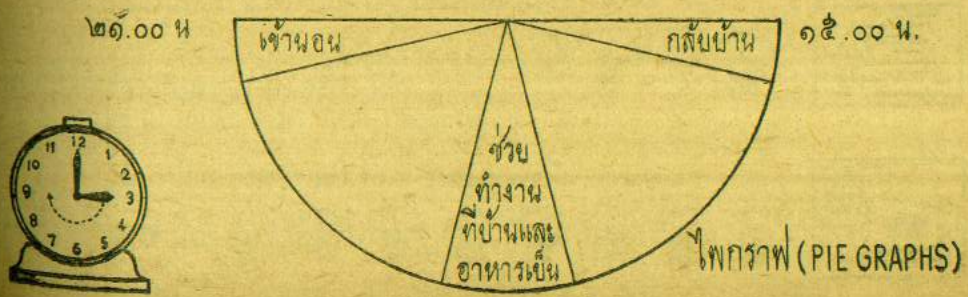
(๒) กราฟเชิงแถบหรือแท่ง Bar Graphs มีประโยชน์ในการรายงานข้อมูล
 สัมพันธ์กันหลาย ๆ อย่าง เปรียบเทียบว่าอย่างไหนมากกว่ากันเท่าไร เช่น แสดงสินค้า
 สินค้าออกของประเทศไทยว่ามีอะไรบ้างอย่างไหนมากอย่างไหนน้อย แสดงการทำมาหากินของ
 พลเมือง แสดงจำนวนพลเมืองที่นับถือศาสนาต่าง ๆ กัน ฯลฯ

หน่วยละหนึ่งพันคน

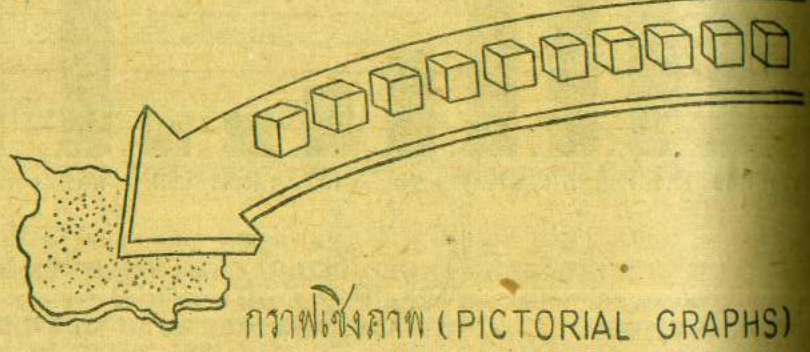
(๓) กราฟเชิงกลม (ไพกราฟที่เรียก) Circle Graphs (Pie Graphs) มีประโยชน์

ในการแบ่งสัดส่วนข้อมูล ซึ่งถ้าเขียนเป็นหนังสือรายงานก็จะต้องบอกอย่างนั้นเท่านั้น เปอร์เซ็นต์อย่างนั้นเปอร์เซ็นต์ เมื่อรวมกันเข้ารอบวงกลมจะได้หนึ่งร้อยพอดี ถ้าไม่ใช้ไพกราฟ มีแต่อ่านหนังสือรายงานหรือบัญชีรายงานจะมองไม่เห็นว่าสัดส่วนไหนมากกว่าสัดส่วนไหนเป็นจำนวนเท่าไร ถ้าจะรู้ได้ก็ต้องอ่านกลับไปกลับมาหลายเที่ยว ถ้าถอดรายงานออกมาเป็นไพกราฟพอเห็นวงกลมก็บวกรวมกันได้เป็นสัดส่วนๆ ยิ่งระบายสีให้ตัดกันด้วยแล้ว มองปราดเดียวก็รู้ได้ทันที ตัวอย่างไพกราฟอีกอันหนึ่งมีประโยชน์สำหรับบันทึกกิจการประจำวันตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง โดยแบ่งงานต่างๆ ไว้ด้วยเส้นรัศมีของวงกลม คือเด็กคนหนึ่งกลับจากโรงเรียนเวลา ๑๕.๐๐ น. ช่วยมารดากำงานแล้วรับประทานอาหารเย็น ๑๗.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๗.๐๐ น. แล้วเข้านอนเวลา ๒๑.๐๐ น. ไพกราฟแผ่นนี้จะแสดงให้เด็กเห็นว่าเขามีเวลาว่างนอนบ้างเพื่อเตือนให้เขาใช้เวลาว่างเหล่านั้นให้เป็นประโยชน์

(๔) กราฟเชิงภาพ Pictorial Graphs เป็นกราฟที่มีรูปภาพทำให้สังเกตเห็น รูป
 หนึ่ง ๆ อาจสมมุติแทนปริมาณ จำนวนพัน-หมื่น-แสน-หรือล้านก็ได้ และสิ่งที่ไม่ใช่รูป
 ก็อาจสมมุติเป็นรูปดอกจันทน์แทนได้ ดอกจันทน์ดอกหนึ่งแทนปริมาณ จำนวนพัน-หมื่น-แสน
 ล้าน และแบ่งครึ่งดอกหรือเศษหนึ่งส่วนสี่ของดอกก็แทนปริมาณน้อยลงไปตามลำดับ

สินค้าขาเข้าของสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ หน่วยหนึ่งคิดเป็นราคาหนึ่งล้านดอลลาร์

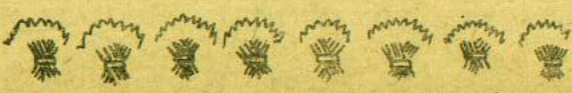
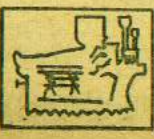
ข้าวสาลีหน่วยละหนึ่งล้านต้น

→ ทำด้วยแรงสัตว์

→ ทำด้วยเครื่องจักรที่ใช้น้ำมัน

→ ทำด้วยเครื่องจักร
ที่ใช้น้ำมัน

การใช้รูปภาพนั้นสามารถจะใช้หุ่นจำลองก็ควร ใช้หุ่นจำลองแทนรูปภาพ ของบาง อย่างอาจใช้ของจริงได้ก็ควร ใช้ของจริง จะทำให้กราฟเชิงภาพกลายเป็นกราฟเชิงหุ่น หรือ กลายเป็นกราฟเชิงของจริง ซึ่งทำให้เหมาะสมแก่การที่จะนำไปประกอบป้ายนิเทศหรือประกอบ นิทรรศการมากยิ่งขึ้น ตามทฤษฎีประสพการณ์สืบชั้นรูปกรวยของเดด

ข. แผนภูมิ Charts เป็นคำเรียกรวมกันอยู่เดิมๆ แม้ในภาษาไทยก็มีข้างเขียน ต่อมาเรียกทับศัพท์ว่า "ชาร์ท" ภาษาฝรั่งเศสก็เรียกว่า "ชาร์ท" Chartes คำนี้แต่โบราณ หมายความว่าแผนที่เดินเรือซึ่งมีเครื่องหมายแสดงให้รู้ว่าตรงไหนมีหินโสโครก ตรงไหนมี กระโจนไฟ ตรงไหนน้ำตื้น ตรงไหนน้ำลึก เกาะแก่งที่เรือจะต้องแล่นผ่าน มีปรากฏอยู่ใน "ชาร์ท" นั้นทั้งสิ้น

ปัจจุบันคำว่า "ชาร์ท" หรือ "แผนภูมิ" หมายความว่าแผ่น (แผ่นกระดาษหรือแผ่น ใสหรือไม้) ที่ค่อนข้างใหญ่ซึ่งสามารถรวมจุดสนใจของคนหมู่หนึ่ง ทำให้เขาเหล่านั้นสนใจ ลงมือทำข้อเท็จจริงและความคิดความเห็นของผู้แสดงแผนภูมิต้นนั้นได้โดยง่าย เฉพาะอย่างยิ่ง แผนภูมิจะต้องเน้นข้อเท็จจริง แนวความคิด และความสัมพันธ์ เพื่อการเปรียบเทียบ (comparisons) จำนวนเทียบเคียง (Relative Amounts) พัฒนาการ (Developments) พิธีการ (Processes) การแยกหมวดแยกหมู่ (Classification) และองค์การหรือองค์ภาพ (Organization)

อนึ่ง องค์ภาพของแผนภูมินั้นประกอบด้วยวัสดุเชิงกราฟ (Graphic Material) อย่าง ใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างผสมกันก็ได้ เขามาจัดแต่งทำให้ดูง่าย เรียกความสนใจให้มากขึ้น

แผนภูมิแบบต่าง ๆ มีดังนี้ คือ

- (๑) แผนภูมิแยกหมวดแยกหมู่ Classification Charts
- (๒) แผนภูมิแสดงเผ่าพงศ์วงศ์วาน Geneology Charts
- (๓) แผนภูมิแสดงองค์ภาพ Organization Charts
- (๔) แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ Relationship Charts
- (๕) แผนภูมิตารางรายการต่าง ๆ Tabulation Charts
- (๖) แผนภูมิแสดงลำดับเวลาวันเดือนปีก่อนหลัง Chronology Charts

แผนภูมิที่ควรนำมาใช้ในการจัดขายนิตะหรือจัดนิทรรศการนั้นควรใช้แบบดังต่อไปนี้

(๑) แผนภูมิแสดงเผ่าพงศ์วงศ์วาน Genealogy charts ซึ่งมีรูปร่างเหมือนต้นไม้ จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า แผนภูมิพฤกษ Tree charts ซึ่งเริ่มต้นด้วยลำต้นแล้วแตกกิ่งก้านสาขารออกไปจนถึงใบและดอก ตัวอย่างเช่นแผนภูมิ "ศึกษาพฤกษ" ซึ่งเป็นแผนภูมิการศึกษาของชาติไทย ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ในสมัยที่เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แผนภูมินี้น่าจะยกเอามาเป็นตัวอย่างอีกอันหนึ่งอยู่ในตำราเรื่องวัสดุทัศนวัสดุ (Audio-Visual Materials) ของวิททิชกับชุลเลอร์ (Wittich and Tchuller) แผนภูมิผลิตภัณฑ์จากถ่านหิน แยกสาขารออกไปเป็นเครื่องใช้ในขังหลายร้อยอย่าง เครื่องใช้ในงานอุตสาหกรรมหลายร้อยอย่างเครื่องใช้ในสงครามอีกมากมาย เครื่องยาและอาหารอีกอย่างละหลายร้อยหลายพันชนิด แต่ละตัวเป็นผลิตภัณฑ์ที่สืบเนื่องมาจากถ่านหินทั้งสิ้น

(๒) แผนภูมิแสดงองค์การ Organizational Charts ซึ่งแสดงถึงส่วนประกอบต่างๆ ขององค์การหรือตำแหน่งงานแต่ละแห่ง เนื่องจากเป็นแผนภูมิที่แสดงส่วนสัมพันธ์ต่อกัน จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "โฟลว์ชาร์ท Flow Charts" ตัวอย่างเช่น แผนภูมิแสดงองค์การบริหารส่วนภูมิภาคของประเทศไทยแบ่งออกเป็นจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน แผนภูมิการจัดตำแหน่งงานแต่ละแห่งมีผู้อำนวยกา หักหน้ากอง หัวหน้าแผนก ประจำแผนกและเสมียนพนักงาน เป็นต้น

(๓) แผนภูมิตารางรายการต่างๆ Tabular chart ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ ความผันแปร พัฒนาการแต่ละชั้น แต่ละระยะเวลา ถ้าจะเขียนเป็นเรื่องราวบรรยายก็ทำได้ เขียนซ้ำๆ กันหลาย ๆ หน้า เปิดองเวลาอ่านแต่เปิดองหน้ากระดาษ จึงได้ศึกษาย่อยดีตามอธิบายซึ่งส่วนมากคงได้เคยเห็นและเคยทำกันมาบ้างแล้ว

สถิติโลก

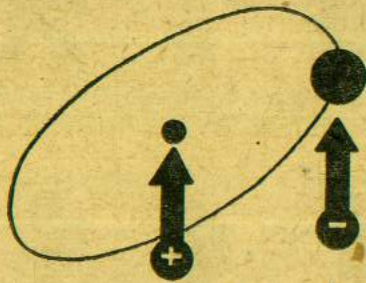
ทั่วโลก ค.ศ. 1951	แอฟริกา	อเมริกา เหนือ	อเมริกา ใต้	เอเชีย	ยุโรป	โอเชียเนีย
 2,351,113,000	 193,359,000	 210,908,000	 105,295,000	 1,247,731,000	 581,642,000	 12,188,000
 218,764,700	 1,920,650	 58,155,750	 7,302,500	 27,423,400	 119,776,000	 4,186,000
 160,686,211	 927,266	 87,197,534	 5,698,600	 10,412,643	 54,202,111	 2,248,057
 44,375,200	 877,650	 15,107,000	 3,519,000	 4,146,000	 19,036,000	 1,689,000

ตัวอย่างแผนภูมิ (CHARTS)

หลักเกณฑ์ความเหมาะสมในการใช้แผนภูมิประกอบบายนิเทศ และนิทรรศการ
 อันดับแรกจะต้องพิจารณาถึงความยากง่าย ผู้อ่านอ่านเข้าใจเรื่องราวได้ดีเพียงไร อันดับรองๆ
 ลงมาจะต้องพิจารณาถึงการรวบรวมข้อมูลได้สมบูรณ์เพียงไร สะดุดตาสะดุดใจผู้ได้พบได้เห็น
 เพียงไร ตามหลักเกณฑ์ข้อที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ค. แผนผัง Diagrams เป็นการขีดเขียนอย่างง่าย ๆ แบบหนึ่ง A simplified
 Drawing Designed to show ด้ร่างขึ้นเป็นรูปภาพจำลองจากของจริง โดยใช้มาตราด้อยย่อให้
 เล็กลง หรือใหญ่ขึ้น หรือเท่าของจริง แสดงส่วนสัมพันธ์ในเบื้องต้น ประกอบด้วยเส้นและ

เครื่องหมายต่าง ๆ ถ้าจะเปรียบเทียบความละเอียดระหว่างแผนภูมิกับแผนผังแล้วจะเห็นได้ว่า แผนผังมีความละเอียดละเอียดน้อยกว่าแผนภูมิ อีกประการหนึ่งแผนภูมินั้นประกอบขึ้นโดยใช้วัสดุเชิงกราฟ Graphic Materials หลากอย่างผสมกัน ส่วนแผนผังนั้นเป็นวัสดุเชิงกราฟอย่างหนึ่งแต่คำพังดัดของมันเองซึ่งเป็นการขีดเขียนอย่างย่อ ๆ เอาแต่ส่วนสำคัญ ๆ เท่านั้นมาปะติดปะต่อกันพอให้เห็นเป็นรูปเป็นร่างขึ้นได้เท่านั้น ถ้าว่าถึงประโยชน์ในการใช้ประกอบป้ายนิเทศแล้ว แผนผังมีประโยชน์น้อยกว่าแผนภูมิ แต่ทำง่ายกว่าแผนภูมิ นี่เป็นแผนผัง

แผนผังอะตอมของไฮโดรเจน

หนึ่งซึ่งเหมาะสมที่จะเอามาประกอบป้ายนิเทศ แต่บางคนจะเห็นว่าไม่เหมาะสมเพราะดัดเข้าได้ยาก เพราะฉะนั้นผู้จัดทำป้ายนิเทศก็ควรจะบ่งชี้หรืออย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งกำหนดผู้อ่านได้อ่านเรื่องศิลปในการจัดทำป้ายนิเทศนี้มาแต่ต้นตลอดมาทุก ๆ ตอน คงจะตอบปัญหาอันนี้ได้ เมื่อมองแล้วจะว่าเป็นแผนผังที่ง่ายก็ง่าย จะว่าเป็นแผนผังที่ยากก็ยาก

การที่เราจะใช้แผนผัง Diagrams ให้ได้ประโยชน์ร้อยเปอร์เซ็นต์ในการจัดทำนิเทศก็ดีหรือในการจัดนิทรรศการก็ดี ย่อมเป็นการยากที่จะทำได้ เพราะผู้ชมป้ายนิเทศและผู้ชมนิทรรศการก็ดี มีความรู้รากฐานไม่เท่ากัน ผู้ที่จะสามารถอ่านแผนผังเข้าใจได้คนนั้นจำเป็นต้องได้เคยเห็นของจริงมาก่อน

ในตำราของมอดตัน เอลด์ มัลต์เคอ Morton S. Malter ว่าด้วยความสามารถของเด็กในการอ่านแผนผังได้กล่าวไว้ว่า "แผนผังมีประโยชน์เฉพาะเพื่อสรุป และทบทวนเท่านั้นไม่ควรนำแผนผังไปใช้ในตอนอวรัมภบท เริ่มเรื่อง" ฉะนั้น ก่อนที่ผู้ชมป้ายนิเทศหรือนิทรรศการจะดูแผนผัง ควรจะได้ชมของจริง หรือหุ่นจำลอง หรือรูปภาพ หรือภาพยนตร์ ภาพเคลื่อนไหวไปด้วยพร้อม ๆ กันหรือได้ดูมาก่อนแล้ว เช่นนี้จะได้ประโยชน์มาก

ในการสร้างแผนภูมิที่ดี แผนผังที่ดี ควรจะให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วย การสร้าง
ไม่จำเป็นจะต้องให้ด้วยงามเท่าใดนัก คำแนะนำ ๘ ข้อต่อไปนี้เป็นผู้เขียนได้แปลจากตำราได้
ที่ค้นคว้าของวิททิชกับชูลเลอร์ Wittich and Schuller ซึ่งอาจมีบางข้อไม่เหมาะสมกับสภาพของ
เมืองไทย

(๑) รวบรวมแบบของแผนภูมิ หรือแผนผังนั้นจนดูก่อนอย่างคร่าว ๆ บนกระดาษขนาด
กว้าง ๘ นิ้วครึ่งยาว ๑๑ นิ้ว หรือจะเล็กกว่าสักหน่อยก็ได้

(๒) พยายามเขียนให้ง่ายที่สุด แสดงความคิดความเห็นแต่เพียงอย่างเดียว หรือ
แสดงข้อเปรียบเทียบแต่เพียงข้อเดียว ไม่ต้องให้ละเอียดละเอียดประณีตมาก ความเพียบพร้อม
ด้วยคุณสมบัติ Effectiveness จะเสียไป ผู้ดูจะเกิดความประทับใจหันเหไปในทางสวยงามมาก
กว่าความมุ่งหมายที่จะให้เข้าใจในเรื่องราวที่ต้องการ

- (๓) สร้างแผนภูมิหรือแผนผังให้ใหญ่มาก ๆ พอที่จะมองเห็นได้แต่ไกล
- (๔) ใช้สีประกอบให้สะดุดตา และควรมีช่องว่างมาก ๆ อย่าให้แออัดยัดเยียด
- (๕) ถ้าพื้นรูปดีอ่อน ต้องใช้ตัวอักษรดีแก่ ถ้าพื้นรูปดีแก่ (เข้ม) ต้องใช้อักษร

ดีอ่อน
(๖) ให้ดีตามความเป็นจริง ไม่บิดตา อย่าทำให้เกินความจริง จะขาดความ

เดือมิได้
(๗) ช่องไฟสำคัญมาก เว้นระยะห่าง ๆ ดีกว่า รวมทงระยะขอบทงด้ด้านด้วย

(๘) เมื่อร่างได้กระดาษร่างซึ่งมีขนาดกว้าง ๘ นิ้วครึ่งยาว ๑๑ นิ้วเรียบร้อยแล้วจึง
ขยายส่วนให้ใหญ่ขึ้นด้วยเครื่องขยายภาพที่เรียกว่า "โอปอกโปรเจกเตอร์ Opaque projector"
(เครื่องขยายภาพชนิดนี้หายากในเมืองไทย แต่ถ้าจะทำจริงก็คงจะทำได้ จะขอเอาได้อธิบายใน
บทที่ ๕ ซึ่งว่าด้วยการคัดลอกภาพ)

๓. แผนที่ Maps ทุกคนคงรู้จักแผนที่ จะไม่กล่าวถึงแผนที่ที่เขียนอย่างคร่าว ๆ
ซึ่งใช้ประโยชน์ได้ดีเหมือนกัน ตามความหมายหมายถึงการใช้มาตราส่วนย่อพื้นแผ่นดินที่ใหญ่
ให้เล็กลงตามส่วนจนพอเหมาะกับแผ่นกระดาษ มีอาณาเขตติดต่อกัน และมีเครื่องหมายในแผนที่
ที่บอกให้รู้ถึงสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่บนพื้นแผ่นดิน

การทำแผนที่ย่อส่วนพื้นแผ่นดินใหญ่ๆ เช่นแผนที่โลก แผนที่ทวีป แผนที่ประเทศต่าง ๆ วิธีทำแผนที่ชนิดนี้เรียกว่า "แผนที่โปรเจกชัน Map Projection"

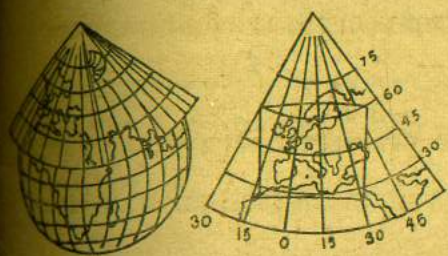
เพื่อให้รูปร่างในแผนที่แต่ละระยะมาตราส่วนถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง แบ่งวิธีทำแผนที่เหล่านี้ออกเป็น ๕ วิธีด้วยกัน คือ

- (๑) วิธีวัดระยะด้วยรูปกรวย Conical Projections
- (๒) วิธี วัดระยะ การ กำหนด จุดศูนย์กลาง ตรงศีรษะ แล้วแผ่ออก เป็น รูป ดั้งเหลียม Zenithal Projections
- (๓) วิธีวัดระยะด้วยรูปทรงกระบอกแล้วกางแผ่ออก Cylindrical Projections เป็นวิธีของเมอเกเตอร์ Mercator's Projection
- (๔) วิธีวัดระยะเป็นรูปกลมตามความเป็นจริง เจ้าของวิธีวัดแบบขมหลายคน คือ Aitoff's Projection, Mollweide's Homolographic Projections, Goode's Interrupted Projection, Bonne's Projection, บางตำราเรียกวิธีวัดระยะแบบนี้ว่า "คอนเวนชันแนล เน็ทส์ Conventional nets"

(๕) วิธีวัดระยะเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ แต่ปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยเอาจุดขั้วโลกเหนือกับจุดขั้วโลกใต้เป็นจุดศูนย์กลางตรงศีรษะ Modified zenithal projections ได้แก่แผนที่ขั้วโลกเหนือและแผนที่ขั้วโลกใต้ที่เราใช้กันอยู่ปัจจุบันนี้ ตั้งแต่เดิมนั้นเป็นวงกลมซ้อน ๆ กัน เส้นแวงเป็นเส้นตรงแผ่ออกไปเหมือนใยแมงมุม เรียกกันอีกอย่างหนึ่งว่า "โพลาร์แมปโปรเจกชัน"

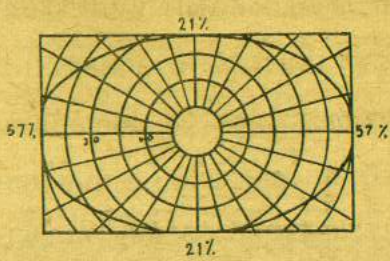
Polar-Map Projection

การคัดเลือกแผนที่ที่จะเอามาประกอบป้ายนิเทศ หรือเอาประกอบการจัดนิทรรศการนั้นควรเลือกเอาแต่แผนที่สมัยใหม่ซึ่งมีมาตราส่วนและรูปร่างใกล้เคียงกับความเป็นจริง บรรณารักษ์ควรศึกษาและหาอ่านหรือหาคุณภาพนิตการศึกษารื่องหนึ่งชื่อ "อากาศยานเปลี่ยนแปลงแผนที่โลก The Airplane Changes The World Map"

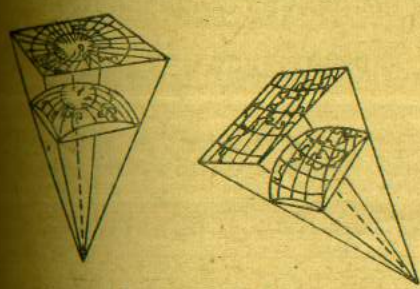

วัดระยะแบบรูปกรวย
CONICAL PROJECTIONS

วัดระยะแบบแผนจากขั้วโลกเหนือและใต้

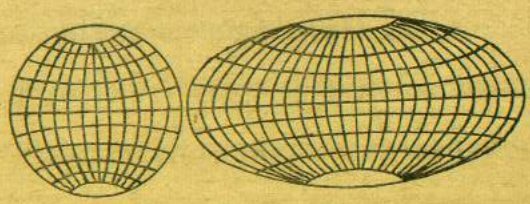

POLAR - MAP PROJECTIONS.

วัดระยะแบบขั้วโลก
ZENITHAL PROJECTIONS

วัดระยะแบบรูปกลมและรูปรี

CONVENTIONAL NETS PROJECTIONS

วัดระยะแบบรูปทรงกระบอก
เพื่อเกาเตอ

CYLINDRICAL PROJECTIONS

จ. โลกโลก Globes เป็นหุ่นจำลองของโลกที่เราอาศัยอยู่ เป็นวัสดุสามมิติ Three Dimensional Materials และเป็นแผนที่ที่มามีมาตรวัดส่วนประกอบด้วยรูปร่างใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด เป็นวัสดุที่ดีสำหรับประกอบป้ายนิเทศและจัดนิทรรศการที่เหมาะสมยิ่งกว่าแผนที่เป็นแผ่นๆ ผู้เขียนเคยเข้าไปอยู่ในโลกโลกกับเพื่อน ๆ หลายสิบคน ทั้งนเพื่อเข้าไปเรียนวิชานิติศาสตร์รอบๆ โลกโลกด้านในเป็นแผนที่โลกที่มีระยะและมาตราส่วนถูกต้องตามความเป็นจริงที่แท้คือห้องเรียนวิชานิติศาสตร์สมัยใหม่นั้นเอง

ส่วนที่ไม่เหมาะสมในการใช้โลกโลกประกอบป้ายนิเทศมีอยู่อย่างเดียวคือ โลกโลกเป็นหุ่นรูปกลมๆ หากที่วางบนแผ่นป้ายนิเทศได้ยาก นอกจากจะทำการเป็นแท่นตั้ง โลกโลกโลกใหญ่ๆ ทำด้วยหินชนวนต้องมีแท่นตั้งเป็นพิเศษ ประกอบป้ายนิเทศแล้วปล่อยให้ผู้ชมจับต้องหมุนไปหมุนมาได้ ตัวอย่างการจัดป้ายนิเทศเรื่องเส้นรุ้งเส้นแวง เรื่องกลางดึกกลางคืน เรื่องเทียบเวลา เรื่องโลกหมุนได้อย่างไร ฯลฯ

อย่างไรก็ดีโลกโลก Globes และแผนที่ Maps ต้องตั้งเป็นทัศนวัสดุ Visual materials ที่ห้องสมุดทุกแห่งจำเป็นต้องมีจะขาดเสียมิได้ เพราะเป็นวัสดุที่ใช้แทนพื้นที่ส่วนต่างๆ ของพื้นโลก ซึ่งมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๕๑,๓๓๓,๐๐๐ ตารางไมล์ ห้องสมุดบางแห่งยังมีโลกโลกและแผนที่ชนิดที่แสดงความสูงต่ำของพื้นโลกและความตื้นลึกของมหาสมุทร ซึ่งเรียกโลกโลกและแผนที่ชนิดนี้เป็นภาษาอังกฤษว่า "รีลียฟโกลบ Relief Globes รีลียฟแมพ Relief Maps" โลกโลกและแผนที่ชนิดนี้ราคาแพงเพราะมีพื้นที่สูงๆ ต่ำๆ บางทีก็เป็นฝีมือของนักเรียนชั้นสูงๆ ช่วยกันทำ ระบายสีได้อย่างสวยงาม โดยอ่านตำราภูมิศาสตร์ถ่ายภาพเสียก่อนให้รู้ว่าตรงไหนสูงมากน้อยเท่าไรแล้วเอาปูนพลาสเตอร์มาพอกลงบนโลกโลกและแผนที่ธรรมดาให้สูงๆ ต่ำๆ ตามที่ตำราบอกไว้ โลกโลกแบบนี้มีคุณสมบัติเพียบพร้อมอยู่ ๔ ประการคือ

- (๑) Area พื้นที่ถูกต้อง
- (๒) Shape รูปร่างถูกต้อง
- (๓) Direction ทิศทางถูกต้อง
- (๔) Distance ระยะทางถูกต้อง

โลกโลกธรรมดาที่ใช้กันอยู่ทั่วไปแบ่งออกตามความยากง่ายมี ๔ ชนิด คือ

(๑) SIMPLIFIED POLITICAL GLOBES เป็นชนิดที่แบ่งอาณาเขตประเทศต่างๆ ได้อย่างง่าย ๆ มีแต่ชื่อเมืองหลวงและเมืองสำคัญบ้างเล็กน้อย

(๒) SLATED GLOBES เป็นชนิดที่มีลักษณะคล้าย ๆ กระดานชนวนใช้ชอล์กเขียนสิ่งที่ต้องการเพิ่มเติมลงไปอีกได้ และลบที่ไม่ต้องการออกได้

(๓) POLITICAL-PHYSICAL GLOBES เป็นชนิดที่ค่อนข้างละเอียดแบ่งอาณาเขตประเทศมีเมืองหลวงเมืองสำคัญและยังมีภูเขา แม่น้ำ ทะเล ที่ราบสูง ที่ราบต่ำ ตลอดจนเกาะแก่งช่องแคบ และบอกความลึกตื้นของมหาสมุทร ฯลฯ

(๔) AIR-AGE GLOBES เป็นชนิดที่แสดงทิศทาง ระยะทาง การคมนาคมทางอากาศ

ขนาดของลูกโลกที่นิยมใช้กันทั่วไป เดินผ่านศูนย์กลางไม่ควรน้อยกว่า ๓๖ นิ้ว ลูกโลกที่ใช้ชอล์กเขียนเพิ่มเติมได้ควรมีขนาดตั้งแต่ขนาด ๒๐ นิ้วขึ้นไป เราสามารถอ่านแผนที่บนลูกโลกได้สะดวกเท่ากับอ่านแผนที่บนแผ่นผนัง

ลูกโลกและแผนที่เป็นเครื่องช่วยให้มนุษย์เรียนรู้ชีวิตและความเป็นอยู่ของตนได้ดีกว่า การอ่านเรื่องราวจากตำราหับตำราที่มั่วแต่ตัวหนังสือ เหตุนี้เราจึงนับถือว่าลูกโลกและแผนที่เป็นทัศนวัสดุ Visual Materials เป็นวัสดุเชิงกราฟ Graphic Materials และเป็นวัสดุประกอบป้ายนิเทศและนิทรรศการที่จำเป็น แต่อย่างไรก็ดีการใช้ลูกโลกและแผนที่ให้เหมาะสมแก่โอกาสและเวลาเป็นปัจจัยสำคัญซึ่งที่จะต้องพิจารณา The right thing to the right people at the right time

ผู้ชมป้ายนิเทศ และนิทรรศการ ที่มีลูกโลก หรือมีแผนที่ประกอบ ควรจะมี พื้น ความรู้ และประสบการณ์ ในการอ่านเครื่องหมายต่างๆ ในแผนที่และมาตรวจดูนามาบ้างพอสมควร และถ้าจะให้ดียิ่งขึ้น เมื่อจะต้องการให้ผู้ชมป้ายนิเทศหรือนิทรรศการเข้าใจเรื่องราวของส่วนหนึ่ง ส่วนใดของโลกเท่าที่ปรากฏอยู่ในแผนที่ที่นำมาประกอบ ผู้เขียนเรื่องนั้นเห็นว่าควรจัดให้ผู้ชมทั้งหลายได้อ่านตำราแลดูชมภาพยนตร์ ภาพถ่าย ภาพเขียน และจัดทัศนาวาร่วมไปด้วย จะทำให้ผู้ชมเพิ่มพูนประสบการณ์รากฐาน Concrete Experience ขึ้นได้อย่างสมบูรณ์

บทนี้เป็นบทสุดท้ายของเรื่องทัศนวัสดุ Visual Materials ที่ควรนำเอามาประกอบป้ายนิเทศและจัดนิทรรศการ ในบทต่อไปจะกล่าวถึงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดและคัดลอก และกฤตภาค โดยละเอียด

ART OF ARRANGING BULLITIN BOARDS AND EXHIBITS.

PART II. MATERIALS FOR BULLETIN BOARDS AND EXHIBITS

CHAPTER IV. GRAPHS; CHARTS, DIAGRAMS, MAPS AND GLOBES.

BY THOM KHARNPEJ M.A.

Materials discussed in this chapter are called "GRAPHIC MATERIALS." Wittich and Tchuller said in their AUDIO VISUAL MATERIALS, THEIR NATURE AND USE.....the graphic materials are as follows:

1. CHARTS.
2. DIAGRAMS.
3. GRAPHS.
4. POSTERS.
5. CARTOONS.
6. COMICS.

Maps and globes are sometimes included in lists of graphic materials.

We can use any type of these graphic materials for bulletin boards and exhibits that is most appropriate to our purpose, and we can use it so simple and clear that its meaning fairly stick out.

There are many types of the graphic materials that can be useful to us, we classify them according to their purposes, as (1) the graphic materials to explain relationships, (2) the graphic materials to compare quantities, and (3) the graphic materials to show the structure.

GENERAL CONSIDERATION IN SELECTING GRAPHIC MATERIALS FOR BULLETIN BOARDS AND EXHIBITS.

The graphic material is only the visual symbol, we shall find certain other considerations helpful in making our final selection, Because the problems of presentation

normally depend heavily on visualizations of facts or ideas already somewhat familiar to the observers. We shall consider here the essential factor of choosing materials that suit the problem.

The simpler kinds of symbolic drawing are more suited to display. The factor of accuracy should be carefully considered in making a final selection of the graphic materials.

SUGGESTIONS FOR USE OF GRAPHIC MATERIALS.

There are four important suggestions to remember in order to make the best use of all these kinds of graphic materials in arranging bulletin boards and exhibits:

1. SIMPLICITY.
2. VISIBILITY.
3. COLOR.
4. ACCURACY.

A. GRAPHS.

Graphs may be defined as visual representations of numerical data. Graphs reveal important relationships in the data-relationships such as trends and variations from normal. It is well to remember that the major purpose of graphing is to present comparative, quantitative information quickly and simply. When a graph is intricate and difficult to read, it loses its chief advantage. Graphic concepts that are complex are more effectively presented, as a rule, in a series of simpler graphs than in one intricate composite. If a composite graph is desirable for some reason, it should be preceded by a supporting graphs.

TYPES AND ADVANTAGES OF GRAPHS.

There are many kinds of graphs. Among those most commonly use are the line graphs, bar graphs, circle or "pie" graphs, and the pictorial graphs. Each type has certain advantages.

LINE GRAPHS.

The line graph is the most accurate of all graphs. It is therefore particularly useful in plotting trends or relationships between two series of data. A line graph should be used when there are a considerable number of data to be plotted or when the data are continuous.

Variations of the line graph include the silhouette, the high-low, the band, and the shaded line graph. Pictorial illustrations and cartoons are occasionally used on line graphs to increase their interest and readability. A shaded line graph has greater attention-getting power than a solid line graph because it provides more contrast.

BAR GRAPHS.

Bar graphs are simplest of all graphs to read and are likewise easy to construct. Each of the several groups of data to be. The length of the bars expresses the amount or percentage of the data; all the bars are of the same width. The bar graph is employed to best advantage when the number of values to be compared is small—usually no more than five or six. Occasionally a considerable number of bars are used but in such instances additional elements such as color or pictorial representations are needed to make the graph more readable and interesting.

CIRCLE OR PIE GRAPHS.

The circle or pie graph is a circle, the sectors of which are used to represent component parts of a whole. Such information as the sources of the school dollar, the distribution of expenditures of a municipality, or the proportional derivation of the world's petroleum supply typically represented on pie graphs.

PICTORIAL GRAPHS.

This type of graph, now used widely in magazines and newspapers, is as simple to read as a bar graph and it has the added advantage of using realistic figures to convey meaning.

PRINCIPLES OF PICTORIAL GRAPHING.

Pictorial statistics may be used on any type of graph. Their use involves no special technique beyond that required for the basic graph form itself.

Good pictorial graphing follows the principles of effective nonpictorial graphing but has some unique principles of its own. The principle of simplicity, for example, applies to all graphs.

Another principle applicable to all graphs is that comparisons or relationships must be shown.

A third principle of good graph construction is that approximations rather than precise amounts should be shown.

The principles of simplicity, comparisons, and approximation apply to all types of graphs. In addition there are two principles which apply particularly to pictorial graphs. (1) The pictorial symbols should be self-explanatory. (2) Quantities are usually indicated by the number of symbols rather than by their size.

B. CHARTS.

Charts may be defined as combinations of graphic materials and pictorial media designed for the orderly and logical visualizing of relationships between key facts or ideas. The particular role of the chart is always to show relationships such as comparisons, relative amounts, developments, processes, classification, and organization.

TYPES OF CHARTS.

There are many types of charts; among them are classification charts, genealogy charts, flow charts, relationship charts, tabulation charts, and chronology charts. The charts most commonly used in arranging bulletin boards and exhibits are genealogy or tree charts, flow charts, and chronology or tabular charts.

TREE CHART

As its name suggests, the tree chart is developed from a base composed of several "roots" which lead into a single trunk. The branches, in turn, represent developments and relationships. A good example is a genealogy chart in which one or two individuals are the roots from which a family "tree" grows. This type of chart is useful in showing developments resulting from a combinations of major factors. For example, a tree chart is suitable for showing the many by-products obtainable from coal———200,000 products now come from coal, and branches are for the home products, industry, war, health, and food.

FLOW CHART.

The organization of a unit of government, the development of a manufacturing process, or the steps whereby a bill becomes a law can be shown to advantage in a flow or organization chart. This chart is well suited to showing functional relationships and is used widely in industry and government for that purpose.

TABULAR CHART.

Sequence relationships such as those in a historical time line or a time-table can be shown on a tabular chart. One of the unique values of the tabular chart is its

ability to show time relationships. Variations of this form of chart include tables of information such as arguments for and against a bond issue, nations participating in the United Nations, etc.

C. DIAGRAMS.

A diagram is a simplified drawing designed to show interrelationships primarily by means of lines and symbols. Even more than the chart, a good diagram is highly simplified; only the most essential elements are shown. It is likely to be more difficult to read than a chart because it may be only a line, a bare outline of a real object, or a cross-sectional sketch of an object like a cylinder.

While charts are highly condensed visual summaries of facts and ideas, diagrams are even more condensed and rely heavily on symbolic means of representing ideas. In order to be effective, both must concentrate on key ideas and dispense with unessential details. Understanding information or ideas presented in diagrammatic form usually requires a background of first-hand experience.

Morton S. Malter's studies support the principle that diagrams and similar materials of an abstract character require careful foundation work before they can be used efficiently with a class of pupils. It follows that diagrammatic materials usually lend themselves better to summary and review than to introductory use in a lesson.

First of all, it means that before using a diagram other appropriate audio-visual materials should be used with it to make it more understandable. Such materials as pictures, slides, filmstrips, field-trip, and motion-picture films all have its basic function the clarification of significant concepts.

Very good charts and diagrams can also be made by pupils. Simple and effective charts and diagrams can be prepared easily and without great artistic skill.

The following suggestions are available for making charts and diagrams.

1. Lay out a plan for the chart on a sheet of paper eight by eleven inches or smaller.

2. Keep it simple. Remember that a good one presents one idea or comparison. When it becomes intricate or complicated, it loses effectiveness. It should convey an impression at a glance.

3. Make it large enough to be seen easily.

4. Make it attractive. Use contrast, color, and plenty of space.

5. Achieve contrast by using dark letters and figures on a light background or light letters on a dark background.

6. Use color when suitable. Even though color pleases the eye, don't overdo it. Keep the colors harmonious.

7. Remember that space is highly important. Leave plenty of space. Keep the margins generous.

8. When the plan is complete, sketch it lightly in pencil and complete it. An opaque projector is valuable in transferring the small sketch to a large surface.

D. MAPS.

Maps are highly abstract. They have different scales and are flat representations of earth or sections of it by means of lines, colors, and symbols which bear little resemblance to the actual appearance of the earth's surface as a child sees it. They are a language all their own and, like any language, they must be learned.

MAP PROJECTIONS.

1. CONICAL PROJECTIONS.

2. ZENITHAL PROJECTIONS.
3. CYLINDRICAL PROJECTIONS OR MERCATOR'S PROJECTIONS
4. AITOFF'S PROJECTIONS. It is similar to the more common MOLLWEIDE'S PROJECTIONS.
5. MODIFIED ZENITHAL PROJECTIONS OR POLAR-MAP PROJECTION. "The Airplane Changes The World Map" is a little of an educational film.

E. GLOBES.

Globes are spherical models of the earth. Globes represent a more correct concept of the surface of the earth because the earth is a sphere.

No flat map, however, can avoid distortion in two or more of the following properties : area, shape, direction, and distance. It is important, therefore, to be able to determine readily what characteristics a given flat map does or does not possess. This can be done with relative ease by comparing the map grid with the globe grid.

Appropriate globes for bulletin boards and exhibits purposes include (1) simplified political, (2) slated globes, (3) political-physical globes, and (4) air-age globes. Several sizes and mounting are available. While no ordinary globe can be read from a distance of more than a few feet, there are significant instructional advantages in using 16 inches globes rather than smaller ones. Slate globes should be 20 inches or more in diameter. Simplicity, visibility, and color considerations apply to globes as well as to flat maps.

Have the pupils make maps and globes of their own. This is excellent for developing both map-reading ability and the power to interpret the data on maps and globes. Relief maps and globes are constructed by the teacher and pupils.

Globes and maps are vitally important for understanding the world in which we live, but they are not ends in themselves. Like other visual and auditory materials, globes and maps are most effective when used in combination with pictures, text and reference books, slides, motion-picture films, field trips, and such other media and activities as will help people understand what is being taught.

การทำบุญกุศลวิธีหนึ่ง
ในญี่ปุ่นก็มีการเรียกกันว่า 'ป๊า' เหมือนกัน
แต่เป็น 'ป๊า' ผู้ประกอบคุณงามความดี

'PAPA' SHIMADA AIDS 7 STUDENTS

ชิมาดะ คือนามของ 'ป๊า' ผู้นั้น เขาเป็นชายสูงอายุ มีอาชีพเป็นพ่อค้าไม้ ผู้ซึ่งได้รับความสุขในชีวิตทุก ๆ เดือน ด้วยการบริจาคเงินส่วนตัวเป็นจำนวนเงินเดือนละ ๓๐,๐๐๐ เยน เพื่อช่วยเหลือเด็กนักเรียนผู้ขัดสน ๗ คน ให้ได้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนชั้นสูง และมหาวิทยาลัยต่อไป

แปดปีมาแล้ว เมื่อมีอายุครบ ๖๐ ปี บริบูรณ์ ฮิโรชิชิ ชิมาดะ ผู้มั่งคั่ง แต่ทว่าใจดี ได้ตัดสินใจที่จะกระทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

ไม่มีเงื่อนไขใด ๆ เป็นการผูกมัดที่จะให้นักศึกษา หรือนักเรียนผู้ได้รับทุนการศึกษาของชิมาดะต้องคืนเงิน หรือว่าชดใช้เงิน ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

จาก ข่าวสารญี่ปุ่น

ชาวบ้านชาวเมืองพร้อมที่จะร่วมมือ

พรรณศรี วิชากรกุล*

ชื่อเรื่องนี้อาจจะแปลก สำหรับท่านผู้อ่าน แต่เป็นความจริง ที่สุดเท่าที่ข้าพเจ้าได้ประสบ มาด้วยตนเอง การที่จะพิสูจน์ว่าคำกล่าวนั้น เป็นความจริง เห็นจะต้องยกตัวอย่างเรื่องชมรมห้องสมุด จังหวัดภูเก็ตและผลงานของชมรม นี้เป็นอุทธาหารณ์

ในระหว่างวันที่ ๑๒ ถึง ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕.๕ ศึกษาพิเศษที่ฝ่ายห้องสมุดและฝ่ายศิลป ของหน่วยศึกษานิสิตศึกษานิสิตศึกษานิสิตศึกษา อัน มีอาจารย์รัญจวน อินทรกำแหง อาจารย์ ศักดิ์ บึงตระกุล อาจารย์นิติยา จุฑามาศย์ และอาจารย์พนัส สุวรรณบุญย์ พร้อมด้วย นายแพทย์ดำรง เพชรพลาย ผู้แทนของสมาคม ห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้เดินทางไปให้การอบรมครูบรรณารักษ์ในภาคศึกษา ๔ ณ จังหวัดภูเก็ต ในระหว่างการอบรมวิทยากรได้ ำนาจถึงการจัดตั้งชมรมห้องสมุด ข้าพเจ้าใน ฐานะศึกษานิสิตภาคศึกษา ๔ และเจ้าหน้าที่

ห้องสมุดศูนย์พัฒนาการศึกษาภาคศึกษา ๔ มีความสนใจในกิจการนี้เป็นอย่างมาก แต่จุด เริ่มในการจัดตั้งเริ่มที่รานอาหาร ก่อนที่คณะ อาจารย์จะออกเดินทางไปสู่สนามบิน ภูเก็ตเพื่อ เดินทางกลับกรุงเทพฯ อาจารย์รัญจวน อินทรกำแหง แนะนำให้ข้าพเจ้าสนับสนุนครู บรรณารักษ์ ให้ร่วมมือกันจัดตั้งชมรมห้อง สมุดขึ้น ข้าพเจ้าได้ซักถามถึงกิจการต่าง ๆ และวิธีการดำเนินงานของชมรมตลอดจนความ ช่วยเหลือที่สมาคมห้องสมุด ใ้กับชมรมห้อง สมุดต่าง ๆ จากต่าง ๆ และบรรณารักษ์ห้อง สมุดประชาชน จนในที่สุด ในวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕.๕ ผู้สนใจในกิจการห้องสมุด ๑๒ คน ได้ ประชุมตกลงกันจัดตั้งชมรมห้องสมุด จังหวัด ภูเก็ตขึ้น คณะผู้ดำเนินการได้จัดร่างระเบียบ การของชมรม ในการเลือกคณะกรรมการ ดำเนินงานของชมรม ข้าพเจ้าได้รับเลือกเป็น ประธานของชมรม ที่ประชุมได้ปรึกษากันถึง งานและวิธีปฏิบัติงานของชมรม ชมรมนเริ่ม

* ศึกษานิสิตภาค กวมวิสามนศึกษา

จากการที่ไม่มีอะไรเลย ไม่มีเงิน ไม่มีอุปกรณ์ แต่เราก็มีความตั้งใจอันแน่วแน่ในการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ ที่ได้วางไว้ที่ประชุมเห็นว่า การปฏิบัติงานให้ได้รับความสำเร็จจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่จึงได้นำเรื่อง^๕ไปเรียนปรึกษาผู้ใหญ่ ในจังหวัดภูเก็ต เพื่อขอความคิดเห็นและเพื่อเรียนเชิญท่านเหล่านั้น เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ ของ ชมรม คณะกรรมการ ฯ ต่างก็ไม่มั่นใจว่าท่านผู้ใหญ่ จะให้ความร่วมมือหรือไม่ แต่ด้วยคำของผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต ให้กำลังใจ แก่ คณะกรรมการ ฯ เป็นอย่างยิ่ง ท่านกล่าวว่า ท่านยินดีให้ความสนับสนุน จังหวัดจะเจริญได้ต้องมี การปรับปรุงให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ แต่ก็มักจะขาดผู้ริเริ่มและผู้จัดทำ เมื่อคณะผู้ดำเนินการของชมรม ริเริ่ม ดำเนินการ ปรับปรุง ห้องสมุด ท่านก็เต็มใจสนับสนุน ท่านได้เขียนใบสมัคร เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของชมรมทันที นับว่าเป็นนิมิตอันดีของชมรม เพราะงานในชั้นเริ่มต้นเป็นไปด้วยดี จากนั้นคณะกรรมการ ฯ ได้เรียนเชิญผู้ใหญ่อื่น ๆ อันมี ปลัดจังหวัดในฐานะนายกเทศมนตรีเมืองภูเก็ต ผู้ตรวจการศึกษาศึกษาภาคศึกษาศึกษาธิการจังหวัดภูเก็ต นายอำเภอเมืองภูเก็ต ตลอดจนพ่อค้าคหบดี ผู้เป็นที่นับถือของประชาชนอีกหลายท่าน ให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ และเป็นที่ปรึกษาของ

ชมรม ทุกท่านต่างรับคำเชิญและยินดีให้ความสนับสนุน ให้กำลังใจทำให้ชมรมมีขวัญกำลังใจ กำลังใจที่จะ ปฏิบัติงานเพราะท่านผู้ใหญ่ ให้ความร่วมมือ แต่ขวัญของเรา^๕ยังไม่เต็ม ที่ ทั้งนี้เพราะเหตุว่าวัตถุประสงค์ในการตั้งชมรมห้องสมุดขึ้น อยู่เพื่อการให้บริการห้องสมุด การปรับปรุงห้องสมุด การส่งเสริมการอ่าน ฯลฯ เรายังไม่ทราบแน่ชัดว่าผู้รับบริการของเราจะยินดีสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับท่านผู้ใหญ่หรือไม่ แต่ด้วยความตั้งใจดีของสมาชิก ทุกคนจึงคิดจะดำเนินงานจนเต็มความสามารถ ที่ประชุมได้กำหนดให้มกกรรมการต่าง ๆ ของชมรมทุกเดือนๆครั้ง เพื่อประชาชนทั่วไป ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ จะได้มีส่วนร่วมรับบริการที่ชมรมห้องสมุดจัดตั้ง

ในเดือนกุมภาพันธ์ ชมรมได้จัดให้มีการฉายภาพยนตร์ที่บริเวณสนามหน้าห้องสมุดประชาชน โดยมีได้เก็บค่าผ่านประตู ในการฉายภาพยนตร์ครั้งนี้ แผนกศึกษาธิการจังหวัดภูเก็ต ให้ความร่วมมือโดยให้ยืมภาพยนตร์ต่างๆ และจอภาพยนตร์ ศูนย์พัฒนาการศึกษาภาคศึกษาให้ยืมเครื่องฉายภาพยนตร์ เทศบาลเมืองภูเก็ต ช่วยในการโฆษณา กิจกรรมของชมรมได้ ประชาชนทราบโดยทั่วกันในการฉายภาพยนตร์ ได้ใช้เวลาประมาณ ๕ ชั่วโมงเศษ กิจกรรมครั้งแรกของชมรม^๕ ช่วยให้ กำลังใจแก่ชมรม

เป็นอย่างมาก เพราะปรากฏว่าประชาชนเป็นจำนวนมากเข้าชมภาพยนตร์และฟังคำบรรยายที่สมาชิกของชมรมจัดขึ้น

ในระหว่างวันที่ ๓๘ ถึง ๓๐ มกราคม ๒๕๐๖ ข้าพเจ้าได้รับเชิญจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ให้เป็นผู้แทนของชมรมห้องสมุดจังหวัดภูเก็ต เพื่อไปดูการจัดงานวันห้องสมุดที่จังหวัดลำปาง นอกจากนั้นยังมีผู้แทนของชมรมห้องสมุดจังหวัดอื่น ๆ อีกหลายจังหวัดผู้แทนต่าง ๆ พร้อมด้วยคณะกรรมการชมรมห้องสมุดลำปางและผู้แทนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของชมรม ผู้แทนของชมรมห้องสมุด ต่างชื่นชมในการปฏิบัติงานอย่างแข็งขันของชมรมห้องสมุดลำปาง ที่ว่า "เคาะแล้วจะเปิด ขอแล้วจะได้" นำความในการที่จะจัดงานด้านนี้มาสู่ข้าพเจ้า เมื่อกลับถึงจังหวัดภูเก็ต ข้าพเจ้าได้เล่าผลงานที่ได้พบเห็นที่จังหวัดลำปางให้ผู้ร่วมงานทราบ และเขาก็เริ่มคิดที่จะ "เคาะ" เพื่อ "ขอ" ความร่วมมือของประชาชน เพื่อประโยชน์แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไปในจังหวัด แต่การ "ขอ" นั้น เขาก็คิดที่จะ "ให้" สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนพร้อมไปด้วย ข้าพเจ้าก็อยู่หลายสัปดาห์จะจัดกิจกรรมอะไร ในที่สุดก็คิดว่าควรจัดการ "โต้วาที" เพราะไม่มี

การ "โต้วาที" ที่จัดขึ้นในจังหวัดภูเก็ตมาเป็นเวลานานแล้ว ข้าพเจ้าได้เสนอกิจกรรมนี้ต่อที่ประชุม ปรากฏว่ายากออกประการหนึ่งก็คือ การตงยุติและการเลือกผู้โต้วาทีว่า "เป็นพ่อค้าดีกว่ารับราชการ" แต่ก็เกรงว่ายุติกันจะรุนแรงเกินไป ที่ประชุมจึงเสนอยุติใหม่ว่า "ฟังวิทยุดีกว่าอ่านหนังสือ" ส่วนผู้โต้วาทีนั้นก็จะเรียนเชิญบุคคล ต่างอาชีพเป็นผู้โต้วาทีทั้งฝ่ายเสนอและฝ่ายค้าน กิจกรรมโต้วาทีนี้เป็นกิจกรรมของเดือนมีนาคม ในการดำเนินงานครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้เห็นอย่างชัดเจนถึงความร่วมมือร่วมใจของคนทุก ๆ ฝ่ายในจังหวัด นับตั้งแต่ข้าราชการ พ่อค้านักธุรกิจ ครูและนักเรียนตลอดจนนักดนตรี ในการจัดการโต้วาที ครั้งนี้เรามีวัตถุประสงค์ที่จะหาเงินให้แก่อัยง์สมุดโรงเรียน ในอำเภอเมืองภูเก็ต อำเภอถลางและอำเภอกระทุ้ง ห้องสมุดประชาชน และเพื่อหาเงินให้ชมรมห้องสมุดจังหวัดภูเก็ตใช้จ่ายในการจัดกิจกรรม และดำเนินงานต่อไป คณะกรรมการฯ ได้เรียนเชิญ ผู้ว่าราชการจังหวัด และ ภรรยา ไปเป็นประธานในการโต้วาที ได้ติดต่อขอให้เทศบาลเมืองภูเก็ตช่วยในเรื่องรถโฆษณา ขอให้โรงพยาบาลต่าง ๆ ช่วยในการโฆษณา คำขวัญกับคำเชิญชวนให้ประชาชนสนใจใน ห้องสมุด และ โฆษณาการ โต้วาที สำหรับสถานที่

ได้อาที่ขอใช้ โรงภาพยนตร์เรื่งจิตต์ ของคนตรี
 ภูเก็ตราตรีให้บรรเลงเพลงในวันนั้น ขอพาหนะ
 จากสถานที่ต่าง ๆ เพื่อใช้ในอ้งงาน ขอ
 เครื่องดื่มและน้ำแข็งเพื่อใช้ในการ เลยงรบรรอง
 โรงพิมพ์ ช่วยพิมพ์บัตรเชิญให้โดย มิได้คิดเงิน
 ค่าพิมพ์ ชมรมได้รับความร่วมมือจากหน่วย
 ราชการ องค์กร และร้านค้า ตลอดจน
 ประชาชนเป็นอย่างดี ผู้ได้อาที่กัรบเชิญด้วย
 ความเต็มใจ เพราะทุกท่านทราบ ถึงวัตถุประสงค์
 ประสงค์ ของชมรมในการ จัดการได้อาที่ ครึ่ง
 ในวัน ได้อาที่ได้มีผู้เข้าฟังประมาณ ๓๐๐-๔๐๐
 คน และได้มีผู้บริจาคเงินเพื่อให้ชมรมดำเนิน
 การ ตามวัตถุประสงค์ถึง ๗๐๗๕ บาท (เจ็ดพัน
 เจ็ดสิบบห้าบาท) และได้แบ่งเงินจำนวนนี้ออก
 เป็นห้าส่วน ๆ ละ ๑๔๑๕ บาทให้แก่อำเภอยาน
 พงษ์ ๕ ขณะนี้ชมรมกำลัง ดำเนินการจัดซื้อ
 หนังสือที่เหมาะสมให้กับห้องสมุดโรงเรียนใน
 ๓ อำเภอและห้องสมุดประชาชนอยู่ ในการ
 จัดงานครั้งนี้ คณะกรรมการ วิชาตั้งปลดามปลดม
 ใจใน ความร่วมมือ ร่วมใจ อันดี ของ ชาวบ้าน
 ชาวเมือง และสิ่งทีชมรมภูมิใจยิ่งอีกประการ
 หนึ่งก็คือ การได้อาที่ครั้งนี้ได้รับการกล่าวขวัญ
 ถึงเป็นอย่างมากเกือบทุกแห่ง ไม่ว่าจะในร้าน
 อาหาร สถานที่ราชการ หรือคามบ้านเรือน.

ในระหว่างที่โรงเรียนปิดภาคเรียน เดือน
 เมษายน ชมรมห้องสมุดจังหวัดภูเก็ตได้จัดให้

มีกิจกรรมสำหรับเด็ก เป็นกิจกรรม เล่นกีฬา
 ขั้บร้องและพ็อนรำ มีเด็กไปร่วมกิจกรรม
 ๑๒ คน การจัดกิจกรรมครั้งนี้ผู้ปกครองได้
 ความร่วมมือด้วยการจัดขนม ผลไม้ และ
 เครื่องดื่มสำหรับเด็ก ๆ ห้างร้านให้ยืมเครื่อง
 รูปสัตว์ชนิดต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบ ในกิจกรรม
 ขณะงานของชมรมยังคงดำเนินอยู่ และ
 จะ ดำเนินไปได้ด้วยดีตราบเท่าที่ท่านผู้ใหญ่ ใน
 จังหวัดให้ความสนับสนุน ชาวบ้านชาวเรือน
 ให้ความร่วมมือ และผู้รับบริการทั้งเด็กและ
 ผู้ใหญ่ยังคงอดหนุนต้อนรับบริการของชมรม

การพัฒนาห้องสมุด เป็นงานสำคัญ
 ประการหนึ่ง ที่ช่วย ในการ พัฒนา ความรู้ ของ
 ประชาชน ปราชญ์หลายท่านยกย่องว่า "ห้อง
 สมุด คือ มหาวิทยาลัย ที่เปิด อยู่ เสมอ สำหรับ
 ประชาชน" คนที่เข้าไปใช้ห้องสมุดจะได้รับ
 ทั้งความรู้และความบันเทิง ดังนั้นห้องสมุดจึง
 เป็นสถานที่ควรจะได้ รับการปรับปรุง อยู่เสมอ
 ฉะนั้น ชมรม ห้องสมุด บดกด้วย ความ ร่วมมือ
 ของประชาชนในจังหวัดจะ สามารถช่วยพัฒนา
 งานในด้านนี้ได้เป็นอย่างดี ข้าพเจ้าจึงขอเชิญ
 ขอนบรรณารักษ์และผู้สนใจในกิจการห้องสมุด
 ทุกท่านได้ไปรดร่วมมือร่วมใจกันจัดตั้ง ชมรม
 ห้องสมุด ขึ้น ใน จังหวัดของ ท่าน ช่วยกัน
 ปรับปรุง กิจกาา และบริการ ของห้องสมุดให้
 ขึ้น ชาวบ้านชาวเมืองนพพร้อมที่จะร่วมมือ

ฉบับสมบูรณ์ ท่านในการสร้าง ความเจริญรุ่งเรือง
ให้กับจังหวัดของท่านอยู่ตลอดเวลา ขอท่าน
อยู่ตลอดเวลา ขอท่านจงได้โปรดริเริ่มงาน
จงได้ โปรด ริเริ่ม งาน และ ดำ เนิน การ อย่าง
เริ่มแรก เพื่อผลประโยชน์ของชุมชนโดย

แท้จริง แล้วท่านจะได้รับ ความภาคภูมิใจจาก
ผลงานที่ท่านได้จัดทำขึ้น สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้า
ข้าพเจ้าใคร ขออย่า ประโยค เดิมอีก ครงหนึ่งว่า
“ชาวบ้านชาวเมืองพร้อมที่จะร่วมมือ” กับ
ท่านอยู่เสมอ ขอท่านได้ โปรดริเริ่มและปฏิบัติ
งานอันเป็นประโยชน์นั้นเถิด

เวลาปัจจุบันเป็นเวลาสำหรับผู้ไม่คิดทั้งหลาย

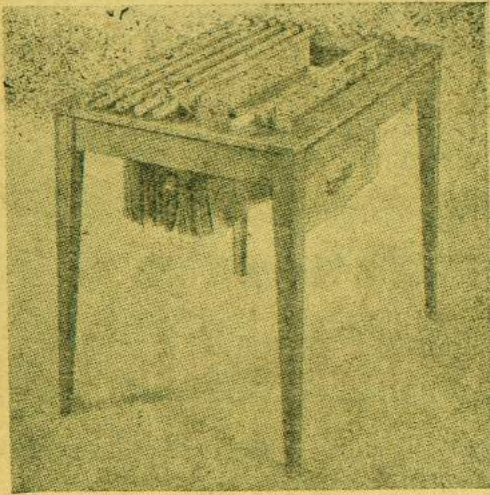
อย่าคิดว่า ท่านหนุ่ม หรือแก่เกินไปในการทำงานชั้นสำคัญ โทมัส เจฟเฟอร์สัน ร่าง
ประกาศเอกราช เมื่ออายุ ๓๓ ปี เบนจามิน แฟรงคลิน เขียน Poor Richard's Almanac เมื่อ
๒๖ ชาลส์ ดิคเก้นส์ ทำ Pickwick Papers เมื่อ ๒๔ และพอ ๒๕ ก็เขียน โอลิเวอร์ทวิสต์ ฯลฯ

แต่ อิมมานูเอล คันท์ เขียนงานชั้นเยี่ยมเกี่ยวกับปรัชญา เมื่ออายุ ๗๔ ปี เวอร์ดี ผลิต
Falstaff เมื่ออายุ ๘๐ และเขียน Ave Maria เมื่อ ๘๕ โกเต้ สว่าง เฟาสต์ สำเร็จเมื่อ อายุ
๘๐ ปี ฯลฯ

จาก รัตเตอร์ส ไคเจสท์

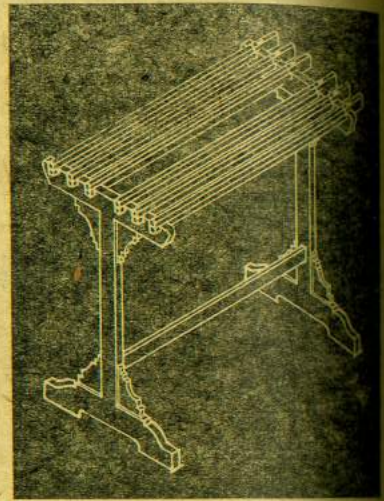
กรกฎาคม ๑๙๖๓

โต๊ะวางหนังสือพิมพ์

แบบนอก

ราคา ๕๕๐ บาท

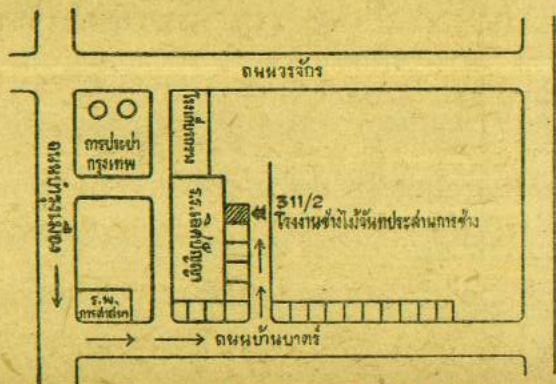
แบบโรงงานประดิษฐ์ตนเอง

ราคา ๓๐๐ บาท

ทั้งสองรายการ เป็นราคารวมทั้งค่าตีบท่อ—ค่าส่งถึงมือท่านจนเป็นที่เรียบร้อย และขอเรียนเพิ่มเติมว่า เฉพาะไม้หนังสือพิมพ์นั้น ทำปราคาตีเรียบร้อยและหนังสือพิมพ์ให้อยู่ได้ด้วยวิธีล็อกด้วยกลอนตามแบบของนอก ซึ่งเป็นวิธีที่หายากและกินแรงงานมาก ทำได้แบบ—ได้มาตรฐาน—กระทัดรัดเหมาะที่จะจัดหรือวางไว้ ณ มุมใดมุมหนึ่งของห้อง และจะทำให้ห้องสมุดของท่านเป็นระเบียบ ดูสวยงามสะอาดตายิ่งขึ้น

โรงงานช่างไม้ จันทประสาธนาการช่าง

๓๑๑/๒ ถนนบ้านบาตร พระนคร

ประภา ให้อรจก...

นางสาวศรีทอง สี่หาพงศ์

บรรณารักษ์สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นางสาวศรีทอง สี่หาพงศ์ เกิดเมื่อ ๓๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๘ เริ่มเข้าเรียนหนังสือเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ที่โรงเรียนประชาบาลตำบลเกษม (บ้านทึ) อ. ขุขันธ์ (ตระการพืชผล ปัจจุบัน) จ. อุบลราชธานี จบชั้นประถมปีที่ ๕ พ.ศ. ๒๔๗๗

และหยุดพักการเรียนไป ๓ ปี พ.ศ. ๒๔๘๐ เริ่มเรียนต่อชั้นมัธยมปีที่ ๓ ที่โรงเรียนขุขันธ์วิทยาดัย และได้ข้ามชั้นในปีนั้น ดังนั้น พ.ศ. ๒๔๘๓ จึงได้มาเข้าเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๓ ที่โรงเรียนสตรีประจำจังหวัดอุบลฯ (ร.ร. นารีอนุกุล) จบชั้นมัธยมปีที่ ๖ ในพ.ศ. ๒๔๘๕ และได้มาเรียนต่อประโยคครูประถมที่โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย (วิทยาลัยครูสวนสุนันทา) จบ ป.ป. ปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ออกไปเป็นครู ๒ ปี ปี ๒๔๙๐ ได้กลับเข้ามาเรียนฝึกหัดครูมัธยมหลังกระทรวงศึกษา ดำเนินไป บ.ม. ปี พ.ศ. ๒๔๙๒ และได้เริ่มเรียนวิชาอักษรศาสตร์ที่จุฬาฯ ในปีพ.ศ. ๒๔๙๔ และได้รับปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิตในปีพ.ศ. ๒๔๙๖

ปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้รับทุน ไอ.ซี.เอ. ระหว่างมหาวิทยาลัยอินดีอานาและวิทยาลัยวิชา
การศึกษาประธานมิตร ไปศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยอินดีอานา ปี พ.ศ. ๒๕๐๐
เรียนสำเร็จได้รับปริญญา M.A. in Lib. กลับมาประเทศไทย และได้ออกไปประจำอยู่ที่วิทยาลัย
วิชาการศึกษาบางแสนตั้งแต่นั้น

เมื่อเข้ารับราชการ พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นครูตรีโรงเรียนฝึกหัดครูพระนคร และมีความ
สนใจจัดบริการห้องสมุดให้แก่นักเรียนตั้งแต่ไม่มีความรู้ทางวิชาบรรณารักษศาสตร์ ดังนั้นเมื่อ
มีอาจารย์ของมูลนิธิฟูลไบรท์มาเปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่จุฬาฯ จึงได้สมัครเข้าไปเรียน
ในตอนเย็นและสำเร็จหลักสูตรได้รับประกาศนียบัตรบรรณารักษศาสตร์ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘

ปัจจุบันเป็นอาจารย์เอกวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ทำหน้าที่บรรณารักษ
ของวิทยาลัยได้เปิดสอนวิชาห้องสมุด โรงเรียน อุปกรณ์การศึกษาสำหรับเด็ก และวิชาการศึกษา
โดยอาศัยห้องสมุดสมัยใหม่

เคยเขียนบทความทางวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นครั้งคราว ช่วยแปลหนังสือการ
จัดหมวดหมู่หนังสือของดิออดูมู ๘๐๐ ให้แก่สยามคอม

เป็นกรรมการของสยามคอมมาตั้งแต่ ๒๕๐๒ และได้ส่งเสริมการศึกษาคนคว่ำให้กึ่ง
ชวายเป็นชน โดยได้จัดทำชื่อนิตยสารไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๐๔ และจะทำต่อๆ ไป หนังสือ
นี้ หน่วยงานพิเศษกรมการฝึกหัดครู จัดพิมพ์ออกเผยแพร่

สนใจบริการห้องสมุดทั้งเทศและไทย

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๘/๘ ซอยสุทธิพร

ถนนประชาสงเคราะห์ สามเสนใน พระนคร

นางศศิวงศ์ บึงตระกูล กรรมการแผนกนิเทศห้องสมุด สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นางศศิวงศ์ บึงตระกูล เกิดวันที่ ๑๔ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ณ จังหวัดพระนคร บุตรี ร.อ. หลวงวิฑูรต์สถิตย์ (ทองอยู่ อมาตยกุล) และนางวิฑูรต์สถิตย์

การศึกษา จบชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนเบญจมราชาลัย เข้าเป็นนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษารุ่นที่ ๑ แผนกอักษร

ศาสตร์ ดำรงประโยคเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๔๘๒ เข้าศึกษาต่อในคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต พ.ศ. ๒๔๘๗

เริ่มรับราชการเป็นอาจารย์โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๘-๒๔๙๑ ไปช่วยราชการ โรงเรียนสตรีวัดมหาไถยพยุหะ จังหวัดเชียงใหม่เป็นเวลา ๑ ปี จึงย้ายกลับมาเป็นอาจารย์โรงเรียนศึกษานารี

พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้รับทุน ไอ ซี เอ ไปศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ณ Florida State University ในมลรัฐ Florida ได้รับปริญญา M.S. ในวิชา Library Science

เมื่อกลับจากสหรัฐอเมริกาแล้ว ได้รับแต่งตั้งให้เป็นศึกษานิเทศก์ฝ่ายห้องสมุด ประจำหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมวิธานศึกษา

นางศศิวงศ์ บึงตระกูล มีความสนใจในเรื่องห้องสมุดมาตั้งแต่เป็นอาจารย์โรงเรียนศึกษานารี และได้เคยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนนานาจนกระทั่งได้รับโอกาสไปศึกษาต่อ เมื่อกลับมาได้สมัครเป็นสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และเข้าร่วมในกิจกรรมของสมาคมเท่าที่โอกาสจะอำนวย ใน พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงได้รับเกียรติเป็นกรรมการของสมาคม และในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้รับเกียรติเป็นประธานแผนกนิเทศของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นางศศิวงศ์ บึงตระกูล ได้ทำการสมรสกับนายฉลอง บึงตระกูล เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๔ มีบุตรธิดา ๔ คน เป็นชาย ๒ หญิง ๒ ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๒๔๑ ถนนสุขุมวิทที่ ๕๐ พระโขนง

ประกาศเปลี่ยนแปลงราคาตู้ทรายการ

เนื่องจากเวลานี้ไม้สักมีราคาสูงกว่าเก่ามากมายหลายเท่าตัว ราคาตู้ทรายตามแคตตาล็อกของโรงงานเป็นราคาเก่าตั้งแต่ปี ๒๕๐๔ ซึ่งเมื่อเทียบกับปัจจุบันนี้แล้ว ไม้สักและอุปกรณ์อื่น ๆ มีราคาสูงกว่าเก่ามาก ตู้ทรายการที่ทำขึ้นรุ่นหลังนี้ ไม่สามารถจะขายในราคาเดิมได้ จึงจำต้องขอเปลี่ยนราคาใหม่ตามที่ได้เคยประกาศล่วงหน้ามากกว่าครึ่งปีแล้ว ดังต่อไปนี้

(๑)	ตู้ทรายการแบบ ๔-๖-๙	ลินชัก	เพิ่ม ๔๐%	ของราคาเก่า
(๒)	๑๒-๑๕-๒๐		๒๐%	..
(๓)	๓๐-๖๐		๑๐%	..
	ตู้-ชั้นวางหนังสือ	..	๓๐%	..

ราคาดังกล่าวนี้ รวมถึงค่าหีบห่อ ค่าจัดส่งถึงมือท่านจนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

อนึ่ง เกี่ยวกับการส่งเงินค่าสร้างครุภัณฑ์ต่างๆ เหล่านี้ นอกจากจะมีแจ้งในแคตตาล็อกหน้า ๖ ว่าด้วย การสั่งซื้อ แล้วท่านอาจสั่งซื้อได้โดยไม่ต้องส่งเงินไปก่อนก็ได้ แต่ต้องสั่งซื้อไปเป็นหนังสือราชการ ในนามของอาจารย์ ร.ร. หรือศึกษานิเทศก์อำเภอ-จังหวัด หรือประธานกรรมการท้องถิ่นสมาคมประชาชนแล้วแต่กรณี

โรงงานช่างไม้ จันทประดานการช่าง

๓๑๑/๒ ถนนบ้านบาตร

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๐๖

ชมรม มิตรบรรณารักษ์

ณ. เสกศิลป์

บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนสุพรรณบุรี ตีใจมากที่ได้ช่วยเด็กให้ได้ใช้เวลาดำรงให้เป็นประโยชน์จำนวนไม่น้อย บอกว่าไม่ใช่คบเด็กสร้างบ้านหรอกครับ แต่ว่าสร้างบ้านให้เด็ก
คุณประเทือง ยุคพันธ์ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนศรีวิชัย จังหวัดชุมพร
กระซิบมาว่า "ทำอะไรถึงจะได้ เอนไซโคตปีเดียว สำหรับห้องสมุดเล็ก ๆ ชุดหนอ" ผมจึง
ขอกระซิบต่อให้ท่านผู้ใจบุญได้ทราบด้วย

ผู้มิใช่คิดทางหัวเมืองบั้น เห็นจะไม่มีใครเกินหน้า คุณพัน ศรียา บรรณารักษ์
ห้องสมุดประชาชน จ.ว. ดังขลา ซึ่งเป็นผู้ที่ทางสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้คัดเลือกให้
ร่วมคณะเดินทางไปดูงานห้องสมุดในสหรัฐอเมริกา และอังกฤษ ถึง ๕ เดือนด้วยทุนของร็อกก
เฟลเดอร์มูลนิธิ

คุณโกศล เจริญทอง บรรณารักษ์วิทยาลัยเทคนิค ภาครใต้ บอกว่า อยากจะ
ชมรมอีก ถ้าเมื่อไรเป็นมาชมรมอีกแน่ อนึ่งอยากได้เอกสารหรือคำแนะนำการจัดห้องสมุด
ตามแบบคือ แล้วก็ถามหาว่า ถ้าทางสมาคมจะแบ่งหนังสือไปบำรุงห้องสมุดให้ได้บ้างก็จะ
เป็นพระคุณยิ่ง เพราะมีหนังสือน้อย ผมก็เลยขอเสนอท่าน เลขาธิการบริหารสมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย ได้โปรดเสนอคณะกรรมการสมาคมให้ด้วย

คุณสงวน รัชชธรรม บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนเทพพาคร วิทยาการ อ. รัชฎบุรี
จ. ปทุมธานี มีคติประจำตัวที่ดีคือ "พึ่งอำนาจความไม่ตีด้วยความดี และทำความดีไว้
เด็ก แม้คนอื่นไม่รู้ ตัวของเราเองย่อมรู้"

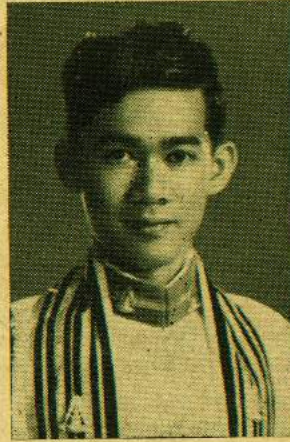
(หน้า เป็นหน้าชมรมของพวกเขา ส่งจดหมายไปถึงบรรณาธิการแล้วบรรณาธิการจะส่ง
ไปให้ผู้รับผิดชอบหน้าเองโปรดเล่าอะไร ๆ ไปสู้กันฟัง)

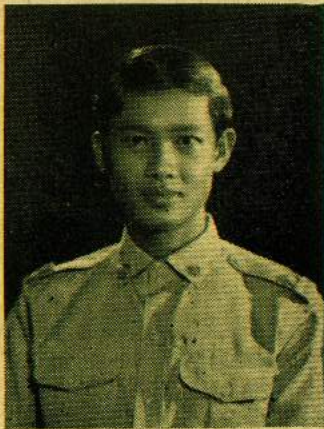
นายสงวน รัชชธรรม
 บรรณารักษ์
 ห้องสมุด โรงเรียนเทพพากร
 วิทย.การ อ. รัชฎบุรี
 จ. ปทุมธานี

นายภาค พิมพ์ลา
 บรรณารักษ์ห้องสมุด
 โรงเรียนทวีปทุม
 จ. มหาสารคาม

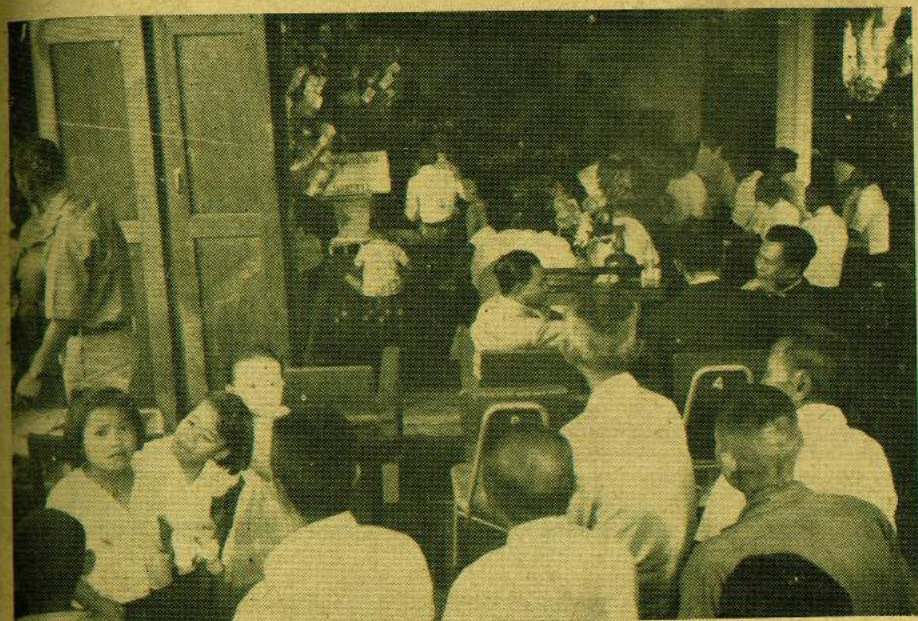
นายโกศล เจริญทอง อ.บ.พ.ม.
 บรรณารักษ์ห้องสมุด
 วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้
 อ. เมือง จ. สงขลา

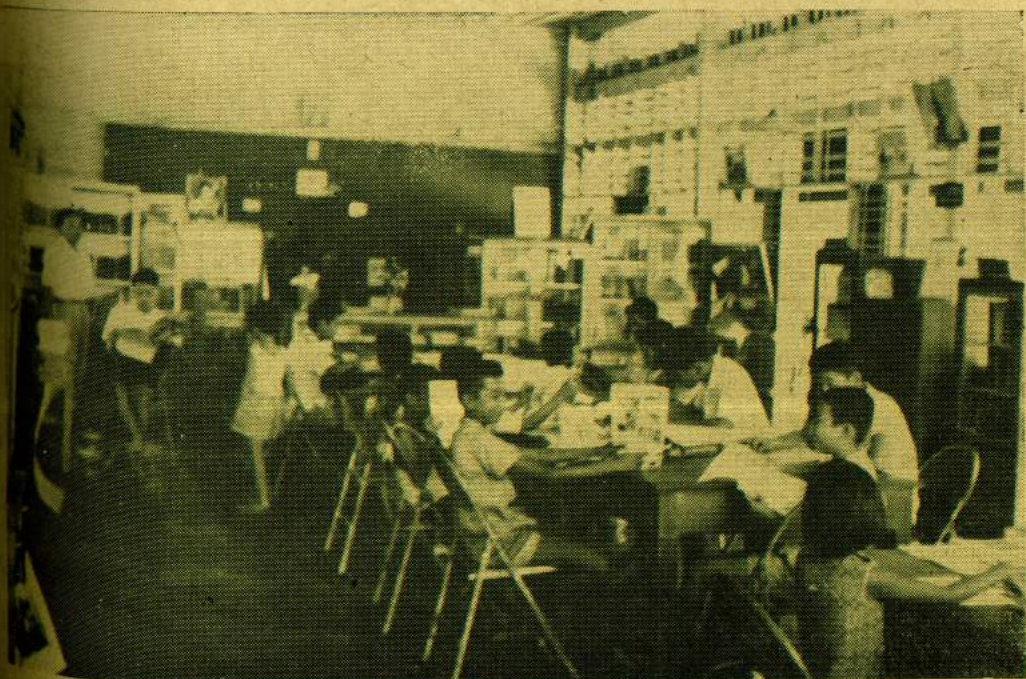
นายประเวศน์ สัจจนดำรงค์
 บรรณารักษ์ห้องสมุด
 โรงเรียนบางจาก (ภาคเหนือ
 อุปถัมภ์) ซอยสายทิพย์
 อ. พระโขนง จ.พระนคร

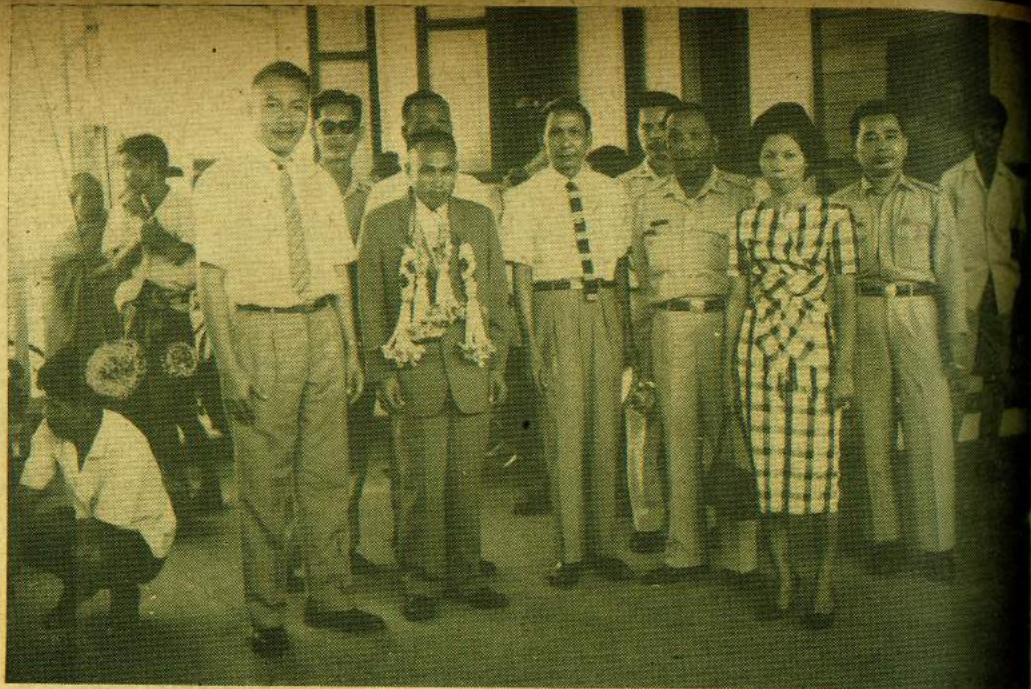
นายประเทือง สุวพันธ์
 บรรณารักษ์ห้องสมุด
 โรงเรียนศรีวิชัย
 จ. ชุมพร

ห้องสมุดประชาชนวัดลังกา ค. พ้าฮ่อม อ. เมือง จ. เชียงใหม่ จัดกิจกรรม
ฉลองแรงใจพัฒนาการท้องถิ่น และให้โรงเรียนยืมหนังสือ ขณะนี้ นายบัน พิสนเทศ
เป็นบรรณารักษ์ ยินดีรับหนังสือบริจาค

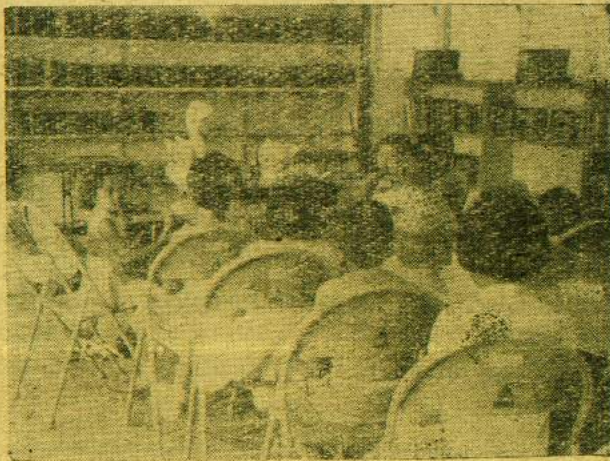

ห้องสมุดประชาชนสุพรรณบุรี จัดมุมสำหรับเด็ก ได้มีเด็กเข้าอ่านอุ้นหนาผาคลัง

คุณพัน ศรียา บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา (คนสวมพวงมาลัย) กำลังเดินทางจากหาดใหญ่ไปกรุงเทพฯ เพื่อสมทบไปปฏิบัติงานห้องสมุดในสหรัฐอเมริกา และ อังกฤษ ระยะเวลา ๕ เดือน (เมษายน—สิงหาคม ๒๕๐๖) ร่วมกับ นายสุข พงษ์สถิตย์ อุปนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย หัวหน้าคณะ และ นางสาวรสา วงศ์ยังอยู่ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนราชบพิธ โดยทุนมูลนิธิ ร็อกเก้เฟลเลอร์ นับว่าเป็นผู้มีโชคดี ในบรรดาบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนชั้น

The People Are Ready to Help

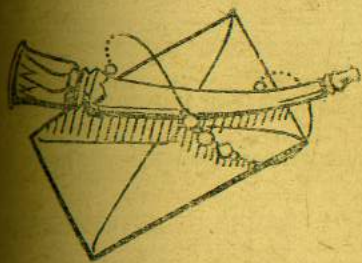
PARNSRI WICHAGONRAKUL

The statement that "the people are ready to help" to my own experience is true. The clear example of that is related to the Library Club of Phuket. The club was founded in December 1962, with the intention to help to improve various libraries of Phuket and also to extend library services to the public. The cooperations of the prominent and the changwad administrators of Phuket, especially that of the Governor, encouraged the club committee to work willingly. But the most encouragement the committee got was that of the people of Phuket. They joined in the activities arranged, donated their money in order to improve the status of the libraries and to get more books for them.

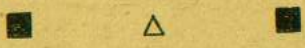
The Library Club of Phuket schedules its activity for the public once a month. In February, films were shown free. The March activity was a debate on "Listening to radios is better than reading books." Over 300 people attended the debate and a sum of 7075 baht was donated. People were so much interested in the topic of the debate that it was discussed everywhere. The activity, during school holidays in April, was provided especially for small children. About 12 children joined in the activity; they listened to tales, sang songs and practiced Thai dances.

The library Club of Phuket still continues with its good intention and the cooperative help of the people.

The Library club of Phuket is just only an example of people helping to improve their own Changwad. However, I am sure that people in every Changwad are the same—they are ready to help improve their Changwads, but they need some active leaders. Please don't delay in helping them with your good intention and willingness.

ใคร? อะไร? ที่ไหน?

สมาคมของเรา

ประชาชนแผนกหาทุนของสมาคมกำลังวิ่งเต้นหาทุนอย่างขมุกขมน งานชิ้นแรกก็คือ การจัดรายการโทรทัศน์พิเศษเรื่อง "มายาสาโดย" ทางโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๗ การจัดรายการครั้งนี้ สมาคมได้รับเงินสองหมื่นห้าพันบาทถ้วน ตามข้อตกลงของที่ประชุม ให้แบ่งเงินครึ่งหนึ่งจัดซื้อหนังสือสำหรับช่วยโรงเรียนที่ประสบภาวะภัย อีกครึ่งหนึ่งสำหรับดำเนินกิจการของสมาคม หลังจากจัดรายการเสร็จสิ้นไปแล้ว อาจารย์รัญจวน อินทรกำแหง ประชาชนแผนกหาทุน ได้จัดซื้อหนังสือเพื่อส่งมอบให้แก่กระทรวงศึกษาธิการเรียบร้อยแล้ว

วันที่ ๑๗ พฤษภาคม มีการประชุมคณะกรรมการบริหารของสมาคม ณ สำนักงานของสมาคม หัวข้อสำคัญในการประชุมครั้งนี้ ได้แก่ ผลของการอบรมชุด ป.กศ. ปรากฏว่ามีผู้เข้าอบรม ๑๕๗ คน สอบได้ ๑๕๑ คน ตก ๖ คน เรื่องที่ ๒ คือการประชุมสามัญประจำปี ที่ประชุมกำหนดหัวข้อใหญ่ของการประชุมคือ "ห้องสมุดกับการพัฒนาประเทศ" เรื่องที่ ๓ สมาคมจะจัดงานทอดกฐินพระราชทาน ณ วัดทรงธรรม พระประแดง เรื่องสุดท้าย ที่ประชุมจะทูลเชิญและเชิญท่านผู้ใหญ่เข้าเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์อีก ๕ ท่าน คือ พระพรองค์เชอกรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร หม่อมเจ้า ชัย ชวลิต เกษมสันต์ หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล นายอภัย จันทวิมล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วงการห้องสมุด

เป็นที่น่ายินดีที่ทราบว่า กิจกรรมของห้องสมุดศาลาวันเด็ก กำลังเป็นที่สนใจแก่นักเรียนและผู้ปกครองมากขึ้นทุกที หนังสือที่มีอยู่มากมายยังไม่เพียงพอกับความต้องการ และ

ที่ยังไม่สามารถบริการให้ยืมออกนอกสถานที่ แต่ถึงกระนั้นก็ตาม เด็กๆ ก็ไม่ได้ทอดทิ้งจะเข้าไปอ่านหนังสือเลย

สมาคมนักข่าว ได้ยอมรับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดห้องสมุดไว้เพื่อกันคว่ำ และรวบรวมเอกสารต่างๆ และเพื่อให้กิจการห้องสมุดได้ดำเนินไปโดยถูกต้อง จึงได้ส่งนักข่าวที่จะทำหน้าที่เป็นบรรณารักษ์ เข้าอบรมวิชาการจัดห้องสมุด ซึ่งสมาคมจัดขึ้นระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายนค.ศ. ๓ นาย

ห้องสมุดจังหวัดสุพรรณบุรี ได้ส่งรายงานของห้องสมุดปี ๒๕๐๕ ว่าได้พยายามจัดกิจการเพื่อชักจูงประชาชนให้เห็นความสำคัญของห้องสมุดทุกวิถีทาง ผลของความอุตสาหะปรากฏว่าได้รับเงินจากสภาจังหวัด และสโมสรข้าราชการ ปีละ ๔๐๐๐ บาท จากผู้บริจาค ๓๐๗๔ บาท จากสมาชิก ๑๕๓๓.๗๕ บาท รวมได้รับเงินอุดหนุนทั้งปี ๙๕๔๕.๗๕ บาท ทราบว่าชาวนคงจะช่วยให้เพื่อนบรรณารักษ์ได้มีแนวทาง ในอันที่จะปรับปรุงห้องสมุดของตนเองให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

คณะกรรมการมูลนิธิฟอร์ด ได้ส่งมติดอนมัติเงินจำนวน ๓ ล้านดอลลาร์อเมริกัน (ประมาณ ๖๐ ล้านบาท) เพื่อก่อสร้างและตกแต่งห้องสมุดเทศบาลแห่งใหม่ ในเมืองเคียร์บอร์น มลรัฐมิชิแกน ห้องสมุดแห่งใหม่นี้จะมีชื่อว่า "Henry Ford Memorial Library"

๑๖ มิถุนายน ค.ศ. ๓ นายประวิช ชุตินฺธูเดช นายอำเภอตลิ่งชัน ได้ไปทำพิธีเปิดตึกห้องสมุดประชาชน ณ วัดรัชฎาธิฐาน คลองบางพรหม ธนบุรี ห้องสมุดแห่งนี้ จัดสร้างขึ้นด้วยเงินประชาชน

วงการหนังสือ

สมาคมสตรีอเมริกัน ได้มอบหนังสือเรื่อง "ประวัติศาสตร์วิจารณ์ชาวโลก" จำนวน ๓๐๐ เล่ม ให้แก่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เพื่อแจกจ่ายให้แก่ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชนโดย Mrs. Herrin F. Culver นายกสตรีอเมริกัน ได้ทำพิธีมอบหนังสือจำนวน ๓๐๐ เล่ม ให้แก่ นางสาววิญจนา อินทรกำแหง นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ที่ห้องสมุดศาลาอเมริกัน เมื่อวันที่ ๓๑ มิถุนายน ๒๕๐๖ ซึ่งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ขอขอบคุณสมาคมสตรีอเมริกันแทนห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชนที่ได้รับแจกหนังสือนี้เป็นอย่างยิ่ง

อุปทูตอิสราเอล ผู้รักษากรแทนเอกอัครราชทูต ได้นำหนังสือของอิสราเอล ที่
เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม ความรู้ทั่วไป มอบให้แก่ ม.ต. ปิ่น มาลากุล
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๕ ในการรับมอบนี้ ได้มี
ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงศึกษาธิการ ได้มาเป็นเกียรติด้วยหลายท่าน

ในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๓ ที่เมืองแฟรงเฟิร์ต ประเทศเยอรมันนี้ จะจัดงานแสดง
หนังสือประจำปี ๑๙๖๓ ตามที่เคยจัดมาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๕๘ เป็นต้นมา ในการแสดงหนังสือ
ครั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย ๓ คน เดินทางไปร่วมด้วย ตามคำ
เชิญของคณะกรรมการจัดงานแสดงหนังสือแห่งเมืองแฟรงเฟิร์ต และผู้แทน ๓ คน นั้น ได้
ทราบว่าเป็น อาจารย์รัญจวน อินทรกำแหง นายกสุมาคม ห่องสมุดแห่ง

ประเทศไทย

วงการบรรณารักษ์

เดินทางไปต่างประเทศ

๑. นางสาวอุทัย ทุตริยะโพธิ ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการของสมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย บรรณารักษ์ห้องสมุดศิริราชพยาบาล เดินทางไปร่วมประชุมสมาคมบรรณา
รักษ์ห้องสมุดทางการแพทยชนที่นวยออร์ค และจะไปดูงานการจัดห้องสมุดสำหรับแพทยชน
Post-Graduate ด้วย งบประมาณ ๒ เดือน ได้ออกเดินทางโดยเครื่องบิน PAA วันที่
๘ มิถุนายน ค.ศ.

๒. นายจูน ประภาวิวัฒน์ ประธานแผนกเทคนิคสัมพันธ์ ของสมาคมฯ หัวหน้า
หน่วยศูนย์เอกสารการวิจัย สภาวิจัยแห่งชาติ ได้เดินทางไปประชุมที่ ย่องกง เกี่ยวกับศูนย์
บริการเอกสารและช่วยการค้นคว้า และจะเดินทางไปดูงานอย่างเดียวกันที่ ฟิดลิปปีนส์ด้วย
ได้เดินทางเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ค.ศ. โดยเครื่องบิน PAA

กลับจากต่างประเทศ

คุณสมจิตต์ พงษ์เวช สมาชิกผู้หนึ่งของสมาคมฯ กลับจากการศึกษาและดูงานที่
นิวซีแลนด์แล้ว ทราบว่ามาประจำที่โรงเรียนสอนกุลหาบวิทยาลัยตามเดิม

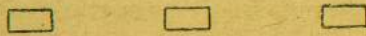
กิจกรรมของสมาคมฯ

รายการวิทยุประจำเดือน พฤษภาคม สยามคมได้เรียนเชิญ ศาสตราจารย์ น.ร.อ. สุ่มนชาติ สวัสดิ์ภักดิ์ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ อาจารย์จารุวรรณ ชาตโต แผนกคณะบรรณารักษศาสตร์ สันตนาทางวิทยุ ท.ท.ท. เรื่อง "ตำต้นส้มเต๋"

รายการวิทยุ ท.ท.ท. ประจำเดือน มิถุนายน เป็นรายการคุย เรื่องหนังสือ "เรื่องสั้นของ อ. อุดากร จัดโดย นางสาววิญจวน อินทรกำแหง"

รายการโทรทัศน์ ประจำเดือน มิถุนายน เรื่อง "ห้องสมุดกับท่าน-ห้องสมุดมหาวิทยาลัย" บทโทรทัศน์โดย นางสาววิลาวัณย์ วีรานุกัตติ ออกแสดงที่ไทยโทรทัศน์ ช่อง ๕ วันที่ ๓๐ มิถุนายน เวลา ๑๗.๐๐-๑๗.๓๐ น.

รายการเล่านิทาน นางสาวชนิษฐ์ แพทย์ศิริ เล่านิทานให้แก่โรงเรียนสอนคนตาบอด ในวันเสาร์ที่ ๑๕ มิถุนายน ศกนี้.

ผู้ใดห้ามความโกรธที่เกิดขึ้นไว้ เหมือนคนยี่ตรดศึกอันกำลังแล่นไว้ได้ เรา
เรียกคนผู้นั้นว่าเป็นนายสารถิแท้ คนอื่น ๆ เป็นแต่ผู้ถือเชือกสายจับเท่านั้น

ธรรมบท ข้อ ๒๒๒

จาก พุทธานุวัตร

ก.ม.

บรรณาธิการแถลง

๑. เราเริ่มมีชมรมมิตรบรรณาธิการในเดือนนี้เป็นเดิมแรก และมีทำเนียบบรรณาธิการ มีภาพกิจกรรมของห้องสมุดต่าง ๆ ประกอบเป็นแนวทางแล้ว ฉะนั้น ท่านบรรณาธิการที่ยังมิได้ส่ง รูปถ่ายตัวท่าน ชื่อของท่าน และชื่อห้องสมุดตลอดจนที่ตั้งห้องสมุดของท่าน โปรดรีบส่งไปยัง บรรณาธิการด่วน และหากมีรูปกิจกรรมของห้องสมุดอยู่แล้ว ก็ขอได้โปรดส่งไปให้ด้วย

๒. เรื่องที่ใครจะขอลงฉบับก็คือ อยากจะให้ร่วมกันทอดพระกฐิน ซึ่งสมาคม ห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้รับพระราชทานให้เป็นผู้ทอด ที่วัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ดังจดหมายของท่านนายกที่มถึงเพื่อนสมาชิก ปรากฏในวารสาร ห้องสมุด ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ มีนาคม-เมษายน ๒๕๐๖ หน้า ๒๕๒-๒๕๓ นั้นแล้ว โดยพร้อม เปรียงกัน โปรดทำบุญร่วมกัน และถ้าแดงออกซึ่งความสามัคคีแห่งหมู่คณะของพวกเรา

๓. ต้องการเรื่องสำหรับนำลงเล่มหน้า โปรดรีบเขียนส่งไปโดยเร็วเกิด

บรรณาธิการ

ประสงค์ใด จักให้สัมฤทธิ์ ต้องรุกประชิด ด้วยจิตประสงค์

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
(มีฉบับพิเศษฤดูร้อน และฤดูหนาวอีก ๒ ฉบับ)

อัตราค่าบอกรับและแจ้งความ

ค่าบอกรับ = ๑ ปี ๘ ฉบับ ๒๐ บาท (ค่าส่งเดี๋ยวจ) จำหน่ายปลีกฉบับละ ๓ บาท

ค่าแจ้งความ = มีอัตราแตกต่างกันดังนี้

= ปกนอกด้านหลัง รายเล่มละ ๕๐๐ บาท ปีละ ๒,๖๐๐ บาท

= ใบบัตรกระดาษดีพิเศษในเล่มก่อนขึ้นเรื่องรายเล่มละ ๕๐๐ บาท
ปีละ ๒,๖๐๐ บาท

= ปกหลังด้านใน รายเล่มละ ๒๕๐ บาท ปีละ ๑,๖๐๐ บาท

= ใบบัตรกระดาษดีในเล่มรายเล่มละ ๒๕๐ บาท ปีละ ๑,๖๐๐ บาท

= ในเล่มเต็มหน้า รายเล่มละ ๒๐๐ บาท ปีละ ๑,๒๐๐ บาท

= ในเล่มครึ่งหน้า รายเล่มละ ๑๒๕ บาท ปีละ ๖๕๐ บาท

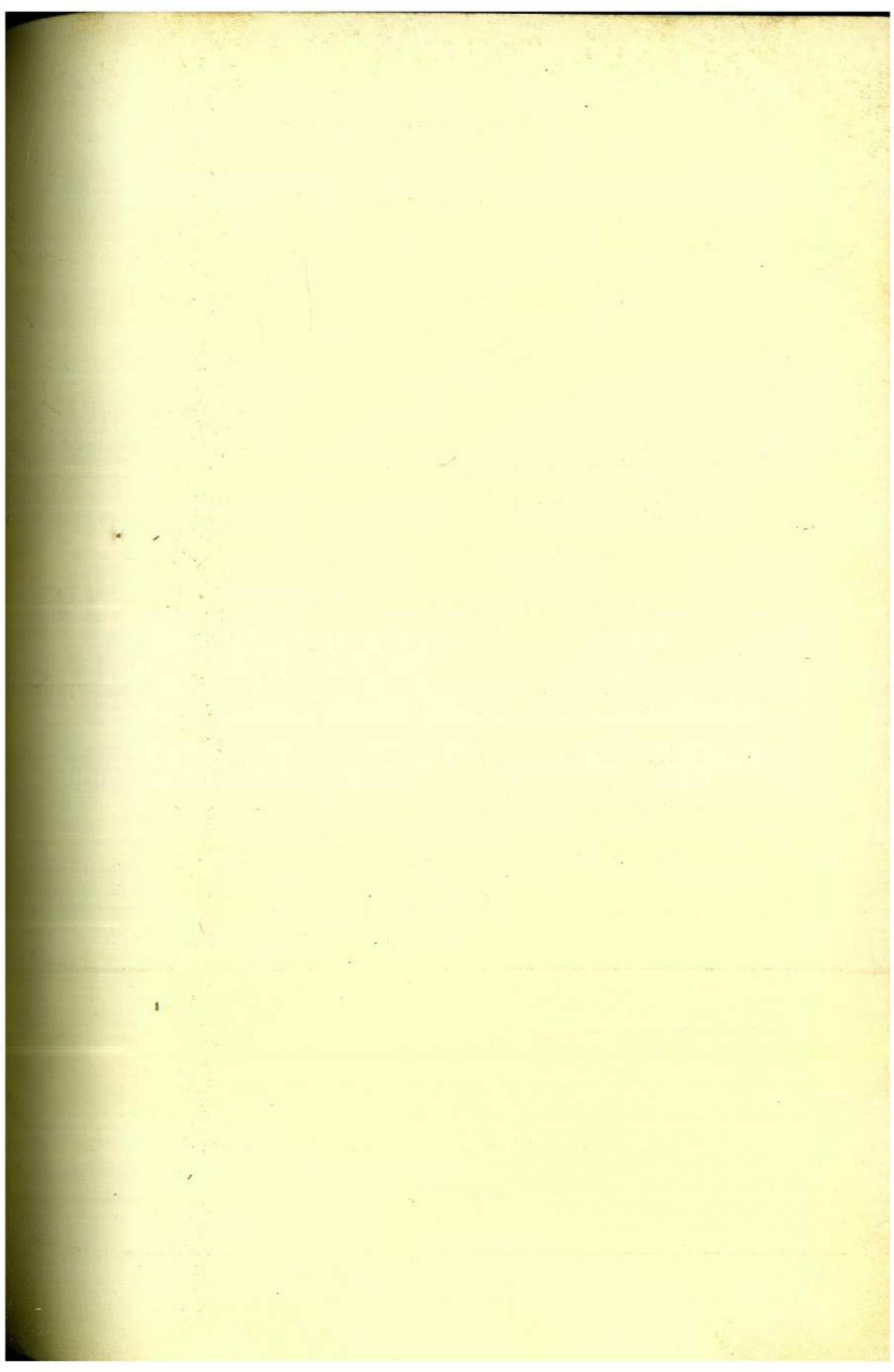
บอกรับและสั่งเงินโดยทางธนาคารหรือเช็คไปรษณีย์ และติดต่อกับที่

น.ส. นิลวรรณ อินทะเคหะ

เลขานุการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ตึกอรรถยัยเทพกัญญา เลขที่ ๒๕๓ หน้าวัดบวรนิเวศ

ถนนพระสุเมรุ พระนคร

งานแสดงหนังสือนานาชาติ

และ

การลดราคาประจำปี

เริ่มแล้ว ที่ ร้านแพร์พิทยา วังบูรพา พระนคร
หนังสือไทย ลดราคา 50% ทุกเล่ม
หนังสือต่างประเทศ ลด 15-50%

- เป็นโอกาสครั้งเดียวในรอบปี ที่ ห้องสมุด และนักเลงหนังสือจะได้หนังสือดี ราคาถูกไว้อ่าน
- โปรดอย่าอนใจว่าท่านจะมาซื้อเมื่อไหร่ก็ได้ เพราะหนังสือของเรามีหมดเร็วเหลือ
- อย่างเช่น WEBSTER'S NEW WORLD DICTIONARY ราคาเดิม US \$29.59 หรือ 600 บาท เราลดเหลือชุดละ 250 บาท และขายหมดในวันเดียว

หนังสือไทย ลด 50%

หนังสือต่างประเทศ ลด 15-50%

แพร์พิทยา วังบูรพา

โทร. 24283